

Fylgiskjal 1.**REGLUGERÐ EVRÓPUÞINGSINS OG RÁÐSINS (ESB) 2024/1351**

frá 14. maí 2024

um stjórnun verndarmála og fólksflutninga, um breytingu á reglugerðum (ESB) 2021/1147 og (ESB) 2021/1060 og um niðurfellingu á reglugerð (ESB) nr. 604/2013

EVROÞUPINGID OG RÁÐ EVRÓPUSAMBANDSINS HAFNA,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins, einkum e-lið 2. mgr. 78. gr. og a-, b- og c-lið 2. mgr. 79. gr.,

með hliðsjón af tillögu framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins,

eftir að hafa lagt drög að lagagerð fyrir þjóðþingin,

með hliðsjón af álitni efnahags- og félagsmálanefndar Evrópusambandsins ⁽¹⁾,með hliðsjón af álitni svæðanefndarinnar ⁽²⁾,í samræmi við almenna lagasetningarmeðferð ⁽³⁾,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Sambandið, sem myndar svæði frelsis, öryggis og réttlætis, ætti að tryggja að ekki sé haft eftirlit með einstaklingum á innri landamærum og setja ramma um sameiginlega stefnu um vernd, málefni innflytjenda og stjórnun ytri landamæra aðildarríkjanna sem byggist á samstöðu og sanngjarnri skiptingu ábyrgðar milli aðildarríkjanna, er sanngjörn gagnvart ríkisborgurum þriðju landa og ríkisfangslausum einstaklingum og í samræmi við alþjóðalög og lög Sambandsins, þ.m.t. grundvallarréttindi.
- 2) Til þess að efla gagnkvæmt traust milli aðildarríkjanna er nauðsynlegt að hafa heildstæða nálgun varðandi stjórnun verndarmála og fólksflutninga sem sameinar innri og ytri þætti. Skilvirkni slíkrar nálgunar veltur á því að tekið sé á öllum þáttum sameiginlega og þeir framkvæmdir með samræmdum og samþætum hætti.
- 3) Þessi reglugerð ætti að stuðla að slíkri heildstæðri nálgun með því að setja sameiginlegan ramma um aðgerðir Sambandsins og aðildarríkjanna, innan valdheimilda þeirra hvers um sig, á sviði verndarmála og viðeigandi stefna á sviði stjórnunar fólksflutninga, með því að hafa í heiðri og útfæra meginregluna um samstöðu og sanngjarna skiptingu ábyrgðar, þ.m.t. fjárhagsleg áhrif þeirrar meginreglu, milli aðildarríkjanna en undir hana falla stefnur á sviði verndarmála og fólksflutninga í samræmi við 80. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins. Meginreglan um samstöðu og sanngjarna skiptingu ábyrgðar ætti að vera forsenda þess að aðildarríkin axli sameiginlega þá ábyrgð að stjórna fólksflutningum, einkum á því svæði sem fellur undir samevróska verndarkerfið (e. *Common European Asylum System*).
- 4) Aðildarríkin ættu að gera allar nauðsynlegar ráðstafanir, m.a. til að veita þeim sem þurfa á því að halda aðgang að alþjóðlegri vernd og fullnægjandi móttökuskilyrðum, stuðla að löglegum leiðum, gera mögulega skilvirka beitingu reglna til að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð á meðferð umsóknar um alþjóðlega vernd, stýra með skilvirkum hætti endursendingu ríkisborgara þriðju landa sem uppfylla ekki eða uppfylla ekki lengur skilyrði fyrir búsetu á yfirráðasvæði aðildarríkjanna, hindra ólöglegu fólksflutninga og óheimilar ferðir ríkisborgara þriðju landa og ríkisfangslausra einstaklinga milli aðildarríkjanna, berjast gegn smygli á farandfólki og byggjast á mannréttindum, lögmatísreglunni og virðingu fyrir sameiginlegum gildum Sambandsins. Hvað varðar ytri þætti heildstæðu nálgunarinnar hefur ekkert í þessari reglugerð áhrif á fyrirliggjandi skiptingu valdheimilda milli aðildarríkjanna og Sambandsins eða milli meginstofnana Sambandsins. Þessum valdheimildum verður áfram beitt í fullu samræmi við málsmeðferðarreglur sáttmálanna og í samræmi við dómaframkvæmd Dómstóls Evrópusambandsins, einkum að því er varðar gerninga Sambandsins sem ekki eru bindandi.
- 5) Til að efla samstarf við þriðju lönd um vernd og fólksflutninga, m.a. endurvíðtöku og að taka á frumorsökum og drifkröftum ólöglegu fólksflutninga og nauðungarflutninga, er nauðsynlegt að stuðla að og byggja upp sérsníðð samstarf við þessi lönd sem er báðum aðilum til gagns. Slíkt samstarf ætti að mynda ramma um bættu samræmingu viðkomandi stefna og verkfæra Sambandsins gagnvart þriðju löndum og byggjast á mannréttindum, lögmatísreglunni og virðingu fyrir sameiginlegum gildum Sambandsins. Hvað varðar ytri þætti heildstæðu nálgunarinnar hefur ekkert í þessari reglugerð áhrif á fyrirliggjandi skiptingu valdheimilda milli aðildarríkjanna og Sambandsins eða milli meginstofnana Sambandsins. Þessum valdheimildum verður áfram beitt í fullu samræmi við málsmeðferðarreglur sáttmálanna og í samræmi við dómaframkvæmd Dómstóls Evrópusambandsins, einkum að því er varðar gerninga Sambandsins sem ekki eru bindandi.
- 6) Sameiginlegi ramminn er nauðsynlegur til að taka með skilvirkum hætti á fyrirbæri sem er í vexti og felst í blöndu af komum einstaklinga sem þarfnast alþjóðlegrar verndar og einstaklinga sem þurfa hennar ekki með, og til viðurkenningar á að einstök aðildarríki ættu ekki að þurfa að bera ein ábyrgð á ólöglegu komu farandfólks og umsækjenda um vernd til Sambandsins heldur Sambandið sem heild. Gildissvið þessarar reglugerðar ætti einnig að taka til einstaklinga sem tekið hefur verið við (e. *admitted persons*).
- 7) Til að tryggja samfellu og skilvirkni aðgerða og ráðstafana sem Sambandið og aðildarríki þess grípa til, hvert innan sinna valdheimilda, er þörf á samþættri stefnumótun og heildstæðri nálgun á sviði stjórnunar verndarmála og fólksflutninga, þ.m.t. bæði innri og ytri þáttum hennar. Sambandið og aðildarríkin ættu að tryggja, hvert innan sinna valdheimilda og í samræmi við gildandi lög Sambandsins og alþjóðlegar skuldbindingar, samfellu og framkvæmd stefna um stjórnun verndarmála og fólksflutninga.
- 8) Til að tryggja góðan viðbúnað verndar-, móttöku- og fólksflutningakerfa sinna og að sérhver hluti þessara kerfa búi yfir nægilegri getu ættu aðildarríkin að hafa nauðsynlegan mannaúð, búnað, fjármagn og innviði til að koma stefnum um stjórnun verndarmála og fólksflutninga til framkvæmda á skilvirkan hátt og sjá lögbær um yfirvöldum sínum fyrir nauðsynlegu starfsfólki til að koma þessari reglugerð til framkvæmda. Aðildarríkin ættu einnig að tryggja viðeigandi samræmingu milli viðkomandi landsyfirvalda sem og við landsyfirvöld hinna aðildarríkjanna.

- 9) Í þágu skipulegrar nálgunar ættu aðildarríkin að hafa innlendar stefnuáætlanir til að tryggja getu sína til að koma kerfum sínum um stjórnun verndarmála og fólksflutninga til framkvæmda á skilvirkan hátt, í fullu samræmi við skuldbindingar sínar samkvæmt lögum Sambandsins og alþjóðalögum. Þessar stefnuáætlanir ættu að fela í sér fyrirbyggjandi ráðstafanir til að draga úr hættunni á álagi af völdum fólksflutninga auk upplýsinga um gerð viðbragðsáætlana, m.a. eins og kveðið er á um í tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2024/1346 ⁽⁴⁾, og viðeigandi upplýsingar varðandi meginreglurnar um samþætta stefnumótun og um samstöðu og sanngjarna skiptingu ábyrgðar samkvæmt þessari reglugerð, og lagalegar skuldbindingar sem af þeim leiðir á landsbundnum vettvangi. Framkvæmdastjórnin og viðeigandi stofnanir, skrifstofur og fagstofnanir Sambandsins, einkum Hælisstofnun Evrópusambandsins (Hælisstofnunin), ættu að vera færar um að veita aðildarríkjunum stuðning við að koma á fót landsbundnum stefnuáætlunum sínum. Samráð aðildarríkjanna við staðar- og svæðisyfirvöld, í samræmi við landslög og eftir því sem við á, gæti einnig bætt og styrkt landsbundnar stefnuáætlanir. Til að tryggja að landsbundnar stefnuáætlanir séu sambærilegar að því er varðar tiltekna kjarnaþætti ætti framkvæmdastjórnin að koma á sameiginlegu sniðmáti.
- 10) Til að tryggja að skilvirkt eftirlitskerfi sé til staðar til að tryggja beitingu réttarreglna Sambandsins um vernd ætti í landsbundnum stefnuáætlunum aðildarríkjanna einnig að taka tillit til niðurstaðna eftirlitsins, sem Hælisstofnunin og Landamæra- og strandgæslustofnun Evrópu (Landamæra- og strandgæslustofnunin) og aðrar viðeigandi stofnanir, skrifstofur, fagstofnanir eða samtök annast, viðeigandi hluta úttektarinnar sem framkvæmd er í samræmi við reglugerð ráðsins (ESB) 2022/922 ⁽⁵⁾, sem og eftirlitsins sem framkvæmt er í samræmi við 10. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2024/1356 ⁽⁶⁾. Aðildarríkin geta einnig tekið til athugunar niðurstöður úr öðrum viðeigandi eftirlitskerfum.
- 11) Framkvæmdastjórnin ætti að samþykkja evrópska stefnuáætlun um stjórnun verndarmála og fólksflutninga til langs tíma (hér á eftir nefnd „stefnuáætlunin“) þar sem sett er fram skipuleg nálgun til að tryggja samræmda framkvæmd landsbundinna stefnuáætlana á vettvangi Sambandsins, í samræmi við meginreglurnar sem settar eru fram í þessari reglugerð og í frumlöggjöf Sambandsins og gildandi alþjóðalögum.
- 12) Í ljósi þess hversu mikilvægt er að tryggja viðbúnað Sambandsins og getu til að aðlagast þróun og sibreytilegri stöðu í stjórnun verndarmála og fólksflutninga ætti framkvæmdastjórnin að samþykkja á hverju ári evrópska ársskýrslu um verndarmál og fólksflutninga (hér á eftir nefnd „skýrslan“). Í skýrslunni ætti að meta stöðuna í verndar-, móttöku- og fólksflutningamálum á næstliðnu 12 mánaða tímabili á öllum fólksflutningaleiðum til og innan allra aðildarríkjanna, hún ætti að nýtast sem tæki til snemmvíðvörðunar og árvekni fyrir Sambandið á sviði fólksflutninga og verndarmála og setja fram stefnumarkandi stöðumynd og spár fyrir komandi ár. Í skýrslunni ætti m.a. að koma fram viðbúnaður Sambandsins og aðildarríkjanna til að bregðast við og laga sig að þróun stöðunnar í fólksflutningamálum og niðurstöður eftirlits viðeigandi stofnana, skrifstofa og fagstofnana Sambandsins. Í ákvarðanatökufærlinu varðandi samstöðukerfið, sem sett er fram í IV. hluta þessarar reglugerðar, ætti að taka tillit til þeirra gagna og upplýsinga, sem og mats, sem er að finna í skýrslunni.
- 13) Skýrsluna ætti að semja í samráði við aðildarríkin og viðeigandi stofnanir, skrifstofur og fagstofnanir Sambandsins. Að því er skýrsluna varðar ætti framkvæmdastjórnin að nota fyrirliggjandi skýrslugjafarkerfi, einkum samþætta aðstæðuvitund og greiningu (e. *Integrated Situational Awareness and Analysis*), að því tilskildu að samþætta viðbragðskerfið til að bregðast við pólitísku neyðarástandi (e. *Integrated Political Crisis Response*) sé virkjað, og viðbúnaðar- og neyðarstjórnunarkerfi ESB í tengslum við fólksflutninga sem sett er fram í tilmælum framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2020/1366 ⁽⁷⁾. Til að tryggja viðbúnað Sambandsins og getu til að aðlagast þróun og sibreytilegri stöðu í stjórnun verndarmála og fólksflutninga, og þar með til þess að árlega hringrásarferlið í verndarmálum og fólksflutningum og samstöðukerfið virki rétt, er afar mikilvægt að aðildarríkin, ráðið, framkvæmdastjórnin, utanríkisþjónusta Evrópusambandsins og viðeigandi stofnanir, skrifstofur og fagstofnanir Sambandsins leggi sitt af mörkum til slíkra fyrirliggjandi skýrslugjafarkerfa og tryggi fullnægjandi og tímanleg skipti á upplýsingum og gögnum. Einnig ætti að taka tillit til upplýsinga frá öðrum viðeigandi heimildum, m.a. Evrópuneti á sviði fólksflutninga, flóttamannafulltrúa Sameinuðu þjóðanna og Alþjóðastofnuninni um fólksflutninga. Til að komast hjá tvíverknaði ætti framkvæmdastjórnin einungis að óska eftir viðbótarupplýsingum frá aðildarríkjunum þegar þær upplýsingar eru ekki tiltækar í gegnum þessi skýrslugjafarkerfi og viðkomandi stofnanir, skrifstofur og fagstofnanir Sambandsins.
- 14) Til að tryggja að nauðsynleg verkfæri séu fyrir hendi til að aðstoða aðildarríkin við að takast á við áskoranir sem upp kunna að koma vegna veru ríkisborgara þriðju landa eða ríkisfangslausra einstaklinga á yfirráðasvæði þeirra, óháð því hvernig þeir fóru yfir ytri landamæri aðildarríkjanna, ætti að fylgja skýrslunni ákvörðun um hvaða aðildarríki teljast vera undir álagi af völdum fólksflutninga, eiga á hættu að verða fyrir álagi af völdum fólksflutninga á komandi ári eða standa frammi fyrir verulegum fólksflutningum (hér á eftir nefnd „ákvörðunin“). Aðildarríki undir álagi af völdum fólksflutninga ættu að geta treyst á notkun samstöðuframlaga sem eru hluti af hinu árlega samstöðusamlagi (e. *Annual Solidarity Pool*).
- 15) Til að skapa fyrirsjáanleika fyrir þau aðildarríki sem eru undir álagi af völdum fólksflutninga og þau aðildarríki sem leggja til framlög ætti skýrslunni og ákvörðuninni að fylgja tillaga framkvæmdastjórnarinnar þar sem tilgreindar eru raunhæfar, árlegar samstöðuráðstafanir, þ.m.t. tilflutningar (e. *relocations*), fjárframlög og, eftir atvikum, aðrar samstöðuráðstafanir, og tölulegt umfang þeirra, sem líklegt má telja að þörf verði fyrir á komandi ári á vettvangi Sambandsins, jafnframt því sem viðurkennt er að hinar ýmsu tegundir samstöðu séu jafngildar. Tegundir og tölulegt umfang þeirra ráðstafana sem tilgreindar eru í tillögu framkvæmdastjórnarinnar ættu að lágmarki að samsvara árlegum lágmarksviðmiðunarmörkum fyrir tilflutninga og fjárframlög. Þessi viðmiðunarmörk ætti að setja fram í þessari reglugerð til að skapa fyrirsjáanleika í áætlanagerð framlagsaðildarríkja og til að sjá þeim aðildarríkjum sem njóta góðs af samstöðuframlögum fyrir lágmarks-tryggingu. Ef það er talið nauðsynlegt gæti framkvæmdastjórnin tilgreint í tillögu sinni hærri árlegar tölur fyrir tilflutninga eða fjárframlög. Til þess að tryggja jafngildi samstöðuráðstafana ætti að viðhalda því hlutfalli sem sett er fram milli árlegru talnanna, sem tilgreindar eru í þessari reglugerð. Á sama hátt ætti framkvæmdastjórnin, þegar hún tilgreinir árlegar tölur, að taka í tillögu sinni tillit til sérstakra aðstæðna þar sem ekki er talin þörf fyrir samstöðuráðstafanir á komandi ári.

- 16) Til að tryggja betri samræmingu á vettvangi Sambandsins og í ljósi sérkenna samstöðukerfisins sem kveðið er á um í þessari reglugerð, sem byggist á skuldbindingaloförðum sem hvert aðildarríki, sem hefur fullan ákvörðunarrétt varðandi tegund samstöðu, setur fram á ESB-samstarfsvettvangi háttsettra embættismanna um samstöðu („samstarfsvettvangur háttsettra embættismanna“), ætti að fela ráðinu framkvæmdarvald til að koma á fót árlega samstöðusamlaginu, að tillögu framkvæmdastjórnarinnar. Í framkvæmdargerð ráðsins um að koma á fót árlega samstöðusamlaginu ætti að tilgreina raunhæfar, árlegar samstöðuráðstafanir, þ.m.t. tilflutninga, fjárframlög og, eftir atvikum, aðrar samstöðuráðstafanir, og tölulegt umfang þeirra, sem líklegt má telja að þörf verði fyrir á komandi ári á vettvangi Sambandsins, jafnframt því sem viðurkennt er að hinar ýmsu tegundir samstöðu séu jafngildar. Í framkvæmdargerð ráðsins um að koma á fót árlega samstöðusamlaginu ættu einnig að koma fram þau tilteknu skuldbindingarloforð sem hvert aðildarríki hefur gefið.
- 17) Aðildarríki sem njóta góðs af samstöðuframlögum ættu að hafa möguleika á að framkvæma aðgerðir í þriðju löndum eða í tengslum við þau í samræmi við gildissvið og tilgang þessarar reglugerðar og reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2021/1147⁽⁸⁾.
- 18) Aðildarríkin og framkvæmdastjórnin ættu að tryggja að grundvallarréttindi séu virt og farið að sáttmála Evrópu-sambandsins um grundvallarréttindi („sáttmálanum um grundvallarréttindi“) við framkvæmd aðgerða sem fjármagnaðar eru með fjárframlögum. Stuðningsskilyrðin sem mælt er fyrir um í 15. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2021/1060⁽⁹⁾, þ.m.t. lárétta stuðningsskilyrðið um „skilvirka beitingu og framkvæmd sáttmálans um grundvallarréttindi“, ættu að gilda um áætlanir aðildarríkja sem fá stuðning af fjárframlögum. Við val á aðgerðum sem fá stuðning af fjárframlögum ættu aðildarríkin að beita ákvæðunum sem mælt er fyrir um í 73. gr. reglugerðar (ESB) 2021/1060, einnig með tilliti til sáttmálans um grundvallarréttindi. Aðildarríkin ættu, vegna aðgerða sem eru fjármagnaðar með fjárframlögum, að nota þau stjórnunar- og eftirlitskerfi sem komið er á fót fyrir áætlanir þeirra í samræmi við reglugerð (ESB) 2021/1060. Aðildarríki ættu að vernda fjárlög Sambandsins og beita fjárhagslegum leiðréttingum með því að afturkalla, í heild eða að hluta, stuðning af fjárframlögum ef útgjöld, sem gefin eru upp til framkvæmdastjórnarinnar, reynast ekki eðlileg í samræmi við reglugerð (ESB) 2021/1060. Framkvæmdastjórnin getur gert hlé á greiðslufresti, stöðvað greiðslur tímabundið, í heild eða að hluta, og beitt fjárhagslegum leiðréttingum í samræmi við ákvæðin sem mælt er fyrir um í reglugerð (ESB) 2021/1060.
- 19) Við framkvæmd árlega samstöðusamlagsins ættu framlagsaðildarríki að hafa þann möguleika að leggja fram annars konar samstöðuframlög, komi fram beiðni um slíkt frá aðildarríki sem nýtur góðs af samstöðuframlögum. Annars konar samstöðuframlög ættu að hafa hagnýtt og rekstrarlegt gildi. Ef framkvæmdastjórnin telur, eftir samráð við hlutaðeigandi aðildarríki, að þörf sé á ráðstöfunum eins og þeim sem hlutaðeigandi aðildarríki tilgreinir, ætti að tilgreina slík framlög í tillögu framkvæmdastjórnarinnar að framkvæmdargerð ráðsins um að koma á fót árlega samstöðusamlaginu. Framlagsaðildarríkjum ætti að vera heimilt að gefa skuldbindingarloforð um slík framlög, jafnvel þótt þau séu ekki tilgreind í tillögu framkvæmdastjórnarinnar að framkvæmdargerð ráðsins um að koma á fót árlega samstöðusamlaginu, og þau ætti að telja til fjárhagslegrar samstöðu og fjárhagslegt virði þeirra metið og því beitt með raunhæfum hætti. Hafi aðildarríki sem nýtur góðs af samstöðuframlögum ekki óskað eftir þessum framlögum á tilteknu ári ætti að umreikna þau í fjárframlög í árslok.
- 20) Til að greiða fyrir ákvarðanatökufurferlinu ætti ekki að gera tillögu framkvæmdastjórnarinnar að framkvæmdargerð ráðsins um að koma á fót árlega samstöðusamlaginu opinbera fyrr en ráðið hefur samþykkt hana.
- 21) Til að framkvæmd sameiginlega rammans verði árangursrík og til að greina eyður, takast á við áskoranir og koma í veg fyrir að upp byggist álag á verndar-, móttöku- og fólksflutningakerfi ætti framkvæmdastjórnin að vakta og veita upplýsingar um stöðuna í fólksflutningamálum með reglulegum skýrslum.
- 22) Til að tryggja sanngjarna skiptingu ábyrgðar, samstöðu, eins og fram kemur í 80. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópu-sambandsins, og jafnvægi í viðleitni milli aðildarríkjanna ætti að koma á skyldubundnu samstöðukerfi sem veitir aðildarríkjum undir álagi af völdum fólksflutninga skilvirkan stuðning og tryggir skjótan aðgang að sanngjarnri og skilvirkri málsmeðferð vegna veitingar alþjóðlegrar verndar. Slíkt kerfi ætti að bjóða upp á mismunandi tegundir samstöðuráðstafana sem eru jafngildar og vera sveigjanlegt og geta lagað sig hratt að sibreytilegum áskorunum á sviði fólksflutninga. Samstöðuviðbrögð ættu að helgast af hverju einstöku tilviki og vera sniðin að þörfum viðkomandi aðildarríkis.
- 23) Til að tryggja snurðulausa framkvæmd samstöðukerfisins ætti framkvæmdastjórnin að tilnefna samræmingaraðila ESB á sviði samstöðu (e. *EU Solidarity Coordinator*). Samræmingaraðilinn ætti að vakta og samræma rekstrarþætti samstöðukerfisins og gegna hlutverki miðlægs tengiliðar. Hann ætti að greiða fyrir samskiptum milli aðildarríkjanna við framkvæmd þessarar reglugerðar. Samræmingaraðili ESB á sviði samstöðu ætti, í samstarfi við Hælisstofnunina, að stuðla að samræmdum starfsaðferðum við að bera kennsl á einstaklinga sem uppfylla skilyrði fyrir tilflutningi, og para þá við tilflutningsaðildarríki, einkum til að tryggja að tekið sé tillit til mikilvægra tengsla. Til að geta sinnt hlutverki sínu á skilvirkan hátt ætti skrifstofa samræmingaraðila ESB á sviði samstöðu að hafa yfir að ráða nægilegu starfsfólki og tilföngum og samræmingaraðilinn ætti að geta tekið þátt í fundum samstarfsvettvangs háttsettra embættismanna.
- 24) Til að tryggja skilvirka framkvæmd samstöðukerfisins, sem komið er á fót með þessari reglugerð, ætti að kalla saman fulltrúa aðildarríkjanna á ráðherrastigi eða aðra háttsetta á pólitískum vettvangi á samstarfsvettvangi háttsettra embættismanna, sem ættu að taka til umfjöllunar skýrsluna, ákvörðunina og tillögu framkvæmdastjórnarinnar að framkvæmdargerð ráðsins um að koma á fót árlega samstöðusamlaginu, meta stöðuna í heild og komast að niðurstöðu um samstöðuráðstafanirnar og nauðsynlegt umfang þeirra til að koma á fót árlega samstöðusamlaginu og, ef nauðsyn krefur, öðrum viðbragðsráðstöfunum á sviði fólksflutninga. Til að tryggja snurðulausa virkni og framkvæmd árlega samstöðusamlagsins ætti að kalla saman ESB-samstarfsvettvang á tæknistigi um samstöðu (hér á eftir nefndur „samstarfsvettvangurinn á tæknistigi“), sem í eru nægilega háttsettir fulltrúar, s.s. háttsettir embættismenn viðkomandi yfirvalda aðildarríkjanna, undir formennsku samræmingaraðila ESB á sviði samstöðu fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar. Hælisstofnunin og, eftir

því sem við á og í boði samræmingaraðila ESB á sviði samstöðu, Landamæra- og strandgæslustofnunin og Evrópustofnun grundvallarmannréttinda, ættu að taka þátt í samstarfsvettvangnum á tæknistigi.

- 25) Með hliðsjón af því að leitar- og björgunaraðgerðir byggjast á alþjóðlegum skuldbindingum geta aðildarríki, sem standa endurtekið frammi fyrir því að fólk sé flutt frá borði í tengslum við leitar- og björgunaraðgerðir, verið meðal þeirra aðildarríkja sem njóta góðs af samstöðuráðstöfunum. Það ætti að vera mögulegt að ákvarða leiðbeinandi hlutfall þeirra samstöðuráðstafana sem hlutaðeigandi aðildarríki gætu þurft á að halda. Að auki ættu aðildarríki taka tillit til viðkvæmrar stöðu einstaklinga sem þannig eru fluttir frá borði.
- 26) Til að bregðast tímanlega við álagi af völdum fólksflutninga ætti samræmingaraðili ESB á sviði samstöðu að styðja skjótan tilflutning umsækjenda um alþjóðlega vernd og einstaklinga sem njóta alþjóðlegrar verndar sem uppfylla skilyrði fyrir tilflutningi. Aðildarríkið sem nýtur góðs af samstöðuframlögum ætti að taka saman skrá yfir einstaklinga sem uppfylla skilyrði fyrir tilflutningi, með aðstoð Hælisstofnunarinnar ef farið er fram á það, og ætti að geta notað verkfæri sem samræmingaraðili ESB á sviði samstöðu hefur þróað. Einstaklingar, sem til stendur að flytja til, ættu að fá tækifæri til að veita upplýsingar um mikilvæg tengsl sem fyrir hendi eru við tiltekin aðildarríki en ættu ekki eiga rétt á að velja tiltekið tilflutningsaðildarríki (e. *Member State of relocation*).
- 27) Til að tryggja fullnægjandi samstöðuviðbrögð, og þar sem framlög aðildarríkjanna nægja ekki með tilliti til þeirra þarfa sem greindar hafa verið, ætti ráðið að geta kallað aftur saman samstarfsvettvang háttsettra embættismanna til þess að gera aðildarríkjunum kleift að tryggja frekari samstöðuframlög.
- 28) Þegar framkvæmdastjórnin metur hvort aðildarríki sé undir álagi af völdum fólksflutninga, eigi á hættu að verða fyrir álagi af völdum fólksflutninga eða standi frammi fyrir verulegum fólksflutningum ætti hún, á grundvelli viðtæks megindelegs og eigindelegs mats, að taka til greina margvíslega þætti, þ.m.t. viðeigandi tilmæli Hælisstofnunarinnar og upplýsingar sem safnað er samkvæmt viðbúnaðar- og neyðarstjórnunarkerfi ESB á sviði fólksflutninga. Slíkir þættir ættu að taka til: fjölda umsókna um alþjóðlega vernd, ólögmættra ferða yfir landamæri, óheimilla ferða ríkisborgara þriðju landa og ríkisfangslausra einstaklinga milli aðildarríkjanna, endursendingarákvarðana sem gefnar eru út og framfylgt, ákvarðana um flutning (e. *transfer decisions*) sem gefnar eru út og framkvæmdar, fjölda koma á sjó, þ.m.t. vegna flutnings frá borði í kjölfar leitar- og björgunaraðgerða, viðkvæmrar stöðu umsækjenda um vernd og getu aðildarríkis til að takast á við málafjölda sinn á sviði verndar og móttöku, sérstakra aðstæðna sem rekja má til landfræðilegrar legu aðildarríkjanna og tengsla við viðkomandi þriðju lönd og hugsanlegra tilvika misnotkunar á farandfólki í pólitískum tilgangi.
- 29) Setja ætti fram fyrirkomulag til þess að aðildarríki, sem tilgreint er í ákvörðuninni að séu undir álagi af völdum fólksflutninga eða sem telja sig vera undir álagi af völdum fólksflutninga, geti nýtt árlega samstöðusamlagið. Aðildarríki, sem tilgreint hefur verið í ákvörðuninni að séu undir álagi, ættu að geta nýtt sér árlega samstöðusamlagið með einföldum hætti einungis með því að upplýsa framkvæmdastjórnina og ráðið um þá fyrirætlun sína að nýta það og í kjölfar þess ætti samræmingaraðili ESB á sviði samstöðu, fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar, að kalla saman samstarfsvettvanginn á tæknistigi. Aðildarríki sem telja sig vera undir álagi af völdum fólksflutninga ættu, til að nýta samlagið, að leggja fram tilhlýðilegan rökstuðning fyrir því að álag af völdum fólksflutninga sé til staðar og umfangi þess og aðrar viðeigandi upplýsingar í formi tilkynningar sem framkvæmdastjórnin ætti að meta með skjótum hætti. Aðildarríki sem njóta góðs af samstöðuframlögum ættu að nýta árlega samstöðusamlagið með eðlilegum og hóflegum hætti og taka tillit til þarfa annarra aðildarríkja, sem eru undir álagi af völdum fólksflutninga, fyrir samstöðu. Samræmingaraðili ESB á sviði samstöðu ætti að tryggja jafna skiptingu samstöðuframlaga meðal aðildarríkjanna sem njóta góðs af þeim. Ef aðildarríki telur neyðarástand ríkja hjá sér ætti málsmeðferðin í reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2024/1359⁽¹⁰⁾ að gilda.
- 30) Aðildarríkjum sem sjálf njóta góðs af samstöðuframlögum ætti ekki að vera skylt að efna skuldbindingarloforð sín um framlög til árlega samstöðusamlagsins. Jafnframt ætti aðildarríki, sem stendur frammi fyrir eða telur sig standa frammi fyrir álagi af völdum fólksflutninga eða verulegum fólksflutningum sem gætu hindrað það í að efna skuldbindingarloforð sín um framlög vegna áskorana sem það þarf að takast á við, að geta farið fram á að framlagið, sem það gaf skuldbindingarloforð um, verði dregið frá að fullu eða að hluta.
- 31) Beita ætti viðmiðunarlykli, sem byggist á mannfjölda og vergri landsframléiðslu aðildarríkjanna, í samræmi við skyldubundnu meginregluna um sanngjarna skiptingu við beitingu samstöðukerfisins, sem gerir kleift að ákvarða heildarframlag hvers aðildarríkis. Aðildarríki gæti, að eigin frumkvæði, veitt heildarframlag sem er umfram skyldubundinn sanngjarnan hluta þess til að aðstoða aðildarríki sem eru undir álagi af völdum fólksflutninga. Við framkvæmd árlega samstöðusamlagsins ættu framlagsaðildarríki að efna skuldbindingarloforð sín í hlutfalli við heildarskuldbindingarloforð sitt, þannig að í hvert skipti sem veitt er úr samlaginu leggi þessi aðildarríki af mörkunum í samræmi við sinn sanngjarna hlut. Til að tryggja framkvæmd þessarar reglugerðar ætti framlagsaðildarríkjum ekki að vera skylt að efna skuldbindingarloforð sín gagnvart aðildarríki sem nýtur góðs af samstöðuframlögum ef framkvæmdastjórnin hefur greint kerfislega annmarka hjá því aðildarríki að því er varðar reglur sem settar eru fram í III. hluta þessarar reglugerðar sem gætu haft alvarlegar neikvæðar afleiðingar fyrir framkvæmd þessarar reglugerðar.
- 32) Til viðbótar við árlega samstöðusamlagið hafa aðildarríkin, einkum þegar þau eru undir álagi af völdum fólksflutninga eða standa frammi fyrir verulegum fólksflutningum, sem og Sambandið, til umráða varanlega verkfærakistu ESB fyrir stuðning vegna fólksflutninga („verkfærakistan vegna fólksflutninga“) (e. *Permanent EU Migration Support Toolbox*) sem inniheldur ráðstafanir sem geta aðstoðað við að bregðast við þörfum aðildarríkjanna og létta álagi af þeim og sem gert er ráð fyrir í réttarreglum eða stjórnþækjum Sambandsins. Til að tryggja að öll viðeigandi verkfæri séu notuð með skilvirkum hætti til að bregðast við sérstökum áskorunum vegna fólksflutninga ætti framkvæmdastjórnin að geta tilgreint nauðsynlegar ráðstafanir úr verkfærakistunni vegna fólksflutninga, sbr. þó viðeigandi lög Sambandsins, eftir atvikum. Aðildarríki ættu að leitast við að nota þætti verkfærakistunnar vegna fólksflutninga samhliða árlega samstöðusamlaginu.

Notkun ráðstafana úr verkfærakistunni vegna fólksflutninga ætti þó ekki að vera forsenda þess að njóta góðs af samstöðu-ráðstöfunum.

- 33) Jöfnun ábyrgðar ætti að innleiða sem annars stigs samstöðuráðstöfun en samkvæmt henni færast ábyrgð á meðferð umsóknar til framlagsaðildarríkis, eftir því hvort skuldbindingarloforð um tilflutninga hafa náð tilteknum viðmiðunar-mörkum sem sett eru fram í þessari reglugerð. Við tilteknar aðstæður verður skylt að beita ábyrgðarjöfnun til að skapa nægilegan fyrirsjáanleika fyrir aðildarríki sem njóta góðs af samstöðuframlögum. Framlög til samstöðu með ábyrgðar-jöfnun ættu að teljast sem hluti af skyldubundnum sanngjörnum hluta framlagsaðildarríkisins. Koma ætti á kerfi trygginga til að koma eins og hægt er í veg fyrir hvata til ólögþætra fólksflutninga inn í Sambandið, óheimilla ferða ríkisborgara þriðju landa og ríkisfangslausra einstaklinga milli aðildarríkja og til að styðja við snurðulasa framkvæmd reglnanna til að ákvarða hver beri ábyrgð á meðferð umsókna um alþjóðlega vernd. Ef beiting ábyrgðarjöfnunar verður skyldubundin er framlagsaðildarríki, sem gefið hefur skuldbindingarloforð um tilflutninga og er ekki með neinar umsóknir um alþjóðlega vernd sem ákvarðað hefur verið að aðildarríkið sem nýtur góðs af samstöðuframlögum beri ábyrgð á, áfram skylt að efna skuldbindingarloforð sitt vegna tilflutninga.
- 34) Þótt tilflutningur ætti fyrst og fremst að eiga við um umsækjendur um alþjóðlega vernd, og einstaklingar í viðkvæmri stöðu ættu þar að hafa forgang, ætti beiting hans að vera sveigjanleg. Vegna þess að hann er valfrjálslí og eðli sínu ættu framlagsaðildarríki og aðildarríki sem njóta góðs af samstöðuframlögum að eiga þess kost að setja fram óskir varðandi einstaklinga sem koma til greina. Slíkar óskir ættu að vera raunhæfar, í ljósi þeirra þarfa sem greindar hafa verið og eiginleika (e. *profiles*) þeirra sem tiltækir eru í aðildarríkinu sem nýtur góðs af samstöðuframlögum, til að tryggja að unnt sé að efna skuldbindingarloforð um tilflutninga með skilvirkum hætti.
- 35) Að fenginni beiðni ættu stofnanir, skrifstofur og fagstofnanir Sambandsins á sviði verndarmála og stjórnunar landamæra og fólksflutninga að geta veitt aðildarríkjunum og framkvæmdastjórninni stuðning við framkvæmd þessarar reglugerðar með því að láta í té sérfræðipækkingu og aðgerðatengdan stuðning eins og kveðið er á um í umboði hverrar þeirra um sig.
- 36) Samevrópska verndarkerfið hefur smám saman verið byggt upp sem sameiginlegt svæði verndar, sem byggt er á fullri beitingu Genfarsamningsins um réttarstöðu flóttamanna frá 28. júlí 1951, eins og bætt var við hann með New York-bókuninni frá 31. janúar 1967 („Genfarsamningurinn“), og tryggir þannig að enginn verði sendur aftur þangað sem hann getur sætt ofsóknum, í samræmi við meginregluna um að vísa fólki ekki aftur þangað sem líf þess eða frelsi kann að vera í hættu. Í þessu tilliti, og án þess að það hafi áhrif á viðmiðanirnar um ábyrgð sem mælt er fyrir um í þessari reglugerð, skulu aðildarríkin, sem öll virða meginregluna um að vísa fólki ekki aftur þangað sem líf þess eða frelsi kann að vera í hættu, teljast örugg lönd fyrir ríkisborgara þriðju landa.
- 37) Rétt þykir að skýr og framkvæmanleg aðferð til að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð á meðferð umsóknar um alþjóð-lega vernd sé hluti af samevrópska verndarkerfinu, eins og leiðtogaráðið setti fram á sérstökum fundi sínum í Tampere 15. og 16. október 1999. Sú aðferð ætti að byggjast á hlutlögum, sanngjörnum viðmiðunum, bæði fyrir aðildarríkið og viðkomandi einstaklinga. Einkum ætti með henni að vera gert kleift að taka skjóta ákvörðun um hvaða aðildarríki beri ábyrgð, þannig að tryggður sé skjóttur og skilvirkur aðgangur að sanngjarnri og skilvirkri málsmeðferð við veitingu á alþjóðlegri vernd og til að ekki sé stefnt í hættu markmiðinu um skjóta meðferð umsókna um alþjóðlega vernd.
- 38) Til að auka verulega skilning á gildandi málsmeðferðum ættu aðildarríkin, eins fljótt og auðið er, að veita einstaklingum sem falla undir þessa reglugerð, á tungumáli sem þeir skilja eða sem raunhæft er að ætla að þeir skilji, allar viðkomandi upplýsingar varðandi beitingu þessarar reglugerðar, einkum upplýsingar um viðmiðanirnar til að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð, viðkomandi málsmeðferðir sem og upplýsingar um réttindi þeirra og skyldur samkvæmt þessari reglugerð, þ.m.t. afleiðingar þess ef ekki er farið að tilskildum ákvæðum. Til að tryggja að hagsmunir barnsins séu hafðir að leiðar-ljósi og til að tryggja þátttöku ólöggráða barna í málsmeðferðum sem settar eru fram í þessari reglugerð ættu aðildarríki að veita ólöggráða börnum upplýsingar á barnvænan hátt og taka tillit til aldurs þeirra og þroska. Hælisstofnunin ætti í þessu sambandi að þróa sameiginlegt upplýsingaefni ásamt sérstökum upplýsingum fyrir fylgdarlaus, ólöggráða börn og umsækjendur í viðkvæmri stöðu, í nánú samstarfi við landsbundin yfirvöld.
- 39) Það þjónar hagsmunum bæði aðildarríkja og umsækjenda að veittar séu vandaðar upplýsingar og lögfræðileg aðstoð varðandi málsmeðferðina sem fylgja á til að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð, sem og um réttindi og skyldur umsækjenda í slíkri málsmeðferð. Til að auka skilvirkni málsmeðferðarinnar við að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð og tryggja rétta beitingu viðmiðana um ábyrgð, eins og sett er fram í þessari reglugerð, ætti að innleiða lögfræðiráðgjöf sem óaðskiljanlegan hluta kerfisins til að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð. Í því skyni ætti lögfræðiráðgjöf að vera aðgengileg umsækjendum, að beiðni þeirra, til að veita leiðsögn og aðstoð varðandi beitingu viðmiðananna og fyrirkomulagsins við að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð.
- 40) Þessi reglugerð ætti að byggjast á meginreglunum í reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 604/2013⁽¹¹⁾ jafnframt því að takast á við áskoranir sem skilgreindar hafa verið og þróa meginregluna um samstöðu og sanngjarna skiptingu ábyrgðar sem hluta af sameiginlega rammanum, í samræmi við 80. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins. Í því skyni ætti nýtt skyldubundið samstöðukerfi að efla viðbúnað aðildarríkjanna til að stjórna fólksflutningum, takast á við aðstæður þar sem aðildarríki standa frammi fyrir álagi af völdum fólksflutninga og auðveldla reglubundinn samstöðu-stuðning milli aðildarríkja. Skilvirk framkvæmd slíks samstöðukerfis, ásamt skilvirkum kerfi til að ákvarða hvaða aðildar-riki beri ábyrgð, er lykilforsenda þess að samevrópska verndarkerfið virki í heild.
- 41) Þessi reglugerð ætti að gilda um umsækjendur um viðbótarvernd og fólk sem á rétt á viðbótarvernd til þess að tryggja jafna meðferð fyrir alla umsækjendur um og einstaklinga sem njóta alþjóðlegrar verndar og samræmi við gildandi réttar-reglur Sambandsins um vernd, einkum reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2024/1347⁽¹²⁾.
- 42) Til að tryggja að tekið verði aftur við ríkisborgurum þriðju landa og ríkisfangslausum einstaklingum, sem fengið höfðu endurbúsetu eða tekið hafði verið við í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2024/1350⁽¹³⁾ eða sem

veitt hafði verið alþjóðleg vernd eða réttarstaða á grundvelli mannúðar í samræmi við landsbundin endurbúsetukerfi (e. *national resettlement schemes*), af aðildarríkinu sem tók við þeim eða þar sem þeir fengu endurbúsetu, ætti þessi reglugerð einnig að gilda um einstaklinga sem tekið hefur verið við og dvelja án leyfis á yfirráðasvæði annars aðildarríkis.

- 43) Í þágu skilvirkni og réttarvissu er nauðsynlegt að þessi reglugerð byggist á þeirri meginreglu að ábyrgð sé aðeins ákvörðuð einu sinni, nema ein af ástæðunum fyrir því að ábyrgð falli niður, sem settar eru fram í þessari reglugerð, eigi við.
- 44) Tilskipun (ESB) 2024/1346 ætti að gilda um allar málsmeðferðir sem varða umsækjendur samkvæmt þessari reglugerð, sbr. þó takmarkanir á beitingu þeirrar tilskipunar.
- 45) Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2024/1348⁽¹⁴⁾ ætti að gilda til viðbótar og án þess að hafa áhrif á ákvæðin varðandi réttarfarsreglur sem ákvarðaðar eru með þessari reglugerð, sbr. þó takmarkanir á beitingu þeirrar reglugerðar.
- 46) Í samræmi við samning Sameinuðu þjóðanna um réttindi barnsins frá 1989 og sáttmálann um grundvallarréttindi, skal það sem er barninu fyrir bestu ávallt hafa forgang hjá aðildarríkjunum við beitingu þessarar reglugerðar. Þegar lagt er mat á það hvað er barninu fyrir bestu ættu aðildarríkin einkum taka tilhlýðilegt tillit til velferðar og félagsþroska hins ólöggráða barns til skamms tíma, meðallangs tíma og langs tíma, öryggissjónarmiða og álits þess, með hliðsjón af aldri þess, þroska og uppruna. Að auki ætti að mæla fyrir um sérstakan málsmeðferðarrétt fyrir fylgdarlaus, ólöggráða börn vegna þess hve þau eru sérstaklega berskjölduð, þ.m.t. með tilnefningu talsmanns.
- 47) Til að tryggja skilvirka beitingu réttinda sem ólöggráða börnum skulu tryggð, sem komið er á fót með þessari reglugerð, ættu aðildarríkin að tryggja að starfsfólk lögbærra yfirvalda, sem hefur til meðferðar beiðnir í tengslum við fylgdarlaus, ólöggráða börn, fái viðeigandi þjálfun, t.d. í samræmi við viðeigandi leiðbeiningar Hælisstofnunarinnar, á sviðum á borð við réttindi og einstaklingsbundnar þarfir ólöggráða barns, að bera fljótt kennsl á fórnarlömb mansals eða misnotkunar sem og bestu starfsvenjur til að koma í veg fyrir að ólöggráða börn hverfi.
- 48) Í samræmi við Evrópusáttmálann um verndun mannréttinda og mannfrelsis og sáttmálann um grundvallarréttindi skal friðhelgi einkalífs og fjölskyldu hafa forgang hjá aðildarríkjunum við beitingu þessarar reglugerðar.
- 49) Með fyrirvara um valdsvið aðildarríkjanna varðandi veitingu ríkisborgaréttar og þá staðreynd að samkvæmt alþjóðalögum er það hvers og eins aðildarríkis, að teknu tilhlýðilegu tilliti til laga Sambandsins, að setja skilyrði fyrir öflun og missi ríkisfangs, ættu aðildarríkin, við beitingu þessarar reglugerðar, að virða alþjóðlegar skuldbindingar sínar gagnvart ríkisfangslausum einstaklingum í samræmi við alþjóðlega mannréttindasáttmála, þ.m.t. eftir atvikum samkvæmt samningnum um réttarstöðu ríkisfangslausra manna, sem samþykktur var í New York 28. september 1954. Eftir því sem við á ættu aðildarríki að leitast við að bera kennsl á ríkisfangslausa einstaklinga og efla vernd þeirra og gera þeim þannig kleift að njóta grundvallarréttinda og draga úr hættu á mismunun eða ójafnri meðferð.
- 50) Til að koma í veg fyrir að einstaklingar sem skapa öryggisáhættu séu fluttir milli aðildarríkjanna er nauðsynlegt að tryggja að aðildarríkið, þar sem umsókn er fyrst skráð, beiti ekki viðmiðunum um ábyrgð eða að aðildarríkið, sem nýtur góðs af samstöðuframlögum, beiti ekki málsmeðferð við tilflutning ef gildar ástæður eru til að ætla að viðkomandi einstaklingur sé ógn við innra öryggi.
- 51) Til að tryggja að umsóknir einstaklinga úr sömu fjölskyldu um alþjóðlega vernd séu teknar til vandlegrar athugunar af hálfu sama aðildarríkis, að ákvarðanir sem teknar eru um þær séu samræmdar og að fjölskyldur séu ekki aðskildar, ætti að vera mögulegt að láta málsmeðferð við að ákvarða hvaða aðildarríki skuli bera ábyrgð á meðferð þessara umsókna fara fram samtímis.
- 52) Skilgreining á aðstandanda ætti að endurspeglar raunveruleika núverandi þróunar fólksflutninga en samkvæmt henni koma umsækjendur oft til yfirráðasvæðis aðildarríkjanna eftir langan tíma í gegnumferð. Skilgreiningin ætti því að ná yfir fjölskyldur sem stofnað er til utan upprunalsins en fyrir komu þeirra til yfirráðasvæðis aðildarríkisins.
- 53) Til að tryggja að meginreglan um einingu fjölskyldunnar og það sem er barninu fyrir bestu sé að fullu virt ætti það vera bindandi viðmiðun um ábyrgð ef framfærslusamband er milli umsækjanda og barns hans, systkinis eða foreldris sakir þungunar umsækjanda, meðgöngu og fæðingar, heilbrigðisástands hans eða elli. Ef umsækjandi er fylgdarlaus ólöggráða barn, sem á aðstandanda, systkini eða skyldmenni sem getur annast hann á yfirráðasvæði annars aðildarríkis, ætti það einnig að vera bindandi viðmiðun um ábyrgð. Til að letja fylgdarlaus, ólöggráða börn, þar sem enginn aðstandandi, systkini eða skyldmenni er til staðar, frá óheimilum ferðum sem ekki samræmast hagsmunum barnsins, ætti aðildarríkið, þar sem umsókn fylgdarlaus, ólöggráða barnsins um alþjóðlega vernd var fyrst skráð, að vera aðildarríkið sem ber ábyrgð, ef það er barninu fyrir bestu. Ef fylgdarlaus, ólöggráða barn hefur sótt um alþjóðlega vernd í fleiri en einu aðildarríki og aðildarríki telur að það sé ekki barninu fyrir bestu að flytja það til aðildarríkisins sem ber ábyrgð, á grundvelli mats í hverju tilviki fyrir sig, ætti viðkomandi aðildarríki að verða ábyrgt fyrir meðferð nýju umsóknarinnar.
- 54) Reglurnar um sönnunargögn ættu að gera fjölskyldusameiningu mögulega með skjótari hætti en samkvæmt ákvæðum reglugerðar (ESB) nr. 604/2013. Því er nauðsynlegt að skýra að formleg sönnun, s.s. upprunaleg skrifleg sönnunargögn og DNA-prófun, ætti ekki að vera nauðsynleg reynist sannanir byggðar á líkum vera samfelldar, sannreynanlegar og nægilega ítarlegar til að ákvarða hvar ábyrgð á meðferð umsókna um alþjóðlega vernd liggur. Yfirvöld aðildarríkjanna ættu að hafa til hliðsjónar allar tiltækar upplýsingar, s.s. myndir, sönnun á samskiptum og framburð vitna, til að leggja sanngjarnt mat á tengslin. Til að greiða fyrir því að unnt sé að greina snemma hugsanleg tilvik þar sem um er að ræða aðstandendur ætti umsækjandinn að fá sniðmát sem Hælisstofnunin hefur þróað. Ef unnt er ætti umsækjandi að fylla sniðmátið út áður en einstaklingsviðtalið fer fram. Með tilliti til mikilvægis fjölskyldutengsla innan stigveldis viðmiðanna um ábyrgð ætti að setja öll tilvik sem varða aðstandendur í forgang í viðeigandi málsmeðferðum sem settar eru fram í þessari reglugerð.
- 55) Ef umsækjendur eru handhafar prófskírteina eða annarrar staðfestingar á menntun og hæfi ætti aðildarríkið þar sem prófskírteinið var gefið út að bera ábyrgð á meðferð umsókna þeirra, að því tilskildu að umsóknin sé skráð innan sex ára

frá útgáfu prófskírteinisins eða staðfestingarinnar á menntun og hæfi, sem myndi tryggja hraða meðferð umsóknarinnar í því aðildarríki sem umsækjandinn hefur þýðingarmikil tengsl við á grundvelli slíks prófskírteinis.

- 56) Í ljósi þess að aðildarríki ætti áfram að bera ábyrgð á einstaklingi sem hefur komið ólöglega inn á yfirráðasvæði þess er einnig nauðsynlegt að setja ákvæði sem ná yfir aðstæður þar sem einstaklingur kemur inn á yfirráðasvæðið í kjölfar leitar- og björgunaraðgerðar. Mæla ætti fyrir um undanþágu frá viðmiðuninni um ábyrgð þegar um er að ræða aðstæður þar sem aðildarríki hefur flutt til sín einstaklinga sem hafa farið ólöglega yfir ytri landamæri annars aðildarríkis eða í kjölfar leitar- og björgunaraðgerðar. Við slíkar aðstæður ætti tilflutningsaðildarríkið að bera ábyrgðina ef einstaklingurinn sækir um alþjóðlega vernd.
- 57) Aðildarríki ætti að vera heimilt að víkja frá viðmiðuninum um ábyrgð að eigin ákvörðun, einkum af mannúðarástæðum, félagslegum og menningarlegum ástæðum og samúðarástæðum, í því skyni að sameina aðstandendur, skyldmenni eða aðra sem eru tengdir fjölskylduböndum og taka til meðferðar umsókn um alþjóðlega vernd, sem er skráð í því ríki eða öðru aðildarríki, jafnvel þótt slík meðferð sé ekki á ábyrgð þess samkvæmt þeim viðmiðunum sem mælt er fyrir um í þessari reglugerð.
- 58) Til að tryggja að málsmeðferðarreglur, sem settar eru fram í þessari reglugerð, séu virtar og til að koma í veg fyrir hömlur á skilvirkri beitingu hennar, einkum til að koma í veg fyrir að ríkisborgarar þriðju landa og ríkisfangslausir einstaklingar hlaupist á brott eða óheimilar ferðir þeirra milli aðildarríkja, er nauðsynlegt að kveða á um skýrar skyldur umsækjanda í tengslum við málsmeðferðina, sem ætti að tilkynna honum tímanlega og með tilhlýðilegum hætti. Ef slíkar skyldur eru ekki uppfylltar ætti það að hafa í för með sér viðeigandi og hóflegar afleiðingar fyrir málsmeðferð umsækjandans og móttökuskilyrði hans. Við mat á því hvort umsækjandi uppfyllir skyldur sínar og vinnur með lögbærum yfirvöldum ættu aðildarríkin að taka tillit til persónulegra aðstæðna hans, í samræmi við reglurnar sem settar eru fram í þessari reglugerð. Aðildarríkið þar sem umsækjandi er staddur ætti í öllum tilvikum að tryggja að séð sé fyrir brýnustu grunnþörfum hans, í samræmi við sáttmálann um grundvallarréttindi.
- 59) Til að minnka líkurnar á því að hegðun umsækjenda geti valdið því að ábyrgð falli niður eða færist til annars aðildarríkis ætti að framlengja fresti, sem leiða til þess að ábyrgð fellur niður eða færist annað ef viðkomandi einstaklingur yfirgefur yfirráðasvæði aðildarríkjanna á meðan umsóknin er til meðferðar eða hleypst á brott til að koma sér undan flutningi til aðildarríkisins sem ber ábyrgð. Til að koma í veg fyrir að farið sé á svig við reglur og málsmeðferð hindruð ætti ábyrgð auk þess ekki lengur að færast til annars ríkis þegar tilkynningaraðildarríki hefur ekki virt frestinn til að senda tilkynningu um að taka beri aftur við einstaklingi. Þegar einstaklingur hefur komið ólöglega inn í aðildarríki án þess að sækja um vernd ætti að framlengja tímabilið uns ábyrgð þess aðildarríkis lýkur og annað aðildarríki, þar sem einstaklingurinn sækir síðar um, verður ábyrgt, til að hvetja fólk enn frekar til að fara að reglunum og sækja um í fyrsta aðildarríkinu sem komið er til og takmarka þannig óheimilar ferðir ríkisborgara þriðju landa og ríkisfangslausra einstaklinga milli aðildarríkja og auka heildarskilvirkni samevrópska verndarkerfisins.
- 60) Skipuleggja ætti einstaklingsviðtal við umsækjanda til að auðvelda ákvörðun um hvaða aðildarríki beri ábyrgð á meðferð umsóknar um alþjóðlega vernd, nema umsækjandi hafi hlaupist á brott, hafi ekki mætt í viðtalið án rökstuddra ástæðna eða upplýsingarnar, sem umsækjandi hefur veitt, nægi til að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð. Til að tryggja að öllum viðeigandi upplýsingum sé safnað frá umsækjanda til að ákvarða megi með réttum hætti hvaða aðildarríki ber ábyrgðina, ætti aðildarríki sem sleppir því að taka viðtal að gefa umsækjanda færi á að leggja fram allar frekari upplýsingar, þ.m.t. tilhlýðilega rökstuddar ástæður fyrir því að yfirvaldið íhugi hvort þörf sé á einstaklingsviðtali. Um leið og umsókn um alþjóðlega vernd hefur verið skráð ætti að tilkynna umsækjandanum sérstaklega um beitingu þessarar reglugerðar, um að ákvörðun um hvaða aðildarríki beri ábyrgð á meðferð umsóknar hans um alþjóðlega vernd sé byggð á hlutlægum viðmiðunum, um réttindi hans og skyldur samkvæmt þessari reglugerð og um afleiðingar þess að uppfylla ekki skyldurnar.
- 61) Til að tryggja að einstaklingsviðtalið auðveldi eins og hægt er, og með skjóttum og skilvirkum hætti, ákvörðunina um hvaða aðildarríki beri ábyrgð ætti starfsfólk sem tekur viðtöl við umsækjendur að hafa fengið nægilega þjálfun, þ.m.t. almenna þekkingu á þeim vandamálum sem gætu haft neikvæð áhrif á getu umsækjanda til að koma í viðtal, s.s. vísbendingar um að umsækjandinn gæti hafa sætt pyndingum eða verið fórnarlamb mansals.
- 62) Til að tryggja öflugna vernd grundvallarréttinda umsækjenda til friðhelgi einkalífs og fjölskyldu, réttindi barnsins og vernd gegn ómannúðlegri og vanvirðandi meðferð vegna flutnings ættu umsækjendur að eiga rétt til raunhæfs úrræðis til að leita réttar síns, sem takmarkast við þessi réttindi, einkum í samræmi við 47. gr. sáttmálans um grundvallarréttindi og viðeigandi dómaframkvæmd Dómstóls Evrópusambandsins.
- 63) Til að auðvelda snurðulausa beitingu þessarar reglugerðar ættu aðildarríki í öllum tilvikum að tilgreina aðildarríkið sem ber ábyrgð í evrópska fingrafaragrunninum, að lokinni málsmeðferð til að ákvarða hvaða aðildarríki það er, þ.m.t. í þeim tilvikum þar sem ábyrgðin stafar af því að frestur til að senda eða svara beiðnum um að einstaklingur sé tekinn í úmsjá eða til að annast flutning hefur ekki verið virtur, sem og í tilvikum þar sem aðildarríkið þar sem fyrsta umsókn er lögð fram verður ábyrgt eða ómögulegt reynist að framkvæma flutning til þess aðildarríkis sem fyrst og fremst ber ábyrgð vegna raunverulegrar hættu á því að umsækjandinn verði látinn sæta ómannlegri eða vanvirðandi meðferð í skilningi 4. gr. sáttmálans um grundvallarréttindi verði hann fluttur þangað og í kjölfar þess er ákvarðað að annað aðildarríki beri ábyrgð.
- 64) Til að tryggja skjóta ákvörðun um það hvaða aðildarríki beri ábyrgð ætti að einfalda og stytta fresti til að leggja fram og svara beiðnum um að umsækjandi sé tekinn í úmsjá, til að leggja fram tilkynningar um að taka beri aftur við einstaklingi. og til að leggja fram og taka ákvörðun um kæsur, sbr. þó grundvallarréttindi umsækjenda.
- 65) Beiting varðhalds gagnvart umsækjendum ætti að grundvallast á þeirri meginreglu að einstaklingur skuli ekki hneptur í varðhald af þeirri ástæðu einni að hann sækir um alþjóðlega vernd. Varðhald ætti að vara í eins skamman tíma og kostur er og vera háð nauðsynjarreglunni og meðalhófsreglunni og þannig eingöngu vera heimilt sem síðasta úrræði. Einkum

verður varðhald umsækjenda að samræmast 31. gr. Genfarsamningsins. Málsmeðferðir þær sem kveðið er á um í þessari reglugerð varðandi einstaklinga í varðhaldi ættu að hafa forgang og þeim ætti að beita innan eins stutts frests og unnt er. Að því er varðar almennar ábyrgðir varðandi varðhald og varðhaldsskilyrði, eftir því sem við á, ættu aðildarríkin einnig að beita ákvæðum tilskipunar (ESB) 2024/1346 gagnvart einstaklingum sem hnepptir eru í varðhald á grundvelli þessarar reglugerðar. Almennt ætti ekki að hneppa ólöggráða börn í varðhald og leitast skal við að koma þeim fyrir í húsnæði þar sem er sérstök aðstaða fyrir ólöggráða börn. Í undantekningartilvikum, sem síðasta úrræði og eftir að staðfest hefur verið að ekki sé hægt að beita öðrum vægari þvingunarráðstöfunum með skilvirkum hætti og eftir að varðhald hefur verið metið barninu fyrir bestu, má hneppa ólöggráða börn í varðhald við þær aðstæður sem kveðið er á um í tilskipun (ESB) 2024/1346.

- 66) Anmarkar á verndarkerfum eða hrun þeirra, oft af völdum sérstaks álags sem veikir kerfin, gæti stofnað í hættu snurðulausri framkvæmd kerfisins sem sett er á laggirnar samkvæmt þessari reglugerð, og leitt til hættu á að brotið sé á réttindum umsækjenda, sem sett eru fram í réttarreglum Sambandsins um vernd og í sáttmálanum um grundvallarréttindi, öðrum alþjóðlegum mannréttindum og réttindum flóttamanna.
- 67) Samstarf af heilindum milli aðildarríkjanna er brýnt fyrir eðlilega starfsemi samevrópska verndarkerfisins. Slíkt samstarf felur m.a. í sér rétta beitingu á þeim málsmeðferðarreglum sem mælt er fyrir um í þessari reglugerð, þ.m.t. að gerðar séu allar viðeigandi hagnýtar ráðstafanir sem nauðsynlegar eru til að tryggja að flutningar fari í reynd fram og að þeim sé framfylgt.
- 68) Í samræmi við reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 1560/2003 ⁽¹⁵⁾ getur flutningur einstaklings til aðildarríkis, sem ber ábyrgð á meðferð umsóknar um alþjóðlega vernd, farið fram með þeim hætti að viðkomandi fer sjálfviljugur, brottför hans fer fram undir eftirliti eða hann fær fylgd. Aðildarríkin ættu að stuðla að því að flutningur fólks fari fram með vilja þess, með því að veita hlutadeigandi einstaklingi viðeigandi upplýsingar og jafnframt tryggja að flutningur undir eftirliti eða með fylgd fari fram á mannúðlegan hátt, í fullu samræmi við grundvallarréttindi, virðingu fyrir mannlægri reisu og hagsmunum barnsins, og að tekið sé ytrasta tillit til þróunar í viðkomandi dómaframkvæmd, einkum að því er varðar flutning fólks af mannúðarástæðum.
- 69) Að því tilskildu að það sé nauðsynlegt vegna meðferðar umsóknar um alþjóðlega vernd ættu aðildarríki að geta deilt sértækum upplýsingum, sem eru mikilvægar í því samhengi, án samþykkis umsækjanda þegar slíkar upplýsingar eru nauðsynlegar fyrir lögbær yfirvöld aðildarríkisins sem ber ábyrgð til að þau geti uppfyllt skyldur sínar, einkum þær sem leiðir af reglugerð (ESB) 2024/1348.
- 70) Til að tryggja skýra og skilvirka málsmeðferð við tilflutning ætti að setja fram sértækar reglur fyrir aðildarríki sem njóta góðs af samstöðuframlögum og framlagsaðildarríki. Ef ábyrgð er ekki ákveðin áður en tilflutningur fer fram ætti tilflutningsaðildarríkið að verða ábyrgt, nema í þeim tilvikum þegar fjölskyldutengdar viðmiðanir eiga við. Reglur og verndarráðstafanir í tengslum við flutninga, sem settar eru fram í þessari reglugerð, ættu einnig að gilda, þar sem við á, um flutninga þegar um er að ræða tilflutning. Slíkar reglur ættu að tryggja að eining fjölskyldunnar sé varðveitt og að einstaklingar sem gætu verið ógn við innra öryggi séu ekki fluttir til.
- 71) Veita ætti aðildarríkjum, sem taka að sér tilflutning sem samstöðuframlag, viðeigandi og hlutfallslegan fjárstuðning af fjárlögum Sambandsins. Veita ætti herra hvatningarframlag að því er varðar fylgdarlaus, ólöggráða börn til að hvetja aðildarríkin til að setja tilflutning þeirra í forgang.
- 72) Unnt ætti að vera að virkja fjármagn Sjóðsins vegna verndarmála, fólksflutninga og aðlögunar, sem komið var á fót með reglugerð (ESB) 2021/1147, og annarra viðeigandi sjóða Sambandsins („sjóðirnir“), til að styðja við viðleitni aðildarríkjanna við beitingu þessarar reglugerðar, í samræmi við þær reglur sem gilda um notkun sjóðanna og með fyrirvara um önnur forgangsverkefni sem sjóðirnir styðja. Í þessu samhengi ættu aðildarríkin að geta nýtt sér úthlutanir innan ramma eigin áætlana, þ.m.t. þær fjárhæðir sem verða gerðar aðgengilegar eftir endurskoðun á miðju tímabili. Það ætti að vera mögulegt að gera viðbótarstuðning úr þematengdum sjóðum aðgengilegan, einkum þeim aðildarríkjum sem gætu þurft að auka við getu sína á ytri landamærunum eða standa frammi fyrir sérstöku álagi á eða þörfum vegna verndar- og móttökukerfa sinna og ytri landamæra sinna.
- 73) Breyta ætti reglugerð (ESB) 2021/1147 til að tryggja fullt framlag af fjárlögum Sambandsins til aðstoðarhæfra heildarútgjalda vegna samstöðuaðgerða, sem og til að innleiða sérstakar skýrslugjafarkröfur í tengslum við þessar aðgerðir sem hluta af fyrirliggjandi skýrslugjafarskyldum um framkvæmd sjóðanna.
- 74) Við ákvörðun á aðstoðarhæfistímabili fyrir útgjöld vegna samstöðuaðgerða ætti að taka tillit til þess að nauðsynlegt er að hrinda samstöðuaðgerðum í framkvæmd tímanlega. Vegna samstöðutengds eðlis millifærslu fjármuna samkvæmt þessari reglugerð ætti enn fremur að nota slíkar millifærslur að fullu til að fjármagna samstöðuaðgerðir.
- 75) Greiða má fyrir beitingu þessarar reglugerðar og auka skilvirkni hennar með tvíhliða samkomulagi milli aðildarríkja til að bæta samskipti milli lögbærra stofnana, stytta málsmeðferðarfresti eða einfalda umfjöllun beiðna um að einstaklingur sé tekinn í umsjá eða tilkynninga um að taka beri aftur við einstaklingi eða með því að koma á málsmeðferð um það hvernig flutningur skuli fara fram og til þess að unnt sé að framkvæma hann á skilvirkari hátt.
- 76) Tryggja ætti samfellu milli kerfisins til að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð, sem komið var á með reglugerð (ESB) nr. 604/2013, og þess kerfis sem komið er á með þessari reglugerð. Á sama hátt ætti að tryggja samræmi milli þessarar reglugerðar og reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2024/1358 ⁽¹⁶⁾.
- 77) Hælisstofnunin ætti að koma á fót og liðka fyrir einu eða fleiri netum lögbærra yfirvalda aðildarríkjanna í því skyni að efla hagnýtt samstarf og upplýsingaskipti um öll málefni sem tengjast beitingu þessarar reglugerðar, þ.m.t. þróun hagnýtra tækja og leiðbeininga. Þessi net ættu að stefna að því að funda reglulega til að efla traust og sameiginlegan skilning á hvers konar áskorunum sem felast í framkvæmd þessarar reglugerðar í aðildarríkjunum.

- 78) Starfræksla evrópska fingrafaragrunnsins, eins og honum var komið á fót með reglugerð (ESB) 2024/1358, ætti að greiða fyrir beitingu þessarar reglugerðar.
- 79) Starfræksla upplýsingakerfisins um vegabréfsáritanir, eins og því var komið á fót með reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 767/2008 ⁽¹⁷⁾, einkum framkvæmd 21. og 22. gr. hennar, ætti að greiða fyrir beitingu þessarar reglugerðar.
- 80) Að því er varðar meðferð fólks, sem heyrir undir gildissvið þessarar reglugerðar, eru aðildarríki bundin af skuldbindingum sínum samkvæmt alþjóðlegum lagagæringum, þ.m.t. viðeigandi dómaframkvæmd Mannréttindadómstóls Evrópu.
- 81) Reglur um vinnslu persónuupplýsinga samkvæmt lögum um persónuvernd gilda um vinnslu aðildarríkja á persónuupplýsingum samkvæmt þessari reglugerð. Aðildarríkin ættu að gera viðeigandi tæknilegar og skipulagslegar ráðstafanir til að tryggja og geta sýnt fram á að vinnslan fari fram í samræmi við þá reglugerð og þau ákvæði sem tilgreina kröfur hennar í þessari reglugerð. Þessar ráðstafanir ættu einkum að tryggja öryggi persónuupplýsinga sem unnar eru samkvæmt þessari reglugerð og sér í lagi koma í veg fyrir ólögmatan eða óheimilan aðgang að eða birtingu persónuupplýsinga sem unnar eru, að þeim sé breytt eða að þær glatist. Lögbært eftirlitsyfirvald eða -yfirvöld hvers aðildarríkis ættu að hafa eftirlit með því að vinnsla viðkomandi yfirvalda á persónuupplýsingum sé með lögmætum hætti, þ.m.t. sending til yfirvalda sem eru til þess bær að framkvæma öryggisathuganir. Einkum ætti að tilkynna skráðum einstaklingum um það án ótillýðilegrar tafar þegar líklegt er að öryggisbrestur við meðferð persónuupplýsinga leiði af sér mikla áhættu fyrir réttindi þeirra og frelsi.
- 82) Við framkvæmd þessarar reglugerðar ættu aðildarríkin, sem og stofnanir, skrifstofur og fagstofnanir Sambandsins, að gera allar hóflegar og nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að persónuupplýsingar séu geymdar með öruggum hætti.
- 83) Til að tryggja samræmd skilyrði fyrir framkvæmd þessarar reglugerðar ætti að fela framkvæmdastjórninni tiltekið framkvæmdarvald. Þessu valdi ætti að beita í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 182/2011 ⁽¹⁹⁾, að undanskildum framkvæmdarákvörðunum framkvæmdastjórnarinnar sem ákvarða hvort aðildarríki sé undir álagi af völdum fólksflutninga, eigi á hættu að verða fyrir álagi af völdum fólksflutninga eða standi frammi fyrir verulegum fólksflutningum.
- 84) Í því skyni að setja viðbótarreglur ætti að veita framkvæmdastjórninni vald til að samþykkja gerðir í samræmi við 290. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins að því er varðar að bera kennsl á aðstandendur, systkini eða skyldmenni fylgdarlauss, ólöggráða barns; viðmiðanir til að færa sönnur á að fjölskyldutengsl séu fyrir hendi að því er varðar fylgdarlaust, ólöggráða barn; viðmiðanir til að meta getu skyldmennis til að annast fylgdarlaust ólöggráða barn, þ.m.t. þar sem aðstandendur, systkini eða skyldmenni barnsins dvelja í fleiri en einu aðildarríki; þætti sem hafa þarf hliðsjón af til að meta framfærslutengsl; viðmiðanir til að færa sönnur á að fjölskyldutengsl séu fyrir hendi að því er varðar einstaklinga á framfæri, viðmiðanir til að meta getu viðkomandi einstaklings til að annast einstakling á framfæri hans og þætti sem taka þarf tillit til til að meta hvort einstaklingur sé óferðafær í umtalsverðan tíma, jafnframt því sem borin er fyllsta virðing fyrir hagsmunum barnsins eins og kveðið er á um í þessari reglugerð. Einkar mikilvægt er að framkvæmdastjórnin hafi viðeigandi samráð meðan á undirbúningsvinnu hennar stendur, þ.m.t. við sérfræðinga, og að þetta samráð fari fram í samræmi við meginreglur sem mælt er fyrir um í samstarfssamningnum milli stofnana um betri lagasetningu frá 13. apríl 2016 ⁽²⁰⁾. Einkum, í því skyni að tryggja jafna þátttöku við undirbúning framseldra gerða, fá Evrópuþingið og ráðið öll skjöl á sama tíma og sérfræðingar aðildarríkjanna og hafa sérfræðingar þeirra kerfisbundinn aðgang að fundum sérfræðingahópa framkvæmdastjórnarinnar sem vinna að undirbúningi framseldra gerða.
- 85) Gera á nokkrar efnislegar breytingar á reglugerð (ESB) nr. 604/2013. Til glöggvunar ætti að fella þá reglugerð úr gildi.
- 86) Reglulega skal fara fram mat á því hvort skilvirkt eftirlit sé haft með beitingu þessarar reglugerðar.
- 87) Í þessari reglugerð eru þau grundvallarréttindi virt og þeim meginreglum fylgt sem eru viðurkennd í lögum Sambandsins og alþjóðalögum, þ.m.t. í sáttmálanum um grundvallarréttindi. Í þessari reglugerð er einkum leitast við að tryggja að rétturinn til verndar, sem er tryggður með 18. gr. sáttmálans um grundvallarréttindi, sé virtur að fullu auk þeirra réttinda sem viðurkennd eru skv. 1., 4., 7., 24. og 47. gr. hans. Aðildarríkin ættu því að beita þessari reglugerð til samræmis við það, með fullri virðingu fyrir þessum grundvallarréttindum.
- 88) Þar eð aðildarríkin geta ekki fyllilega náð markmiðum þessarar reglugerðar, þ.e. að koma á viðmiðunum og fyrirkomulagi við að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð á meðferð umsóknar um alþjóðlega vernd, sem skráð er í einu aðildarríkjanna af ríkisborgara þriðja lands eða ríkisfangslausum einstaklingi, og að koma á samstöðukerfi til að styðja aðildarríkin í að takast á við aðstæður sem skapast vegna álags af völdum fólksflutninga, og þeim verður frekar náð á vettvangi Sambandsins, vegna umfangs þeirra og áhrifa, er Sambandinu heimilt að samþykkja ráðstafanir, í samræmi við nálægðarregluna eins og kveðið er á um í 5. gr. sáttmálans um Evrópusambandið. Í samræmi við meðalhófsregluna, eins og hún er sett fram í þeirri grein, er ekki gengið lengra en nauðsyn krefur í þessari reglugerð til að ná þessum markmiðum.
- 89) Til að tryggja samræmda framkvæmd þessarar reglugerðar þegar hún kemur til framkvæmda ætti að þróa og innleiða framkvæmdaáætlanir á vettvangi Sambandsins og á landsvisu sem greina eyður og hagnýtar ráðstafanir hvers aðildarríkis.
- 90) Danmörk tekur, í samræmi við 1. og 2. gr. bókunar 22 um stöðu Danmerkur, sem fylgir með sáttmálanum um Evrópusambandið og sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins, ekki þátt í samþykkt þessarar reglugerðar og er ekki bundin af henni eða beitingu hennar. Þar sem III., V. og VII. hluti þessarar reglugerðar fela í sér breytingar í skilningi 3. gr. samningsins milli Evrópubandalagsins og Konungsríkisins Danmerkur um viðmiðanir og fyrirkomulag við að ákvarða hvaða ríki skuli fara með beiðni um vernd sem lögd er fram í Danmörku eða í öðru aðildarríki Evrópusambandsins og um evrópska fingrafaragrunninn („Eurodac“) til að bera saman fingraför í því skyni að stuðla að skilvirki beitingu Dyflinnarsamningsins ⁽²¹⁾, skal Danmörk tilkynna framkvæmdastjórninni ákvörðun sína um hvort hún muni eða muni ekki fella efni slíkra breytinga inn í landslög sín þegar þær verða samþykktar eða innan 30 daga eftir það.

- 91) Í samræmi við 1. og 2. gr. og 1. mgr. 4. gr. a í bókun 21 um stöðu Breska konungsríkisins og Írlands að því er varðar svæði frelsis, öryggis og réttlætis, sem fylgir með sáttmálanum um Evrópusambandið og sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins, og án þess að það hafi áhrif á 4. gr. þeirrar bókunar, tekur Írland ekki þátt í samþykkt þessarar reglugerðar og er ekki bundið af henni eða beitingu hennar.
- 92) Að því er Ísland og Noreg varðar teljast III., V. og VII. hluti þessarar reglugerðar vera ný löggjöf á sviði sem fellur undir efni viðaukans við samninginn milli Evrópubandalagsins og Lýðveldisins Íslands og Konungsríkisins Noregs um viðmiðanir og fyrirkomulag við að ákvarða hvaða ríki skuli fara með beiðni um vernd sem lögð er fram í aðildarríki eða á Íslandi eða í Noregi ⁽²²⁾.
- 93) Að því er Sviss varðar teljast III., V. og VII. hluti þessarar reglugerðar vera gerðir eða ráðstafanir sem breyta eða eru byggðar á ákvæðum 1. gr. samningsins milli Evrópubandalagsins og Svissneska ríkjasambandsins að því er varðar viðmiðanir og fyrirkomulag við að ákvarða hvaða ríki skuli fara með beiðni um vernd sem lögð er fram í aðildarríki eða í Sviss ⁽²³⁾.
- 94) Að því er Liechtenstein varðar teljast III., V. og VII. hluti þessarar reglugerðar vera gerðir eða ráðstafanir sem breyta eða eru byggðar á ákvæðum 1. gr. samningsins milli Evrópubandalagsins og Svissneska ríkjasambandsins að því er varðar viðmiðanir og fyrirkomulag við að ákvarða hvaða ríki skuli fara með beiðni um vernd sem lögð er fram í aðildarríki eða í Sviss, sem um getur í 3. gr. bókunarinnar sem Evrópubandalagið, Svissneska ríkjasambandið og Furstadæmið Liechtenstein undirrituðu um aðild Furstadæmisins Liechtensteins að samningnum milli Evrópubandalagsins og Svissneska ríkjasambandsins að því er varðar viðmiðanir og fyrirkomulag við að ákvarða hvaða ríki skuli fara með beiðni um vernd sem lögð er fram í aðildarríki eða Sviss ⁽²⁴⁾.

SAMÞYKKT REGLUGERÐ ÞESSA:

**I. HLUTI
EFNI OG SKILGREININGAR***1. gr.***Efni**

Í samræmi við meginregluna um samstöðu og sanngjarna skiptingu ábyrgðar, sem er að finna í 80. sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins, og markmiðið um að efla gagnkvæmt traust, er með þessari reglugerð:

- settur fram sameiginlegur rammi um stjórnun verndarmála og fólksflutninga í Sambandinu og um starfsemi samevrópska verndarkerfisins,
- komið á fót kerfi sem miðar að samstöðu,
- mælt fyrir um viðmiðanir og fyrirkomulag við að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð á meðferð umsóknar um alþjóðlega vernd.

*2. gr.***Skilgreiningar**

Í þessari reglugerð er merking eftirfarandi hugtaka sem hér segir:

- „ríkisborgari þriðja lands“: hver sá einstaklingur sem er ekki borgari Sambandsins í skilningi 1. mgr. 20. gr. sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins og ekki einstaklingur sem nýtur réttar til frjálsrar farar samkvæmt lögum Sambandsins eins og er skilgreint í 5. lið 2. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2016/399 ⁽²⁵⁾,
- „ríkisfangslaus einstaklingur“: einstaklingur sem ekkert ríki telur til ríkisborgara sinna samkvæmt landslögum,
- „umsókn um alþjóðlega vernd“ eða „umsókn“: beiðni ríkisborgara þriðja lands eða ríkisfangslaus einstaklings um vernd aðildarríkis, sem skilja má sem beiðni um að fá réttarstöðu flóttamanns eða réttarstöðu vegna viðbótarverndar,
- „umsækjandi“: ríkisborgari þriðja lands eða ríkisfangslaus einstaklingur sem hefur lagt fram umsókn um alþjóðlega vernd sem enn liggur ekki fyrir endanleg ákvörðun um,
- „meðferð umsóknar um alþjóðlega vernd“: athugun á meðferðarhæfi eða efnishlið umsóknar um alþjóðlega vernd í samræmi við reglugerðir (ESB) 2024/1348 og (ESB) 2024/1347, að undanskilinni málsmeðferðinni við að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð í samræmi við þessa reglugerð,
- „umsókn um alþjóðlega vernd dregin til baka“: það að draga umsókn um alþjóðlega vernd til baka með beinum hætti eða óbeinum hætti í samræmi við reglugerð (ESB) 2024/1347,
- „einstaklingur sem nýtur alþjóðlegrar verndar“: ríkisborgari þriðja lands eða ríkisfangslaus einstaklingur sem veitt hefur verið alþjóðleg vernd eins og hún er skilgreind í 4. lið 3. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1347,
- „aðstandandi“: eftirtaldir aðstandendur umsækjanda, sem staddir eru á yfirráðasvæði aðildarríkis, að því tilskildu að fjölskyldutengsl hafi þegar verið mynduð þegar umsækjandinn eða aðstandandinn kom á yfirráðasvæði aðildarríkjanna:
 - maki eða sambúðarmaki umsækjanda í föstu sambandi við viðkomandi, þar sem samkvæmt lögum eða venju í viðkomandi aðildarríki er litið á ógift pör á sambærilegan hátt og hjón í lögum um ríkisborgara þriðju landa,
 - ólógráða barn hjóna eða para, sem um getur í a-lið, eða umsækjanda, að því tilskildu að barnið sé ógift og óháð því hvort það er fætt innan hjónabands eða utan eða ættleitt eins og það er skilgreint í landslögum,
 - ef umsækjandi er ólógráða og ógiftur, faðir, móðir eða annar fullorðinn einstaklingur sem ber ábyrgð á umsækjanda, hvort sem er að lögum eða venju aðildarríkisins þar sem hinn fullorðni er staddur,

- d) ef einstaklingur sem nýtur alþjóðlegrar verndar er ólöggráða og ógiftur, faðir, móðir eða annar fullorðinn einstaklingur sem ber ábyrgð á umsækjanda, hvort sem er að lögum eða venju aðildarríkisins þar sem einstaklingurinn sem nýtur alþjóðlegrar verndar er staddur,
- 9) „skyldmenni“: fullorðin móður- eða föðursystir eða fullorðinn móður- eða föðurbróðir umsækjanda, afi eða amma sem er stödd/staddur á yfirráðasvæði aðildarríkis, óháð því hvort umsækjandi er fæddur innan hjónabands eða utan eða ættleiddur eins og það er skilgreint í landslögum,
- 10) „ólöggráða barn“: ríkisborgari þriðja lands eða ríkisfangslaus einstaklingur undir 18 ára aldri,
- 11) „fylgdarlaust, ólöggráða barn“: ólöggráða barn sem kemur inn á yfirráðasvæði aðildarríkjanna án fylgdar fullorðins einstaklings sem ber ábyrgð á því, samkvæmt lögum eða venju viðkomandi aðildarríkis, svo fremi að slíkur einstaklingur taki það ekki í reynd að sér, þ.m.t. barn sem er skilið eftir fylgdarlaust eftir að það kemur inn á yfirráðasvæði aðildarríkjanna,
- 12) „talsmaður“: einstaklingur eða aðili sem tilnefndur er af þar til bærum stofnunum til að aðstoða og koma fram fyrir hönd fylgdarlaus, ólöggráða barns í málsmeðferðum sem kveðið er á um í þessari reglugerð, í því skyni að tryggja hagsmuni barnsins og beita gerhæfi fyrir hönd þess ef nauðsyn krefur,
- 13) „dvalarskjal“: leyfi, sem yfirvöld aðildarríkis gefa út, sem heimilar ríkisborgara þriðja lands eða ríkisfangslausum einstaklingi að dvelja á yfirráðasvæði þess, þ.m.t. skjöl sem færa sönnur á að viðkomandi hafi leyfi til að dvelja áfram á yfirráðasvæðinu samkvæmt fyrirkomulagi um tímabundna vernd eða uns aðstæður, sem koma í veg fyrir að skipun um brottvisun sé framfylgt, eru ekki lengur fyrir hendi, að undanskildum vegabréfsáritunum og dvalarleyfum, gefnum út á meðan beðið er ákvörðunar um það hvaða aðildarríki skuli bera ábyrgð, samkvæmt þessari reglugerð, eða meðan á meðferð umsóknar um alþjóðlega vernd eða umsóknar um dvalarleyfi stendur,
- 14) „vegabréfsáritun“: leyfi eða ákvörðun aðildarríkis sem krafist er til gegnumferðar eða komu manna til fyrirhugaðrar dvalar í því aðildarríki eða í fleiri en einu aðildarríki, þ.m.t.:
- leyfi eða ákvörðun, gefið út í samræmi við lög Sambandsins eða landslög, sem krafist er til komu vegna fyrirhugaðrar dvalar í því aðildarríki til lengri tíma en 90 daga,
 - leyfi eða ákvörðun, gefið út í samræmi við lög Sambandsins eða landslög, sem krafist er til komu vegna gegnumferðar eða fyrirhugaðrar dvalar í því aðildarríki í 90 daga eða skemur á hverju 180 daga tímabili,
 - leyfi eða ákvörðun sem gildir til gegnumferðar um alþjóðleg gegnumferðarsvæði einnar eða fleiri flughafna í aðildarríkjunum,
- 15) „prófskirteini eða staðfesting á menntun og hæfi“: prófskirteini eða staðfesting á menntun og hæfi, sem fengið er og staðfest í aðildarríki eftir a.m.k. eitt námsár á yfirráðasvæði aðildarríkis á viðurkenndri innlendri eða svæðisbundinni námsleið eða starfsþjálfun sem samsvarar a.m.k. 2. stigi alþjóðlegru menntunarflokkunarinnar (e. *International Standard Classification of Education*), sem menntastofnun starfrækir samkvæmt laga- eða stjórnsýslufyrirmælum þess aðildarríkis, að undanskildu námi á netinu eða annars konar fjarnámi,
- 16) „menntastofnun“: opinber eða einkarekin menntastofnun eða starfsmenntaskóli með staðfestu í og viðurkenndur af aðildarríki í samræmi við landslög þess og stjórnsýsluvenjur á grundvelli gagnsærra viðmiðana,
- 17) „að hlaupast á brott“: athöfn sem felur í sér að viðkomandi einstaklingur er ekki lengur tiltækur lögbærum stjórnvöldum eða dómsyfirvöldum, til dæmis ef hann:
- fer frá yfirráðasvæði aðildarríkis án leyfis frá lögbærum yfirvöldum af ástæðum sem einstaklingurinn hefur stjórn á,
 - tilkynnir ekki um fjarveru frá tiltekinni miðstöð fyrir umsækjendur um alþjóðlega vernd eða úthlutuðu búsetuárræði þegar aðildarríki krefst þess eða
 - tilkynnir sig ekki hjá lögbærum yfirvöldum þar sem þau yfirvöld krefjast slíkrar tilkynningar,
- 18) „hætta á að viðkomandi hlaupist á brott“: í tilteknu máli eru fyrir hendi sérstakar aðstæður og ástæður, byggðar á innlendum lögbundnum, hlutlægum viðmiðunum, til að ætla að viðkomandi einstaklingur sem sætir málsmeðferð sem sett er fram í þessari reglugerð kunni að hlaupast á brott,
- 19) „aðildarríki sem nýtur góðs af samstöðuframlögum“: aðildarríki sem nýtur góðs af samstöðuframlögum, eins og sett er fram í IV. hluta þessarar reglugerðar,
- 20) „framlagsaðildarríki“: aðildarríki sem veitir eða er skylt að veita samstöðuframlög til aðildarríkis sem nýtur góðs af samstöðuframlögum eins og sett er fram í IV. hluta þessarar reglugerðar,
- 21) „flutningur“ (e. *transfer*): framkvæmd ákvörðunar sem tekin er skv. 42. gr.,
- 22) „tilflutningur“ (e. *relocation*): flutningur umsækjanda um alþjóðlega vernd eða einstaklings sem nýtur alþjóðlegrar verndar frá yfirráðasvæði aðildarríkis sem nýtur góðs af samstöðuframlögum til yfirráðasvæðis framlagsaðildarríkis,
- 23) „leitar- og björgunaraðgerðir“: aðgerðir vegna leitar og björgunar eins og um getur í alþjóðasamningnum um leit og björgun á sjó sem samþykktur var í Hamborg 27. apríl 1979,
- 24) „álag af völdum fólksflutninga“: aðstæður sem skapast vegna þess að svo margir ríkisborgarar þriðju landa eða ríkisfangslausir einstaklingar koma land-, sjó- og loftleiðis, eða leggja fram umsóknir, að það skapar aðildarríki óhóflegar skyldur með tilliti til stöðunnar í heild í Sambandinu, jafnvel fyrir vel undirbúið verndar-, móttöku- og fólksflutningakerfi og krefst tafarlausra aðgerða, einkum samstöðuframlaga skv. IV. hluta þessarar reglugerðar; með tilliti til sérkenna landfræðilegrar staðsetningar aðildarríkis tekur „álag af völdum fólksflutninga“ til aðstæðna þar sem mikill fjöldi ríkisborgara þriðju landa eða ríkisfangslausra einstaklinga kemur til landsins eða hætta er á slíkum komum, þ.m.t. þegar

þær stafa af endurteknum flutningum frá borði í kjölfar leitar- og björgunaraðgerða eða óheimilum ferðum ríkisborgara þriðju landa eða ríkisfangslausra einstaklinga milli aðildarríkja,

- 25) „verulegir fólksflutningar“: aðstæður sem eru frábrugðnar álagi af völdum fólksflutninga þar sem samlegðaráhrif af yfirstandandi og fyrri árlegum komum ríkisborgara þriðju landa eða ríkisfangslausra einstaklinga leiða til þess að vel undirbúið verndar-, móttöku- og fólksflutningakerfi nær þölmörkum,
- 26) „móttökuskilyrði“: móttökuskilyrði eins og skilgreint er í 6. lið 2. gr. tilskipunar (ESB) 2024/1346,
- 27) „einstaklingur sem tekið hefur verið við“: einstaklingur sem aðildarríki hefur samþykkt að taka við samkvæmt reglugerð (ESB) 2024/1350 eða samkvæmt landsbundnu endurbúsetukerfi utan ramma þeirrar reglugerðar,
- 28) „samræmingaraðili ESB á sviði samstöðu“: sá einstaklingur sem framkvæmdastjórnin tilnefnir skv. 15. gr. þessarar reglugerðar og með því umboði sem þar er skilgreint.

II. HLUTI

SAMEIGINLEGUR RAMMI FYRIR STJÓRNUN VERNDARMÁLA OG FÓLKSFLUTNINGA

I. KAFLI

Heildstæða nálgunin

3. gr.

Heildstæð nálgun varðandi stjórnun verndarmála og fólksflutninga

1. Sameiginlegar aðgerðir Sambandsins og aðildarríkanna á sviði stjórnunar verndarmála og fólksflutninga, innan valdheimilda hvers um sig, skulu byggðar á meginreglunni um samstöðu og sanngjarna skiptingu ábyrgðar sem er að finna í 80. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins, á grundvelli heildstæðrar nálgunar og taka mið af meginreglunni um samþætta stefnumótun, í samræmi við alþjóðalög og lög Sambandsins, þ.m.t. grundvallarréttindi.

Með það að heildarmarkmiði að stýra verndarmálum og fólksflutningum með skilvirkum hætti innan ramma gildandi laga Sambandsins skulu þessar aðgerðir miða að eftirfarandi markmiðum:

- a) að tryggja samræmi milli stefna um stjórnun verndarmála og fólksflutninga við stjórnun á straumi innflytjenda til Sambandsins,
 - b) að taka á viðkomandi fólksflutningaleiðum og óheimilum ferðum milli aðildarríkanna.
2. Framkvæmdastjórnin, ráðið og aðildarríkin skulu tryggja samræmda framkvæmd stefna um stjórnun verndarmála og fólksflutninga, þ.m.t. bæði innri og ytri þætti þessara stefna, í samræði við meginstofnanir, stofnanir, skrifstofur og fagstofnanir sem bera ábyrgð á utanríkisstefnum.

4. gr.

Innri þættir heildstæðu nálgunarinnar

Með það í huga að ná markmiðunum, sem sett eru fram í 3. gr. þessarar reglugerðar, skulu innri þættir heildstæðu nálgunarinnar samanstanda af eftirfarandi:

- a) náinni samvinnu og gagnkvæmu samstarfi milli meginstofnana, stofnana, skrifstofa og fagstofnana Sambandsins, aðildarríkja og alþjóðastofnana,
- b) skilvirkri stjórnun ytri landamæra aðildarríkja, sem byggir á samþættri evrópskri landamærastjórnun sem sett er fram í 3. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2019/1896 ⁽²⁶⁾,
- c) að virtar séu að fullu þær skyldur, sem mælt er fyrir um í alþjóðalögum og lögum Sambandsins, að því er varðar einstaklinga sem bjargað er á sjó,
- d) skjóttum og skilvirkum aðgangi að sanngjarnri og skilvirkri málsmeðferð vegna alþjóðlegrar verndar á yfirráðasvæði aðildarríkanna, þ.m.t. við ytri landamæri aðildarríkanna, innan landhelgi eða á gegnumferðarsvæðum aðildarríkanna, og viðurkenningu á ríkisborgurum þriðju landa eða ríkisfangslausum einstaklingum sem flóttamönnum eða einstaklingum sem njóta viðbótarverndar, í samræmi við reglugerð (ESB) 2024/1348 og reglugerð (ESB) 2024/1347,
- e) ákvörðun um hvaða aðildarríki beri ábyrgð á meðferð umsóknar um alþjóðlega vernd,
- f) skilvirkum ráðstöfunum til að draga úr hvata til og koma í veg fyrir óheimilar ferðir ríkisborgara þriðju landa og ríkisfangslausra einstaklinga milli aðildarríkja,
- g) aðgangi umsækjenda að fullnægjandi móttökuskilyrðum, í samræmi við tilskipun (ESB) 2024/1346,
- h) skilvirkri stjórnun endursendinga ríkisborgara þriðju landa sem dvelja ólöglega í aðildarríkjunum í samræmi við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2008/115/EB ⁽²⁷⁾,
- i) skilvirkum ráðstöfunum til að hvetja til og styðja við aðlögun einstaklinga sem njóta alþjóðlegrar verndar í aðildarríkjunum,
- j) ráðstöfunum sem miða að því að berjast gegn misneytingu og draga úr ólöglegri atvinnu í samræmi við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2009/52/EB ⁽²⁸⁾,
- k) eftir atvikum, útbreiðslu og notkun á þeim aðgerðaverkfærum sem komið hefur verið á fót á vettvangi Sambandsins, þ.m.t. af Landamæra- og strandgæslustofnuninni og Hælisstofnun Evrópusambandsins (Hælisstofnuninni), og upplýsingakerfum Sambandsins sem stofnun Evrópusambandsins um rekstur stórra upplýsingatæknikerfa á svæði frelsis, öryggis og réttlætis (eu-Lisa) starfrækir.

5. gr.

Ytri þættir heildstæðu nálgunarinnar

Með það í huga að ná markmiðunum, sem sett eru fram í 3. gr., skulu Sambandið og aðildarríkin, innan valdheimilda hvers um sig, stuðla að og byggja upp sérsniðið samstarf sem er báðum aðilum til hagsbóta, í fullu samræmi við alþjóðalög og lög Sambandsins og á grundvelli fullrar virðingar fyrir mannréttindum, og hlúa að nánú samstarfi við viðeigandi þriðju lönd á tvíhliða, svæðisbundnum, marghliða og alþjóðlegum vettvangi, þ.m.t. til að:

- a) stuðla að löglegum fólksflutningum og löglegum leiðum fyrir ríkisborgara þriðju landa sem þurfa alþjóðlega vernd og þá sem á annan hátt hafa fengið löglega búsetu í aðildarríkjunum,
- b) styðja samstarfsaðila sem hýsa mikinn fjölda farandfólks og flóttamanna sem þarfnast verndar og byggja upp athafnagetu þeirra á sviði stjórnunar fólksflutninga og verndarmála og landamæra stjórnunar með fullri virðingu fyrir mannréttindum,
- c) koma í veg fyrir ólögmetra fólksflutninga og berjast gegn smygli á farandfólki og mansali, þ.m.t. draga úr viðkvæmri stöðu sem af því leiðir, um leið og tryggður er rétturinn til að sækja um alþjóðlega vernd,
- d) taka á frumorsökum og drifkröftum ólögmetra fólksflutninga og nauðungarflutninga,
- e) efla skilvirka endursendingu, endurvíðtöku og enduraðlögun,
- f) tryggja fulla framkvæmd sameiginlegu stefnunnar í vegabréfsáritunarmálum.

6. gr.

Meginreglan um samstöðu og sanngjarna skiptingu ábyrgðar

1. Við framkvæmd skuldbindinga sinna samkvæmt þessari reglugerð skulu Sambandið og aðildarríkin virða meginregluna um samstöðu og sanngjarna skiptingu ábyrgðar, sem er að finna í 80. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins, og taka tillit til sameiginlegra hagsmuna sinna af skilvirkri framkvæmd stefna Sambandsins um stjórnun verndarmála og fólksflutninga.

2. Aðildarríki skulu hafa með sér náð samstarf þegar þau uppfylla skyldur sínar samkvæmt þessari reglugerð og:

- a) koma á fót og viðhalda landsbundnum kerfum um stjórnun verndarmála og fólksflutninga sem veita skilvirkan aðgang að málsmeðferðum varðandi alþjóðlega vernd, veita umsækjendum sem þess þarfnast alþjóðlega vernd og tryggja skilvirka og mannsæmandi endursendingu ríkisborgara þriðju landa sem dvelja ólöglega í aðildarríkjunum, í samræmi við tilskipun 2008/115/EB, og láta í té og fjárfesta í viðeigandi móttöku umsækjenda um alþjóðlega vernd, í samræmi við tilskipun (ESB) 2024/1346,
- b) tryggja að nauðsynlegum úrræðum og nægu hæfu starfsfólki sé úthlutað vegna framkvæmdar á þessari reglugerð og, telji aðildarríki það nauðsynlegt eða eftir atvikum, óska eftir stuðningi frá viðeigandi stofnunum, skrifstofum og fagstofnunum Sambandsins í því skyni,
- c) gera allar nauðsynlegar og hóflegar ráðstafanir, í fullu samræmi við grundvallarréttindi, til að koma í veg fyrir og draga úr ólögmetum fólksflutningum til yfirráðasvæða aðildarríkjanna, þ.m.t. að koma í veg fyrir og berjast gegn smygli á farandfólki og mansali, og vernda réttindi farandfólks sem hefur verið smyglað inn og fórnarlamba mansals,
- d) beita rétt og með skjótum hætti reglunum til að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð á meðferð umsóknar um alþjóðlega vernd og, ef nauðsyn krefur, annast flutning til aðildarríkisins sem ber ábyrgðina skv. I.–VI. kafla III. hluta og I. kafla IV. hluta,
- e) veita öðrum aðildarríkjum skilvirkan stuðning í formi samstöðuframlaga á grundvelli þarfa, sem settar eru fram í II. eða IV. hluta,
- f) grípa til skilvirkra ráðstafana til að draga úr hvata til og koma í veg fyrir óheimilar ferðir ríkisborgara þriðju landa og ríkisfangslausra einstaklinga milli aðildarríkjanna.

3. Til að styðja aðildarríkin við að uppfylla skuldbindingar sínar skal varanleg verkfærakista ESB fyrir stuðning vegna fólksflutninga a.m.k. innihalda:

- a) rekstrar- og tækniástoð viðeigandi stofnana, skrifstofa og fagstofnana Sambandsins í samræmi við umboð þeirra, einkum Hælisstofnunarinnar í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2021/2303 ⁽²⁹⁾, Landamæra- og strandgæslustofnunarinnar í samræmi við reglugerð (ESB) 2019/1896 og Löggæslusamvinnustofnunar Evrópusambandsins (Löggæslusamvinnustofnunarinnar (Europol)) í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2016/794 ⁽³⁰⁾,
- b) stuðning úr sjóðum Sambandsins til framkvæmdar sameiginlega rammanum sem settur er fram í þessum hluta í samræmi við reglugerð (ESB) 2021/1147 og, ef við á, reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2021/1148 ⁽³¹⁾,
- c) undanþágur í réttarreglum Sambandsins sem færa aðildarríkjunum nauðsynleg verkfæri til að bregðast við sérstökum áskorunum vegna fólksflutninga eins og um getur í reglugerðum (ESB) 2024/1359 og (ESB) 2024/1348 og reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2024/ ⁽³²⁾,
- d) virkjun almannavarnakerfis Sambandsins í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2021/836 ⁽³³⁾,
- e) ráðstafanir til að auðvelda endursendingu og enduraðlögun, þ.m.t. með samvinnu við þriðju lönd, og í fullu samræmi við grundvallarréttindi,
- f) eflar aðgerðir og starfsemi þvert á geira að því er varðar ytri þátt fólksflutninga,
- g) aukin diplómáttisk og pólitísk samskipti út á við,

- h) samræmdar samskiptaáætlanir,
- i) stuðning við skilvirkar og mannréttindamiðaðar fólksflutningastefnur í þriðju löndum,
- j) að stuðlað sé að löglegum fólksflutningum og hreyfanleika undir góðri stjórn, þ.m.t. með því að efla tvíhliða, svæðisbundið og alþjóðlegt samstarf varðandi fólksflutninga, nauðungarflutninga, löglegar leiðir og samstarf um hreyfanleika (e. *mobility partnerships*).

7. gr.

Skipuleg nálgun við stjórnun verndarmála og fólksflutninga á landsbundnum vettvangi

1. Aðildarríkin skulu hafa landsbundnar stefnuáætlanir sem koma á skipulegri nálgun til að tryggja að þau hafi getu til að framkvæma kerfi sín um stjórnun verndarmála og fólksflutninga á skilvirkan hátt, í fullu samræmi við skuldbindingar sínar samkvæmt lögum Sambandsins og alþjóðalögum, að teknu tilliti til sérstakra aðstæðna þeirra, einkum landfræðilegrar staðsetningar þeirra.

Þegar aðildarríki koma á fót landsbundnum stefnuáætlunum sínum geta þau haft samráð við framkvæmdastjórnina og viðeigandi stofnanir, skrifstofur og fagstofnanir Sambandsins, einkum Hælisstofnunina, sem og staðar- og svæðisyfirvöld, eins og við á og í samræmi við landslög. Þessar stefnuáætlanir skulu a.m.k. innihalda:

- a) fyrirbyggjandi ráðstafanir til að draga úr hættunni á álagi af völdum fólksflutninga og gerð viðbragðsáætlana, með hliðsjón af gerð viðbragðsáætlana samkvæmt reglugerðum (ESB) 2019/1896 og (ESB) 2021/2303 og tilskipun (ESB) 2024/1346 og skýrslum framkvæmdastjórnarinnar sem gefnar eru út samkvæmt tilmælum (ESB) 2020/1366,
- b) upplýsingar um hvernig aðildarríkin framkvæma meginreglurnar sem settar eru fram í þessum hluta og hvernig lagalegar skuldbindingar, sem af þeim leiðir, eru uppfylltar á landsbundnum vettvangi,
- c) upplýsingar um hvernig tekið hefur verið tillit til niðurstaðna eftirlitsins sem Hælisstofnunin og Landamæra- og strandgæslustofnunin annast og úttektarinnar sem framkvæmd er í samræmi við reglugerð (ESB) 2022/922 sem og eftirlitsins sem framkvæmt er í samræmi við 10. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1356.

2. Landsbundnu stefnuáætlanirnar skulu taka tillit til annarra viðeigandi stefnuáætlana og fyrirliggjandi stuðningsráðstafana, einkum stuðningsráðstafana samkvæmt reglugerðum (ESB) 2021/1147 og (ESB) 2021/2303, og vera í samræmi við og til fyllingar landsbundnu stefnuáætluninum um samþætta evrópska landamæra- og fólksflutningastjórnun sem komið var á fót í samræmi við 6. mgr. 8. gr. reglugerðar (ESB) 2019/1896.

3. Aðildarríki skulu senda landsbundnar stefnuáætlanir sínar um stjórnun verndarmála og fólksflutninga til framkvæmdastjórnarinnar sex mánuðum áður en stefnuáætlunin, sem um getur í 8. gr., er samþykkt.

4. Fjárhagslegur og aðgerðatengdur stuðningur Sambandsins, þ.m.t. aðgerðatengdur stuðningur frá stofnunum, skrifstofum og fagstofnunum þess, til að uppfylla skuldbindingarnar skal veittur í samræmi við reglugerðir (ESB) 2019/1896, (ESB) 2021/1147, (ESB) 2021/2303 og, ef við á, (ESB) 2021/1148.

5. Framkvæmdastjórnin skal hafa eftirlit með og veita upplýsingar um stöðuna í fólksflutningamálum með reglulegum skýrslum sem byggjast á gögnum og upplýsingum frá utanríkisþjónustu Evrópusambandsins, Hælisstofnuninni, Landamæra- og strandgæslustofnuninni, Löggæslusamvinnustofnuninni og Evrópustofnun grundvallarmannréttinda, einkum upplýsingunum sem safnað er samkvæmt tilmælum (ESB) 2020/1366 og innan ramma nets viðbúnaðar- og neyðarstjórnunarkerfis ESB á sviði fólksflutninga (e. *EU Migration Preparedness and Crisis Management Mechanism Network*) og, ef nauðsyn krefur, upplýsingum frá aðildarríkjum.

6. Framkvæmdastjórnin skal, með framkvæmdargerðum, koma á sniðmáti sem aðildarríkin skulu nota til að tryggja að landsbundnar stefnuáætlanir þeirra séu sambærilegar að því er varðar tiltekna kjarnaþætti, s.s. gerð viðbragðsáætlana. Samþykkja skal þessar framkvæmdargerðir í samræmi við rannsóknarmálsmeðferðina sem um getur í 2. mgr. 77. gr.

8. gr.

Evrópsk stefnuáætlun um stjórnun verndarmála og fólksflutninga til langs tíma

1. Framkvæmdastjórnin skal, að höfðu samráði við aðildarríkin og að teknu tilliti til viðeigandi skýrslna og greininga frá stofnunum, skrifstofum og fagstofnunum Sambandsins og á grundvelli landsbundnu stefnuáætlana sem um getur í 7. gr., semja Evrópska stefnuáætlun um stjórnun verndarmála og fólksflutninga til fimm ára (hér eftir nefnd „stefnuáætlunin“) þar sem sett er fram skipuleg nálgun til að tryggja samræmda framkvæmd landsbundinna stefnuáætlana. Framkvæmdastjórnin skal senda Evrópuþinginu og ráðinu stefnuáætlunina. Stefnuáætlunin skal ekki vera lagalega bindandi.

2. Fyrsta stefnuáætlunin skal samþykkt eigi síðar en 12. desember 2025 og á fimm ára fresti eftir það.

3. Í stefnuáætluninni skulu koma fram þeir þættir sem taldir eru upp í 4. og 5. gr., dómaframkvæmd Evrópudómstólsins og Mannréttindadómstóls Evrópu verður veigamikill þáttur og þar skal einnig tekið tillit til:

- a) framkvæmdar landsbundinna stefnuáætlana aðildarríkjanna um stjórnun verndarmála og fólksflutninga, sem um getur í 7. gr., og fylgni þeirra við lög Sambandsins og alþjóðalög,
- b) viðeigandi upplýsinga sem framkvæmdastjórnin safnar samkvæmt tilmælum (ESB) 2020/1366,
- c) upplýsinga sem framkvæmdastjórnin og Hælisstofnunin afla um framkvæmd réttarreglna Sambandsins um vernd,
- d) upplýsinga, sem aflað er hjá utanríkisþjónustu Evrópusambandsins og viðkomandi stofnunum, skrifstofum og fagstofnunum Sambandsins, einkum skýrslna Hælisstofnunarinnar, Landamæra- og strandgæslustofnunarinnar og Evrópustofnunar grundvallarmannréttinda,

- e) annarra viðeigandi upplýsinga, þ.m.t. frá aðildarríkjum, eftirlitsyfirvöldum, alþjóðastofnunum, og öðrum viðeigandi stofnunum, skrifstofum, fagstofnunum eða samtökum.

II. KAFLI

Árlegt hringrásarferli í stjórnun fólksflutninga

9. gr.

Evrópska ársskýrslan um verndarmál og fólksflutninga

1. Framkvæmdastjórnin skal árlega samþykkja evrópska ársskýrslu um verndarmál og fólksflutninga þar sem mat er lagt á stöðuna í verndar-, móttöku- og fólksflutningamálum á næstliðnu 12 mánaða tímabili og hugsanlega þróun og sett fram stefnumarkandi stöðumynd á sviði fólksflutninga og verndarmála sem jafnframt nýtist sem tæki til snemmvíðvörunar og árvekni fyrir Sambandið (hér á eftir nefnd „skýrslan“).
2. Skýrslan skal byggð á viðeigandi meginlegum og eigindlegum gögnum og upplýsingum frá aðildarríkjunum, utanríkisþjónustu Evrópusambandsins, Hælisstofnuninni, Landamæra- og strandgæslustofnuninni, Löggaeslusamvinnustofnuninni og Evrópustofnun grundvallarmannréttinda. Hún getur einnig tekið tillit til upplýsinga frá öðrum viðeigandi stofnunum, skrifstofum, fagstofnunum eða samtökum.
3. Skýrslan skal innihalda eftirfarandi þætti:
 - a) mat á stöðunni í heild, sem tekur til allra fólksflutningaleiða til Sambandsins og í öllum aðildarríkjunum, einkum að því er varðar:
 - i. fjölda umsókna um alþjóðlega vernd og ríkisföng umsækjenda,
 - ii. fjölda fylgdarlausra, ólöggráða barna sem borin hafa verið kennsl á og, ef við á, einstaklinga með sérstakar þarfir varðandi móttöku eða málsmeðferð,
 - iii. fjölda ríkisborgara þriðju landa eða ríkisfangslausra einstaklinga sem veitt hefur verið alþjóðleg vernd í samræmi við reglugerð (ESB) 2024/1347,
 - iv. fjölda ákvarðana um vernd sem teknar hafa verið á fyrsta stjórnáskilgætti og endanlegra ákvarðana um vernd,
 - v. móttökugetu aðildarríkjanna,
 - vi. fjölda ríkisborgara þriðju landa sem yfirvöld aðildarríkja hafa greint að uppfylli ekki eða uppfylli ekki lengur skilyrði fyrir komu, dvöl eða búsetu í aðildarríkinu, þ.m.t. þeir sem dvelja fram yfir heimilaða dvöl eins og skilgreint er í 19. lið 1. mgr. 3. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2017/2226 ⁽³⁴⁾,
 - vii. fjölda endursendingarákvarðana sem aðildarríkin hafa gefið út og fjölda ríkisborgara þriðju landa sem yfirgefið hafa yfirráðasvæði aðildarríkjanna í samræmi við endursendingarákvarðun sem uppfyllir ákvæði tilskipunar 2008/115/EB,
 - viii. fjölda ríkisborgara þriðju landa eða ríkisfangslausra einstaklinga sem aðildarríkin hafa tekið við í gegnum kerfi Sambandsins og landsbundin kerfi sem miða að endurbúsetu eða viðtöku af mannúðaraðstæðum,
 - ix. fjölda ríkisborgara þriðju landa sem féllu undir málsmeðferð við landamæri sem kveðið er á um í reglugerðum (ESB) 2024/1348 og (ESB) 2024/1349 og ríkisföng þeirra,
 - x. fjölda innsendra og útsendra beiðna um að einstaklingur sé tekinn í umsjá eða tilkynninga um að taka beri aftur við einstaklingi í samræmi við 39. og 41. gr.,
 - xi. fjölda ákvarðana um flutning og fjölda flutninga sem framkvæmdir eru í samræmi við þessa reglugerð,
 - xii. fjölda ríkisborgara þriðju landa sem fluttir hafa verið frá borði í kjölfar leitar- og björgunaraðgerða og ríkisföng þeirra og fjölda umsókna um alþjóðlega vernd sem þessir ríkisborgarar þriðju landa lögðu fram,
 - xiii. þau aðildarríki þar sem um hefur verið að ræða endurteknar komur sjóleiðis, einkum þar sem fólk hefur verið flutt frá borði í kjölfar leitar- og björgunaraðgerða,
 - xiv. fjölda ríkisborgara þriðju landa eða ríkisfangslausra einstaklinga sem synjað hefur verið um komu í samræmi við 14. gr. reglugerðar (ESB) 2016/399,
 - xv. fjölda ríkisborgara þriðju landa eða ríkisfangslausra einstaklinga sem njóta tímabundinnar verndar í samræmi við tilskipun ráðsins 2001/55/EB ⁽³⁵⁾,
 - xvi. fjölda einstaklinga sem hafa verið handteknir í tengslum við ólögsmæta för yfir ytri landamæri á landi, á sjó eða í lofti og, að því tilskildu að upplýsingar séu tiltækar og sannreynanlegar, fjölda tilrauna til ólöglegrar farar yfir landamæri,
 - xvii. stuðning sem stofnanir, skrifstofur og fagstofnanir Sambandsins hafa veitt aðildarríkjunum,
 - b) spá fyrir komandi ár, þ.m.t. hversu margar komur eru áætlaðar sjóleiðis, á grundvelli heildarstöðunnar í fólksflutningamálum á næstliðnu ári og að teknu tilliti til núverandi stöðu en einnig fyrra álags,
 - c) upplýsingar um viðbúnaðarstig í Sambandinu og í aðildarríkjunum og hugsanleg áhrif af fyrirsjáanlegum aðstæðum,
 - d) upplýsingar um getu aðildarríkjanna, einkum móttökugetu,
 - e) niðurstöður eftirlitsins sem Hælisstofnunin og Landamæra- og strandgæslustofnunin annast og úttektarinnar sem framkvæmd er í samræmi við reglugerð (ESB) 2022/922, sem og eftirlitsins sem framkvæmt er í samræmi við 10. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1356, eins og um getur í c-lið annarrar undirgreinar 1. mgr. 7. gr. þessarar reglugerðar,

- f) mat á því hvort þörf sé á samstöðuráðstöfunum og ráðstöfunum sem heyra undir varanlega verkfærakistu ESB vegna fólksflutninga til að styðja aðildarríkið eða -ríkin sem í hlut eiga.
4. Framkvæmdastjórnin skal samþykka skýrsluna eigi síðar en 15. október ár hvert og senda hana til Evrópuþingsins og ráðsins.
 5. Skýrslan skal vera grundvöllur ákvarðana á vettvangi Sambandsins um nauðsynlegar ráðstafanir til að takast á við ástand í fólksflutningamálum.
 6. Fyrsta skýrslan skal gefin út eigi síðar en 15. október 2025.
 7. Í þágu skýrslunnar skulu aðildarríkin, Hælisstofnunin, Landamæra- og strandgæslustofnunin, Löggæslusamvinnustofnunin og Evrópustofnun grundvallarmannréttinda veita upplýsingarnar sem um getur í 10. gr. eigi síðar en 1. júní ár hvert.
 8. Framkvæmdastjórnin skal boða til fundar viðbúnaðar- og neyðarstjórnunarkerfis ESB á sviði fólksflutninga í fyrri hluta júlímánaðar ár hvert til að leggja fram frummat á stöðunni og skiptast á upplýsingum við aðila að kerfinu. Skipan og starfshættir viðbúnaðar- og neyðarstjórnunarkerfis ESB á sviði fólksflutninga skulu vera eins og segir í tilmælum (ESB) 2020/1366 í upprunalegri útgáfu.
 9. Aðildarríkin og viðkomandi stofnanir, skrifstofur og fagstofnanir Sambandsins skulu láta framkvæmdastjórninni í té uppfærðar upplýsingar eigi síðar en 1. september ár hvert.
 10. Framkvæmdastjórnin skal boða til fundar viðbúnaðar- og neyðarstjórnunarkerfis ESB á sviði fólksflutninga eigi síðar en 30. september ár hvert til að leggja fram heildstætt mat á stöðunni. Skipan og starfshættir viðbúnaðar- og neyðarstjórnunarkerfis ESB á sviði fólksflutninga skulu vera eins og segir í tilmælum (ESB) 2020/1366, í upprunalegri útgáfu.

10. gr.

Upplýsingar til að meta heildarstöðuna í fólksflutningamálum, álag af völdum fólksflutninga, hættuna á álagi af völdum fólksflutninga eða verulega fólksflutninga

1. Þegar framkvæmdastjórnin metur heildarstöðuna í fólksflutningamálum eða hvort aðildarríki sé undir álagi af völdum fólksflutninga, eigi á hættu að verða fyrir álagi af völdum fólksflutninga eða standi frammi fyrir verulegum fólksflutningum, skal hún nota skýrsluna sem um getur í 9. gr. og taka tillit til hvers konar frekari upplýsinga skv. a-lið 3. mgr. 9. gr.
2. Framkvæmdastjórnin skal einnig taka tillit til eftirfarandi:
 - a) upplýsinga sem hlutaðeigandi aðildarríki leggur fram, þ.m.t. mat á þörfum þess og getu og viðbúnaðarráðstafanir þess og allar viðeigandi viðbótarupplýsingar sem veittar eru í landsbundnu stefnuáætluninni sem um getur í 7. gr.,
 - b) umfangs samstarfs í fólksflutningamálum, sem og á sviði endursendinga og endurvíðtöku, þ.m.t. með því að taka tillit til ársskýrslunnar í samræmi við 25. gr. a í reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 810/2009⁽³⁶⁾, við þriðju lönd sem eru uppruna- og gegnumferðarlönd, fyrstu griðlönd og örugg þriðju lönd eins og þau eru skilgreind í reglugerð (ESB) 2024/1348,
 - c) landfræðipólitísks ástands í viðkomandi þriðju löndum, sem og frumorsaka fólksflutninga og hugsanlegrar misnotkunar farandfólks í pólitískum tilgangi og hugsanlegrar þróunar á sviði ólögmetrar komu yfir ytri landamæri aðildarríkja sem gæti haft áhrif á straum innflytjenda,
 - d) viðeigandi tilmæla sem kveðið er á um í 20. gr. reglugerðar (ESB) 2022/922, 15. gr. reglugerðar (ESB) 2021/2303 og 7. mgr. 32. gr. reglugerðar (ESB) 2019/1896,
 - e) upplýsinga sem safnað er samkvæmt tilmælum (ESB) 2020/1366,
 - f) skýrslna um samþætta aðstæðuvitund og greiningu samkvæmt framkvæmdarákvörðun ráðsins (ESB) 2018/1993⁽³⁷⁾, að því tilskildu að samþætta viðbragðskerfið til að bregðast við pólitísku neyðarástandi sé virkjað, eða skýrslunnar um aðstæðuvitund og greiningu á sviði fólksflutninga (e. *Migration Situational Awareness and Analysis report*) sem gefin er út í fyrsta áfanga viðbúnaðar- og neyðarstjórnunarkerfis ESB á sviði fólksflutninga ef samþætta viðbragðskerfið til að bregðast við pólitísku neyðarástandi er ekki virkjað,
 - g) upplýsinga úr skýrslugjafarferlinu um aukið frelsi að því er varðar vegabréfsáritanir og skoðanaskipta við þriðju lönd,
 - h) ársfjórðungslegra fólksflutningatíðinda Evrópustofnunar grundvallarmannréttinda og annarra skýrslna hennar,
 - i) stuðnings sem stofnanir, skrifstofur og fagstofnanir Sambandsins hafa veitt aðildarríkjunum,
 - j) viðeigandi hluta veikleikamatsskýrslunnar sem um getur í 32. gr. reglugerðar (ESB) 2019/1896,
 - k) umfangs og þróunar óheimilla ferða ríkisborgara þriðju landa eða ríkisfangslausra einstaklinga milli aðildarríkja, á grundvelli fyrirliggjandi upplýsinga frá viðeigandi stofnunum, skrifstofum og fagstofnunum Sambandsins og gagnagreiningar frá viðeigandi upplýsingakerfum.
3. Til að meta hvort aðildarríki standi frammi fyrir verulegum fólksflutningum skal framkvæmdastjórnin að auki taka tillit til samlegðaráhrifa af yfirstandandi og fyrri árlegum komum ríkisborgara þriðju landa eða ríkisfangslausra einstaklinga.

11. gr.

Framkvæmdarákvörðun framkvæmdastjórnarinnar um ákvörðun þess hvort aðildarríki séu undir álagi af völdum fólksflutninga, eigi á hættu að verða fyrir álagi af völdum fólksflutninga eða standi frammi fyrir verulegum fólksflutningum

1. Samhliða skýrslunni sem um getur í 9. gr. skal framkvæmdastjórnin samþykkja framkvæmdarákvörðun um ákvörðun þess hvort tiltekið aðildarríki sé undir álagi af völdum fólksflutninga, eigi á hættu að verða fyrir álagi af völdum fólksflutninga á komandi ári eða standi frammi fyrir verulegum fólksflutningum.

Í því skyni skal framkvæmdastjórnin hafa samráð við hlutaðeigandi aðildarríki. Framkvæmdastjórnin getur sett tímamörk fyrir slíkt samráð.

2. Að því er varðar 1. mgr. skal framkvæmdastjórnin nota upplýsingarnar, sem safnað er skv. 10. gr., að teknu tilliti til allra þátta í skýrslunni sem um getur í 9. gr., allra fólksflutningaleiða, þ.m.t. sérstöðu þess kerfislega fyrirbæris að fólk sé flutt í land í kjölfar leitar- og björgunaraðgerða og óheimilla ferða ríkisborgara þriðju landa og ríkisfangslausra einstaklinga milli aðildarríkjanna, sem og fyrra álags á hlutaðeigandi aðildarríki og núverandi ástand.

3. Hafi aðildarríki staðið frammi fyrir miklum fjölda koma á síðastliðnum 12 mánuðum vegna endurtekinna flutninga fólks frá borði í kjölfar leitar- og björgunaraðgerða skal framkvæmdastjórnin líta svo á að aðildarríkið sé undir álagi af völdum fólksflutninga, að því tilskildu að þessar komur séu svo margar að það skapi óhóflegar skyldur, jafnvel fyrir vel undirbúið verndar-, móttöku- og fólksflutningakerfi hlutaðeigandi aðildarríkis.

4. Framkvæmdastjórnin skal samþykkja framkvæmdarákvörðun sína eigi síðar en 15. október ár hvert og senda hana til Evrópuþingsins og ráðsins.

12. gr.

Tillaga framkvæmdastjórnarinnar að framkvæmdargerð ráðsins um að koma á fót árlega samstöðusamlaginu

1. Á hverju ári, á grundvelli skýrslunnar sem um getur í 9. gr. og samhliða henni, skal framkvæmdastjórnin leggja fram tillögu að framkvæmdargerð ráðsins um að koma á fót því árlega samstöðusamlagi sem nauðsynlegt er til að takast á við stöðuna í fólksflutningamállum á komandi ári með jöfnum og skilvirkum hætti. Tillagan skal endurspeglar árlega, áætlaða þörf þeirra aðildarríkja, sem eru undir álagi af völdum fólksflutninga, fyrir samstöðu.

2. Í tillögu framkvæmdastjórnarinnar, sem um getur í 1. mgr., skal tilgreina árlegar heildartölur fyrir nauðsynlega tilflutninga og fjárframlög til árlega samstöðusamlagsins á vettvangi Sambandsins, sem skulu a.m.k. vera:

- a) 30 000 tilflutningar,
- b) 600 milljónir evra í fjárframlög.

Í tillögu framkvæmdastjórnarinnar, sem um getur í 1. mgr. þessarar greinar, skal einnig setja fram árleg leiðbeinandi framlög fyrir hvert aðildarríki með notkun viðmiðunarlykilsins í 66. gr. í því skyni að auðvelda þeim að setja fram skuldbindingarloforð sín um samstöðuframlög (hér á eftir nefnt „framsetning skuldbindingarloforða“) skv. 13. gr.

3. Þegar framkvæmdastjórnin ákveður umfang þeirrar sameiginlegu ábyrgðar Sambandsins sem skiptist niður á öll aðildarríkin og þar af leiðandi umfang samstöðuframlaga, skal hún taka tillit til viðeigandi eigindlegra og meginlegra viðmiðana, þ.m.t., fyrir viðkomandi ár, heildarkomufjölda, meðaltals samþykkishlutfalls, sem og meðaltals endursendingarhlutfalls. Framkvæmdastjórnin skal einnig taka tillit til þess að þeim aðildarríkjum sem munu njóta góðs af samstöðuframlögum skv. 1. mgr. 58. gr. er ekki skylt að efna skuldbindingaloforð sín um samstöðuframlög.

Framkvæmdastjórninni er heimilt að tilgreina hærrí tölur yfir tilflutninga eða fjárframlög en þær sem kveðið er á um í 2. mgr. þessarar greinar og getur einnig tilgreint annars konar samstöðu, eins og sett er fram í c-lið 2. mgr. 56. gr., allt eftir þörfum fyrir slíkar ráðstafanir vegna sérstakra áskorana á sviði fólksflutninga í hlutaðeigandi aðildarríki. Til að tryggja jafngildi ólíkra samstöðuráðstafana skal viðhalda hlutfallinu milli talnanna, sem settar eru fram í a- og b-lið 2. mgr. þessarar greinar.

4. Í undantekningartilvikum, þar sem upplýsingarnar frá aðildarríkjunum og viðkomandi stofnunum, skrifstofum og fagstofnunum Sambandsins skv. 2. mgr. 9. gr. eða samráðið sem framkvæmdastjórnin stóð fyrir skv. 1. mgr. 11. gr. benda ekki til þess að þörf sé á samstöðuráðstöfunum fyrir komandi ár, skal, þrátt fyrir 2. mgr. þessarar greinar, taka tilhlýðilegt tillit til þess í tillögu framkvæmdastjórnarinnar sem um getur í 1. mgr. þessarar greinar.

5. Ef framkvæmdastjórnin hefur tilgreint í framkvæmdarákvörðun, eins og um getur í 11. gr., að eitt eða fleiri aðildarríki séu undir álagi af völdum fólksflutninga vegna mikils fjölda koma sem stafa af endurteknum flutningum frá borði í kjölfar leitar- og björgunaraðgerða, með tilliti til sérstakra aðstæðna hlutaðeigandi aðildarríkjanna, skal framkvæmdastjórnin setja fram leiðbeinandi hlutfall árlega samstöðusamlagsins sem skal vera þessum aðildarríkjum til reiðu.

6. Framkvæmdastjórnin skal samþykkja tillöguna sem um getur í 1. mgr. þessarar greinar eigi síðar en 15. október ár hvert og senda hana til ráðsins. Framkvæmdastjórnin skal samtímis senda Evrópuþinginu tillöguna. Tillaga framkvæmdastjórnarinnar, sem um getur í 1. mgr. þessarar greinar, skal ekki gerð opinber fyrir en framkvæmdargerð ráðsins, sem um getur í 57. gr., hefur verið samþykkt. Hún skal trúnaðarflokkuð sem „RESTREINT UE/EU RESTRICTED“ og meðhöndluð sem slík í samræmi við ákvörðun ráðsins 2013/488/ESB⁽³⁸⁾.

13. gr.

ESB-samstarfsvettvangur háttsettra embættismanna um samstöðu

1. Til að tryggja skilvirka framkvæmd IV. hluta þessarar reglugerðar skal koma á fót ESB-samstarfsvettvangi háttsettra embættismanna um samstöðu („samstarfsvettvangur háttsettra embættismanna“) sem skal skipaður fulltrúum aðildarríkjanna

undir formennsku aðildarríkisins sem fer með formennsku í ráðinu. Fulltrúar aðildarríkjanna skulu bera ábyrgð og hafa vald til ákvarðanatöku á því stigi sem viðeigandi er til að sinna þeim verkefnum sem samstarfsvettvangi háttsettra embættismanna eru falin.

Þriðju löndum, sem hafa gert samning við Sambandið um viðmiðanir og fyrirkomulag við að ákvarða hvaða ríki skuli bera ábyrgð á meðferð umsóknar um alþjóðlega vernd sem lögð er fram í aðildarríki eða í því þriðja landi, má, í því skyni að leggja af mörkum til samstöðu í sérstökum tilvikum, einnig bjóða að taka þátt í samstarfsvettvangi háttsettra embættismanna eftir því sem við á.

2. Ráðið skal kalla saman samstarfsvettvang háttsettra embættismanna innan 15 daga frá samþykkt skýrslunnar sem um getur í 9. gr., ákvörðunarinnar sem um getur í 11. gr. og tillögu framkvæmdastjórnarinnar sem um getur í 12. gr.

3. Á fundinum, sem um getur í 2. mgr., skal samstarfsvettvangur háttsettra embættismanna taka til umfjöllunar skýrsluna, sem um getur í 9. gr., ákvörðunina, sem um getur í 11. gr., og tillögu framkvæmdastjórnarinnar, sem um getur í 12. gr., og kanna heildarstöðuna. Einnig skal hann komast að niðurstöðu um samstöðuréttstafanir og um hve mikið framlag þurfi að leggja til samkvæmt málsmeðferðinni sem sett er fram í 57. gr. og, ef þörf krefur, um aðrar ráðstafanir til að bregðast við fólksflutningum á sviðum ábyrgðar, viðbúnaðar og neyðarviðbragða, sem og um ytri þátt fólksflutninga. Á þessum fundi samstarfsvettvangs háttsettra embættismanna skulu aðildarríkin leggja fram skuldbindingaloforð sín um samstöðuframlög vegna stofnunar árlega samstöðusamlagsins skv. 57. gr.

4. Telji ráðið, að frumkvæði aðildarríkis eða að boði framkvæmdastjórnarinnar, að samstöðuframlög til árlega samstöðuframlagsins nægi ekki til að mæta þeim þörfum sem hafa verið greindar, þ.m.t. þegar um umtalsverðan frádrátt hefur verið að ræða í samræmi við 61. og 62. gr., eða ef þarfir eins eða fleiri aðildarríki undir álagi af völdum fólksflutninga reynast meiri en búist var við, eða ef heildarstaðan krefst viðbótarstuðnings í formi samstöðu, skal ráðið, með einföldum meirihluta, kalla samstarfsvettvang háttsettra embættismanna aftur saman til að fara þess á leit við aðildarríkin að þau leggi til frekari samstöðuframlög. Öll framsetning skuldbindingarlóforða skal fylgja aðferðinni sem sett er fram í 57. gr.

14. gr.

ESB-samstarfsvettvangur á tæknistigi um samstöðu

1. Til að tryggja snurðulausa virkni IV. hluta þessarar reglugerðar skal koma á fót ESB-samstarfsvettvangi á tæknistigi um samstöðu (hér á eftir nefndur „samstarfsvettvangurinn á tæknistigi“) og skal samræmingaraðili ESB á sviði samstöðu kalla hann saman og fara með formennsku í honum fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar.

2. Í samstarfsvettvangnum á tæknistigi skulu sitja fulltrúar viðkomandi yfirvalda aðildarríkjanna sem eru nægilega háttsettir til að sinna þeim verkefnum sem vettvangnum eru falin.

3. Þriðju löndum, sem hafa gert samning við Sambandið um viðmiðanir og fyrirkomulag við að ákvarða hvaða ríki skuli bera ábyrgð á meðferð umsóknar um alþjóðlega vernd sem lögð er fram í aðildarríki eða í því þriðja landi, má, í því skyni að leggja af mörkum til samstöðu í sérstökum tilvikum, einnig bjóða að taka þátt í samstarfsvettvangnum á tæknistigi, eftir því sem við á.

4. Hælisstofnunin skal taka þátt í samstarfsvettvangnum á tæknistigi. Landamæra- og strandgæslustofnunin og Evrópustofnun grundvallarmannréttinda skulu, eftir því sem við á og í boði samræmingaraðila ESB á sviði samstöðu, taka þátt í samstarfsvettvangnum á tæknistigi. Einnig má bjóða stofnunum Sameinuðu þjóðanna að taka þátt, allt eftir þátttöku þeirra í samstöðukerfinu.

5. Eftir að framkvæmdargerð ráðsins, sem um getur í 57. gr., hefur verið samþykkt skal samræmingaraðili ESB á sviði samstöðu boða til fyrsta fundar samstarfsvettvangsins á tæknistigi. Í kjölfar fyrsta fundarinnar skal samstarfsvettvangurinn á tæknistigi koma reglulega saman og eins oft og þörf krefur, einkum skv. 3. mgr. 58. gr. og 6. mgr. 59. gr., til að koma samstöðukerfinu milli aðildarríkjanna til framkvæmda og mæta þörfum fyrir samstöðu með þeim framlögum sem hafa verið tilgreind.

15. gr.

Samræmingaraðili ESB á sviði samstöðu

1. Framkvæmdastjórnin skal tilnefna samræmingaraðila ESB á sviði samstöðu til að samræma, á tæknilegu stigi, framkvæmd samstöðukerfisins í samræmi við IV. hluta þessarar reglugerðar.

2. Samræmingaraðili ESB á sviði samstöðu skal:

- styðja við tilflutninga frá aðildarríki sem nýtur góðs af samstöðuframlögum til framlagsaðildarríkis,
- samræma og styðja við samskipti milli aðildarríkjanna, stofnana, skrifstofa, fagstofnana og aðila sem taka þátt í framkvæmd samstöðukerfisins,
- hafa yfirsýn yfir þarfir aðildarríki sem njóta góðs af samstöðuframlögum og framlögum framlagsaðildarríkjanna og fylgja eftir yfirstandandi framkvæmd samstöðuréttstafana,
- skipuleggja, með reglulegu millibili, fundi milli yfirvalda aðildarríkjanna til að tryggja árangursríka og skilvirka framkvæmd árlega samstöðusamlagsins í því skyni að auðvelda bestu samskipti og samstarf milli aðildarríkjanna,
- stuðla að bestu starfsvenjum við framkvæmd samstöðukerfisins,
- boða til funda og fara með formennsku í samstarfsvettvangnum á tæknistigi,
- annast þau verkefni sem um getur í 7. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1359.

- Að því er 2. mgr. varðar skal samræmingaraðili ESB á sviði samstöðu njóta aðstoðar skrifstofu og honum skal séð fyrir nauðsynlegu fjármagni og mannafla til að hann geti sinnt verkefnum sínum með skilvirkum hætti. Samræmingaraðilinn skal hafa náð samstarf við Hælisstofnunina, þ.m.t. í tengslum við hagnýt atriði varðandi tilflutning samkvæmt þessari reglugerð.
- Í skýrslunni sem um getur í 9. gr. skal greina frá stöðu framkvæmdar og virkni samstöðukerfisins.
- Aðildarríkin skulu láta samræmingaraðila ESB á sviði samstöðu í té nauðsynleg gögn og upplýsingar svo hann geti sinnt verkefnum sínum með skilvirkum hætti.

III. HLUTI

VIÐMIÐANIR OG FYRIRKOMULAG VIÐ AÐ ÁKVARÐA HVADA AÐILDARRÍKI BERI ÁBYRGÐ

I. KAFLI

Almennar meginreglur og verndarráðstafanir

16. gr.

Aðgangur að málsmeðferð til meðferðar á umsókn um alþjóðlega vernd

- Aðildarríkin skulu taka til meðferðar umsókn um alþjóðlega vernd sem ríkisborgari þriðja lands eða ríkisfangslaus einstaklingur leggur fram á yfirlýðingarsvæði einhvers aðildarríkanna, þ.m.t. við landamærin eða á gegnumferðarsvæðum. Aðeins það aðildarríki sem ber ábyrgð, samkvæmt þeim viðmiðunum sem mælt er fyrir um í II. kafla eða ákvæðunum sem mælt er fyrir um í III. kafla þessa hluta, skal taka umsóknina til meðferðar.
- Ef ekki er unnt að ákvarða hvaða aðildarríki ber ábyrgð á meðferð umsóknar um alþjóðlega vernd á grundvelli viðmiðananna sem tilgreindar eru í þessari reglugerð skal, með fyrirvara um reglurnar sem settar eru fram í IV. hluta þessarar reglugerðar, það aðildarríki, sem umsókn um alþjóðlega vernd var fyrst skráð hjá, bera ábyrgð á meðferð hennar.
- Ef ógerlegt er fyrir aðildarríki að flytja umsækjanda til þess aðildarríkis sem upphaflega var tilnefnt sem ríki sem ber ábyrgð, vegna þess að rökstuddar ástæður eru til að ætla að flutningurinn til þess aðildarríkis skapi raunverulega hættu á brotið verði á grundvallarréttindum umsækjandans sem jafngildir ómannlegri eða vanvirðandi meðferð í skilningi 4. gr. sáttmálans um grundvallarréttindi, skal aðildarríkið sem tekur ákvörðunina halda áfram að kanna viðmiðanirnar sem settar eru fram í II. kafla eða ákvæðin sem sett eru fram í III. kafla þessa hluta til að ganga úr skugga um hvort unnt sé að tilnefna annað aðildarríki sem ábyrgt.

Geti aðildarríki ekki annast flutning samkvæmt fyrstu undirgrein þessarar málsgreinar til aðildarríkis, sem tilnefnt er á grundvelli viðmiðananna sem settar eru fram í II. kafla eða ákvæðanna sem sett eru fram í III. kafla þessa hluta, eða til aðildarríkisins, sem umsókn var fyrst skráð hjá, og getur ekki staðfest hvort unnt sé að tilnefna annað aðildarríki sem ábyrgt, skal það aðildarríki verða aðildarríkið sem ber ábyrgð á meðferð umsóknar um alþjóðlega vernd.

- Hafi öryggisathugun, sem kveðið er á um í 15. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1356, ekki verið framkvæmd samkvæmt þeirri reglugerð skal það aðildarríki, sem umsókn um alþjóðlega vernd var fyrst skráð hjá, rannsaka hvort gildar ástæður séu til að ætla að umsækjandinn ógni innra öryggi eins fljótt og mögulegt er eftir skráningu umsóknarinnar, áður en viðmiðunum til að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð er beitt skv. II. kafla eða ákvæðunum sem sett eru fram í III. kafla þessa hluta.

Hafi öryggisathugun, sem kveðið er á um í 15. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1356, verið framkvæmd en aðildarríkið, sem umsókn um alþjóðlega vernd var fyrst skráð hjá, hefur rökstuddar ástæður til að kanna hvort gildar ástæður séu til að telja að umsækjandinn ógni innra öryggi, skal það aðildarríki annast rannsóknina eins fljótt og auðið er eftir skráningu umsóknarinnar áður en það beitir viðmiðunum til að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð skv. II. kafla eða ákvæðunum sem sett eru fram í III. kafla þessa hluta.

Ef öryggisathugin, sem framkvæmd er í samræmi við 15. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1356 eða í samræmi við fyrstu og aðra undirgrein þessarar málsgreinar, sýnir fram á að gildar ástæður séu til að ætla að umsækjandinn ógni innra öryggi, skal aðildarríkið sem framkvæmir öryggiseftirlitið vera aðildarríkið sem ber ábyrgð og 39. gr. þessarar reglugerðar gildir ekki.

- Sérhvert aðildarríki áskilur sér rétt til að senda umsækjanda til öruggs þriðja lands í samræmi við reglur og verndarráðstafanir sem mælt er fyrir um í reglugerð (ESB) 2024/1348.

17. gr.

Skyldur umsækjanda og samstarf við lögbær yfirvöld

- Umsókn um alþjóðlega vernd skal lögð fram og skráð í því aðildarríki sem fyrst er komið til.
- Hafi ríkisborgari þriðja lands eða ríkisfangslaus einstaklingur gilt dvalarskjal eða gilda vegabréfsáritun skal umsókn um alþjóðlega vernd, þrátt fyrir 1. mgr., lögð fram og skráð í því aðildarríki sem gaf út dvalarskjalið eða vegabréfsáritunina.

Hafi ríkisborgari þriðja lands eða ríkisfangslaus einstaklingur dvalarskjal eða vegabréfsáritun sem er útrunnin eða hefur verið ógild, dregin til baka eða afturkölluð, skal umsóknin um alþjóðlega vernd lögð fram og skráð í því aðildarríki þar sem hann er staddur.

- Umsækjandinn skal sýna lögbærum yfirvöldum aðildarríkanna fulla samvinnu við söfnun lífkennaupplýsinga í samræmi við reglugerð (ESB) 2024/1358 og um málefni sem reglugerð þessi tekur til, einkum með því að leggja fram og gefa upp, eins fljótt og unnt er og í síðasta lagi í viðtalinu sem um getur í 22. gr. þessarar reglugerðar, alla þá þætti og upplýsingar sem eru honum aðgengileg og skipta máli við að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð, þ.m.t. með því að leggja fram persónuskilríki sín ef umsækjandinn hefur slík skilríki undir höndum. Ef umsækjandi er ekki, þegar viðtalið er tekið, í aðstöðu til að leggja fram sönnunargögn til að rökstyðja þá þætti og þær upplýsingar sem veittar eru, eða til að fylla út sniðmátið sem um getur í 1. mgr. 22. gr. þessarar reglugerðar, skal lögbært yfirvald setja hæfilegan frest til að leggja fram slík gögn, með tilliti til aðstæðna í hverju tilviki fyrir sig, innan þeirra tímamarka sem um getur í 1. mgr. 39. gr. þessarar reglugerðar.

4. Umsækjandanum er skylt að vera:

- a) í aðildarríkinu sem um getur í 1. og 2. mgr. á meðan beðið er ákvörðunar um hvaða aðildarríki beri ábyrgð og, eftir atvikum, framkvæmdar málsmeðferðar um flutning,
- b) í aðildarríkinu sem ber ábyrgð,
- c) í tilflutningsaðildarríkinu eftir að flutningur hefur farið fram skv. 11. mgr. 67. gr.

5. Þegar umsækjanda er tilkynnt um ákvörðun um flutning í samræmi við 2. mgr. 42. gr. og 10. mgr. 67. gr. skal umsækjandinn sýna lögbærum yfirvöldum samvinnu og hlíta þeirri ákvörðun.

18. gr.

Afleiðingar þess að uppfylla ekki skyldur

1. Að því tilskildu að umsækjandi hafi verið upplýstur um skyldur sínar og afleiðingar þess að uppfylla þær ekki, skal hann, frá þeim tíma er honum er tilkynnt um ákvörðun um flutning til þess ríkis sem ber ábyrgð, ekki eiga rétt á móttökuskilyrðum í öðru aðildarríki en því aðildarríki þar sem honum er skylt að dvelja samkvæmt þessari reglugerð.

Fyrsta undirgrein hefur ekki áhrif á það að tryggja þarf lífskjör sem samræmast lögum Sambandsins, þ.m.t. sáttmálanum um grundvallarréttindi, og alþjóðlegum skuldbindingum.

2. Einungis skal taka tillit til þátta og upplýsinga, sem máli skipta við að ákvarða hvaða aðildarríki er ábyrgt, sem lögð eru fram eftir að frestur er liðinn ef í þeim felast sönnunargögn sem hafa úrslitabýðingu fyrir rétta beitingu þessarar reglugerðar, einkum að því er varðar fylgdarlaus, ólöggráða börn og fjölskyldusameiningu.

3. Ákvæði 1. mgr. gilda ekki ef umsækjandinn er ekki í aðildarríkinu þar sem honum er skylt að vera og lögbær yfirvöld aðildarríkisins þar sem hann er staddur hafa gildar ástæður til að ætla að hann gæti hafa orðið fyrir einhverju þeirra brota sem um getur í 2. og 3. gr. tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2011/36/ESB (39).

4. Við beitingu þessarar greinar skulu aðildarríkin taka tillit til aðstæðna umsækjanda í hverju tilviki fyrir sig, þ.m.t. hvers konar raunverulegrar hættu á brotum á grundvallarréttindum í aðildarríkinu þar sem umsækjanda er skylt að vera. Allar ráðstafanir sem aðildarríkin gera skulu vera hóflegar.

19. gr.

Réttur til upplýsinga

1. Eins fljótt og unnt er og í öllum tilvikum eigi síðar en þann dag sem umsókn um alþjóðlega vernd er skráð í aðildarríki skal lögbært yfirvald þess ríkis láta umsækjanda í té upplýsingar um beitingu þessarar reglugerðar, um réttindi hans samkvæmt þessari reglugerð og um þær skyldur sem settar eru fram í 17. gr. og um afleiðingar þess að uppfylla ekki skyldur, sem settar eru fram í 18. gr. Einkum skulu þar koma fram upplýsingar um:

- a) markmið þessarar reglugerðar,
- b) þá samvinnu við lögbær yfirvöld sem vænst er af umsækjanda, eins og fram kemur í 17. gr.,
- c) þá staðreynd að rétturinn til að sækja um alþjóðlega vernd felur ekki í sér að umsækjandinn hafi val um hvaða aðildarríki beri ábyrgð á meðferð umsóknar hans um alþjóðlega vernd eða hvaða aðildarríki verði tilflutningsaðildarríkið,
- d) afleiðingar þess að leggja fram aðra umsókn í öðru aðildarríki og afleiðingar þess að fara frá aðildarríkinu þar sem umsækjanda er skylt að vera skv. 4. mgr. 17. gr. og einkum að umsækjandinn eigi aðeins rétt á móttökuskilyrðum samkvæmt því sem segir í 1. mgr. 18. gr.,
- e) viðmiðanir og málsmeðferð til að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð, forgangsröð slíkra viðmiðana á hinum ýmsu stigum málsmeðferðarinnar og lengd málsmeðferðarinnar,
- f) þau ákvæði sem tengjast fjölskyldusameiningu og, að því er það varðar, viðeigandi skilgreiningu á aðstandendum og skyldmönnum, réttinn til að óska eftir og fá sniðmátið, sem um getur í 1. mgr. 22. gr., þ.m.t. upplýsingar um einstaklinga og aðila sem geta veitt aðstoð við að fylla út sniðmátið, sem og upplýsingar um landsbundna, alþjóðlega eða aðra viðeigandi aðila sem geta auðveldað að bera kennsl á og leita uppi aðstandendum,
- g) réttinn til einstaklingsviðtals og markmiðið með því, í samræmi við 22. gr., málsmeðferðina og þá skyldu að leggja fram, munnlega eða í formi skjala eða annarra upplýsinga, þ.m.t. eftir atvikum á sniðmátinu sem um getur í 1. mgr. 22. gr. og eins fljótt og auðið er í málsmeðferðinni, allar viðeigandi upplýsingar sem gætu gagnast við að staðfesta að aðstandendur, skyldmenni eða aðrir sem eru tengdir viðkomandi fjölskylduböndum séu í aðildarríkjunum, þ.m.t. upplýsingar um hvernig umsækjandi getur lagt fram slíkar upplýsingar, sem og um hvers konar aðstoð sem aðildarríkið getur veitt í tengslum við að leita uppi aðstandendum eða skyldmenni,
- h) þá skyldu umsækjanda að gefa upp, eins fljótt og unnt er í málsmeðferðinni, allar viðeigandi upplýsingar sem gætu komið að gagni við að staðfesta fyrri dvalarskjöl, vegabréfsáritanir eða prófskírteini,
- i) tækifæri til að leggja fyrir lögbær yfirvöld tilhlýðilega rökstuddar ástæður til að þau ihugi að beita 1. mgr. 35. gr.,
- j) þá skyldu umsækjanda að leggja fram persónuskilríki sín hafi hann slík skilríki undir höndum, og að sýna lögbærum yfirvöldum samvinnu við söfnun lífkennaupplýsinganna í samræmi við reglugerð (ESB) 2024/1358,
- k) að fyrir hendi sé réttur til raunhæfs úrræðis til að leita réttar síns fyrir dómstólum til að vefengja ákvörðun um flutning innan þess frests sem settur er fram í 2. mgr. 43. gr. og þá staðreynd að umfang slíkrar vefengingar sé takmarkað eins og mælt er fyrir um í 1. mgr. 43. gr.,

- l) réttinn til lögfræðiráðgjafar án endurgjalds um málefni sem varða beitingu viðmiðananna, sem settar eru fram í II. kafla eða ákvæðanna sem sett eru fram í III. kafla þessa hluta, á öllum stigum málsmeðferðarinnar til að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð, eins og sett er fram í 21. gr.,
 - m) ef um er að ræða kæru eða endurskoðun, réttinn til að fá lögfræðiaðstoð án endurgjalds, ef þess er óskað, hafi hlutaðeigandi einstaklingur ekki efni á henni,
 - n) þá staðreynd að ef viðkomandi hleypst á brott muni það leiða til framlengingar á frestinum í samræmi við 46. gr.,
 - o) þá staðreynd að lögbær yfirvöld aðildarríkjanna og Hælisstofnunin muni einungis vinna persónuupplýsingar umsækjandans, þ.m.t. vegna skipta á gögnum hans, í þeim tilgangi að framkvæma skuldbindingar sínar samkvæmt þessari reglugerð og í fullu samræmi við kröfum um vernd einstaklinga að því er varðar vinnslu persónuupplýsinga í samræmi við lög Sambandsins og landslög,
 - p) hvaða flokka persónuupplýsinga um er að ræða,
 - q) að umsækjandi hafi rétt til aðgangs að gögnum um sig og rétt til að fara fram á að slík gögn séu leiðrétt ef þau eru röng eða þeim verði eytt ef þau hafa verið unnin með ólöglegum hætti, auk þess hvornig nýta megi þennan rétt, þ.m.t. samskiptaupplýsingar yfirvaldanna sem um getur í 52. gr. og innlendra persónuverndaryfirvalda sem taka kærur varðandi vernd persónuupplýsinga til meðferðar, ásamt samskiptaupplýsingum persónuverndarfulltrúa,
 - r) ef um er að ræða fylgdarlaus, ólöggráða barn, þær tryggingar og þau réttindi sem gilda um umsækjandann að því er það varðar, hlutverk og ábyrgð talsmanns og málsmeðferð til að leggja fram kvartanir gegn talsmanni í trúnaði og af öryggi og á þann hátt að réttur barnsins til að koma sjónarmiðum sínum á framfæri sé virtur að fullu,
 - s) þá staðreynd að ef sannanir, byggðar á líkum, eru ekki samfelldar, sannreynanlegar og nægilega ítarlegar til að ákvarða hvar ábyrgð liggur er aðildarríki heimilt að fara fram á DNA-próf eða blóðprufu til að sanna að fjölskyldu-tengsl séu fyrir hendi eða mat á aldri umsækjanda,
 - t) eftir atvikum, málsmeðferðina við tilflutning sem sett er fram í 67. og 68. gr.
2. Umsækjandi skal hafa möguleika á að óska eftir upplýsingum varðandi framvindu málsmeðferðarinnar og skulu lögbær yfirvöld upplýsa hann um þann möguleika. Ef umsækjandi er ólöggráða barn skulu barnið og foreldrið eða talsmaðurinn eiga þess kost að óska eftir slíkum upplýsingum.

20. gr.

Aðgengi að upplýsingum

1. Upplýsingarnar, sem um getur í 19. gr. skulu veittar skriflega á gagnorðu, gagnsæju, skiljanlegu og aðgengilegu formi, á skýru og einföldu máli og á tungumáli sem umsækjandi skilur eða sem raunhæft er að ætla að hann skilji. Til þess skulu aðildarríkin nota sameiginlega upplýsingaefnið, sem samið er í samræmi við 2. mgr. þessarar greinar. Sameiginlega upplýsingaefnið skal einnig vera aðgengilegt á netinu á opnum og aðgengilegum vettvangi fyrir umsækjendur um alþjóðlega vernd.

Ef þörf er á til að umsækjandi skilji upplýsingarnar rétt skulu þær einnig veittar munnlega, í tengslum við einstaklingsviðtalið um getur í 22. gr. eftir því sem við á. Í þeim tilgangi skal umsækjandinn hafa tækifæri til að spyrja spurninga til að fá skýringar á þeim upplýsingum sem honum eru veittar. Aðildarríkjnum er heimilt að styðjast við margmiðlunarbúnað.

2. Í nánú samstarfi við ábyrg landsyfirvöld skal Hælisstofnunin semja sameiginlegt upplýsingaefni, ásamt sérstökum upplýsingum fyrir fylgdarlaus, ólöggráða börn og umsækjendur í viðkvæmri stöðu, ef nauðsyn krefur fyrir umsækjendur með sérstakar þarfir varðandi móttöku eða málsmeðferð, sem inniheldur a.m.k. upplýsingarnar sem um getur í 19. gr. Í sameiginlega upplýsingaefninu skulu einnig vera upplýsingar um beitingu reglugerðar (ESB) 2024/1358 og einkum um það í hvaða tilgangi heimilt er að vinna gögn um umsækjanda í evrópska fingrafaragrunninum.

Sameiginlega upplýsingaefnið skal vera með þeim hætti að hvert aðildarríki getur bætt við viðbótarupplýsingum sem eiga sérstaklega við um það ríki.

3. Ef umsækjandi er ólöggráða barn skulu upplýsingarnar, sem um getur í 19. gr., veittar á barnvænan hátt af starfsfólki sem hefur hlotið viðeigandi þjálfun og í viðurvist talsmanns umsækjandans.

21. gr.

Réttur til lögfræðiráðgjafar

1. Umsækjendur skulu eiga rétt á að ráðfæra sig á gagnlegan hátt við lögfræðing eða annan ráðgjafa, sem hefur hlotið viðurkenningu eða leyfi til að starfa sem slíkur samkvæmt landslögum, um atriði er varða beitingu viðmiðananna sem settar eru fram í II. kafla eða ákvæðanna sem sett eru fram í III. kafla þessa hluta, á öllum stigum málsmeðferðarinnar við að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð sem kveðið er á um í þessari reglugerð.

2. Með fyrirvara um rétt umsækjanda til að velja sér lögfræðing eða annan ráðgjafa á eigin kostnað, getur umsækjandi óskað eftir lögfræðiráðgjöf án endurgjalds í málsmeðferðinni til að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð.

3. Lögfræðiráðgjöf án endurgjalds skal veitt af lögfræðingum eða öðrum ráðgjöfum, sem eru viðurkenndir eða hafa leyfi samkvæmt landslögum til að veita umsækjendum ráðgjöf, aðstoða þá eða vera málsvari þeirra, eða af fjálsfum félagasamtökum sem eru viðurkennd samkvæmt landslögum til að veita umsækjendum lögfræðipjónustu eða fyrirsva.

Að því er varðar fyrstu undirgreinina er heimilt að tryggja skilvirkan aðgang að lögfræðiráðgjöf án endurgjalds með því að fela aðila, á stjórnábyrgð málsmeðferðarinnar, veitingu lögfræðiráðgjafar til margra umsækjenda á sama tíma.

4. Aðildarríki geta skipulagt veitingu lögfræðiráðgjafar í samræmi við landsbundin kerfi sín.

5. Aðildarríkin skulu mæla fyrir um sérstakar málsmeðferðarreglur varðandi fyrirkomulag við skráningu og vinnslu beiðna um endurgjaldslausu lögfræðiráðgjöf eins og kveðið er á um í þessari grein.
6. Að því er varðar málsmeðferðina við að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð skal endurgjaldslausu lögfræðiráðgjöf m.a. fela í sér að veita:
 - a) leiðbeiningar um og útskýringar á viðmiðunum og málsmeðferð við að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð, þ.m.t. upplýsingar um réttindi og skyldur á öllum stigum málsmeðferðarinnar,
 - b) leiðbeiningar um og aðstoð við að veita upplýsingar sem gætu gagnast við að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð í samræmi við viðmiðanirnar sem settar eru fram í II. kafla þessa hluta,
 - c) leiðbeiningar og aðstoð varðandi sniðmátið sem um getur í 1. mgr. 22. gr.
7. Með fyrirvara um 1. mgr. er heimilt að sleppa veitingu endurgjaldslausrar lögfræðiráðgjafar í málsmeðferð við að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð ef umsækjandinn nýtur þegar aðstoðar og fyrirsvars lögfræðings.
8. Aðildarríkin geta óskað eftir aðstoð Hælisstofnunarinnar að því er varðar framkvæmd þessarar greinar. Að auki er heimilt að veita aðildarríkjunum fjárstuðning úr sjóðum Sambandsins í samræmi við réttargerðir sem gilda um slíka fjármögnun.

22. gr.

Einstaklingsviðtal

1. Til að greiða fyrir málsmeðferðinni við að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð skulu lögbær yfirvöld í aðildarríkinu, sem tekur ákvörðunina og um getur í 1. mgr. 38. gr., taka einstaklingsviðtal við umsækjandann til að beita megi 39. gr. Viðtalið skal einnig gera umsækjandanum kleift að skilja rétt þær upplýsingar sem honum eru veittar í samræmi við 19. gr.

Lögbær yfirvöld skulu safna upplýsingum um aðstæður umsækjandans sem um ræðir með því að spyrja að fyrra bragði spurninga, sem myndu hjálpa til við að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð, til að beita megi 39. gr.

Ef vísbendingar eru um að umsækjandi eigi aðstandendur eða skyldmenn í aðildarríki skal hann fá í hendur sniðmát sem Hælisstofnunin mun þróa. Umsækjandinn skal fylla út þetta sniðmát með þeim upplýsingum sem eru honum aðgengilegar, í því skyni að auðvelda beitingu 39. gr. Ef unnt er skal hann fylla út sniðmátið áður en einstaklingsviðtalið, sem um getur í þessari grein, fer fram.

Hælisstofnunin skal þróa sniðmátið sem um getur í þriðju undirgrein þessarar málsgreinar eigi síðar en 12. apríl 2025. Hælisstofnunin skal einnig semja viðmiðunarreglur til að bera kennsl á og leita uppi aðstandendur til að styðja við beitingu aðildarríkisins sem leggur fram beiðni og aðildarríkisins sem beiðni er beint til á 25.–28. og 34. gr. í samræmi við 39. og 40. gr.

Umsækjandinn skal hafa tækifæri til að leggja fyrir lögbær yfirvöld tilhlýðilega rökstuddar ástæður til að þau ihugi að beita 1. mgr. 35. gr.

2. Einstaklingsviðtalinu má sleppa ef:

- a) umsækjandi hefur hlaupist á brott,
- b) umsækjandi mætir ekki í viðtalið og hefur ekki lagt fram rökstuddar ástæður fyrir fjarveru sinni,
- c) umsækjandi hefur, eftir að hafa fengið upplýsingarnar sem um getur í 19. gr., þegar látið í té með öðrum hætti þær upplýsingar sem þarf til að ákvarða hvaða aðildarríki ber ábyrgð.

Að því er varðar c-lið fyrstu undirgreinar þessarar málsgreinar skal aðildarríki sem sleppir viðtali gefa umsækjanda tækifæri til að leggja fram allar frekari upplýsingar sem skipta máli til að ákvarða með réttum hætti hvaða aðildarríki ber ábyrgð innan þeirra tímamarka sem um getur í 1. mgr. 39. gr., þ.m.t. tilhlýðilega rökstuddar ástæður fyrir því að yfirvaldið ihugi hvort þörf sé á einstaklingsviðtali.

3. Einstaklingsviðtalið skal fara fram tímanlega og ævinlega áður en nokkur beiðni um að einstaklingur sé tekinn í umsjá er lögð fram í samræmi við 39. gr.

4. Einstaklingsviðtalið skal fara fram á því tungumáli sem umsækjandi kýs, nema hann skilji og geti tjáð sig skýrt á öðru tungumáli. Einstaklingur sem tekur viðtöl við fylgdarlausu ólöggráða börn og, eftir atvikum, ólöggráða börn í fylgd með fullorðnum skal hafa nauðsynlega þekkingu á réttindum og sérþörfum ólöggráða barna og taka viðtölin á barnvænan hátt og í samhengi við aðstæður, með tilliti til aldurs og þroska barnsins og í viðurvist talsmannsins og, eftir atvikum, lögfræðings barnsins. Ef þörf er á skal útvega túlk sem getur tryggt fullnægjandi samskipti umsækjandans og þess sem tekur einstaklingsviðtalið. Útvega má menningarmiðlara (e. *cultural mediator*) til að vera viðstaddur einstaklingsviðtalið. Ef umsækjandi fer fram á það og ef unnt er skal aðilinn sem tekur viðtalið og, eftir atvikum, túlkurinn vera af því kyni sem umsækjandinn kýs.

5. Þegar aðstæður réttlæta það er aðildarríkjunum heimilt að taka einstaklingsviðtal á myndfundum. Í slíku tilviki skal aðildarríkið tryggja að gerðar séu nauðsynlegar ráðstafanir varðandi viðeigandi aðstöðu, málsmeðferðar- og tæknistaðla, lögfræði-aðstoð og túlkun, að teknu tilliti til leiðbeininga frá Hælisstofnuninni.

6. Einstaklingsviðtalið skal fara fram við aðstæður sem tryggja tilhlýðilegan trúnað. Einstaklingur, sem er til þess hæfur samkvæmt landslögum, skal taka viðtalið. Umsækjendum sem taldir eru hafa þörf fyrir sérstakan málsmeðferðarrétt samkvæmt reglugerð (ESB) 2024/1348 skal veittur fullnægjandi stuðningur til að skapa nauðsynleg skilyrði til að leggja fram á skilvirkan hátt alla þætti sem gera kleift að ákvarða hvaða aðildarríki ber ábyrgð. Starfsfólk sem tekur viðtöl við umsækjendur skal einnig hafa aflað sér almennrar þekkingar á þáttum sem gætu haft neikvæð áhrif á getu umsækjanda til að koma í viðtal, s.s. vísbendingar um að viðkomandi hafi áður sætt pyndingum eða verið fórnarlamb mansals.

7. Aðildarríkið sem tekur einstaklingsviðtalið skal gera hljóðupptöku af viðtalinu ásamt skriflegri samantekt af því, sem skal a.m.k. hafa að geyma helstu upplýsingar sem umsækjandi veitir í viðtalinu. Tilkynna skal umsækjandanum fyrir fram um slíka upptöku og tilgang hennar. Ef vafi kemur upp varðandi yfirlýsingar umsækjanda í einstaklingsviðtalinu skal hljóðupptakan ganga fram. Samantektin getur annaðhvort verið í formi skýrslu eða á stöðluðu eyðublaði. Aðildarríkið skal tryggja að umsækjandi eða lögfræðingur eða annar ráðgjafi, sem er viðurkenndur eða hefur leyfi sem slíkur samkvæmt landslögum og er lagalegur málsvari umsækjandans, hafi tímanlegan aðgang að samantektinni eins fljótt og auðið er að loknu viðtalinu og ævinlega áður en lögbær yfirvöld taka ákvörðun um það hvaða aðildarríki ber ábyrgð. Umsækjandanum skal gefinn kostur á að gera athugasemdir eða láta í té skýringar, munnlega eða skriflega, varðandi rangar þýðingar, misskilning eða önnur mistök sem kunna að vera í skriflegu samantektinni við lok einstaklingsviðtalsins eða innan tiltekins frests.

23. gr.

Atriði sem ólöggráða börnum skulu tryggð

1. Aðildarríki skulu hafa hagsmuni barnsins að leiðarljósi í tengslum við allar málsmeðferðir sem kveðið er á um í þessari reglugerð. Málsmeðferðir þar sem um er að ræða ólöggráða börn skulu njóta forgangs.

2. Sérhvert aðildarríki, þar sem fylgdarlaust, ólöggráða barn er statt, skal tryggja að talsmaður komi fram fyrir hönd þess og aðstoði það í tengslum við viðeigandi málsmeðferðir sem kveðið er á um í þessari reglugerð. Talsmaðurinn skal hafa þau úrræði, hæfi, þjálfun, sérþekkingu og sjálfstæði sem þarf til að tryggja að tillit sé tekið til hagsmuna barnsins við þær málsmeðferðir sem fram fara samkvæmt þessari reglugerð. Talsmaðurinn skal hafa aðgang að innihaldi viðkomandi skjala í skrá umsækjandans, þ.m.t. sérstaka upplýsingaefninu fyrir fylgdarlaus, ólöggráða börn, og skal halda fylgdarlausu, ólöggráða barninu upplýstu um framvindu málsmeðferðanna samkvæmt þessari reglugerð.

Þegar umsókn er lögð fram af einstaklingi sem heldur því fram að hann sé ólöggráða, eða hlutlægar ástæður eru til að ætla að svo sé, og viðkomandi er fylgdarlaus skulu lögbær yfirvöld:

- tilnefna, í þeim tilgangi að aðstoða ólöggráða barnið í málsmeðferðinni við að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð, eins fljótt og auðið er og í öllum tilvikum tímanlega, einstakling með nauðsynlega færni og sérþekkingu til að aðstoða barnið til bráðabirgða og standa vörð um hagsmuni þess og almenna velferð og gera því þannig kleift að njóta réttinda sinna samkvæmt þessari reglugerð og, ef við á, til að koma fram sem talsmaður þess þar til búið er að tilnefna talsmann,
- tilnefna talsmann eins fljótt og unnt er og eigi síðar en fimmtán virkum dögum frá þeim degi þegar umsóknin er lögð fram.

Ef um er að ræða óhóflegan fjölda umsókna frá fylgdarlausum, ólöggráða börnum eða önnur undantekningartilvik, er heimilt að framlengja frestinn til að tilnefna talsmann, skv. b-lið annarrar undirgreinar, um tíu virka daga.

Komist lögbært yfirvald að þeirri niðurstöðu að umsækjandi, sem heldur því fram að hann sé ólöggráða, sé án nokkurs vafa eldri en átján ára skal því ekki skylt að tilnefna talsmann í samræmi við þessa málsgrein.

Skyldur talsmanns, eða einstaklingsins sem um getur í a-lið annarrar undirgreinar, skulu falla niður ef lögbær yfirvöld, að loknu aldursmatinu sem um getur í 1. mgr. 25. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1348, gera ekki ráð fyrir að umsækjandinn sé ólöggráða barn eða telja að hann sé ekki ólöggráða barn, eða ef umsækjandinn er ekki lengur fylgdarlaust, ólöggráða barn.

Ef aðili er tilnefndur talsmaður skal hann skipa einstakling sem er falið að gegna skyldum hans gagnvart hinu ólöggráða barni. Fyrsta undirgrein skal gilda um þann einstakling.

Talsmaðurinn, sem kveðið er á um í fyrstu undirgrein, má vera sami einstaklingur eða aðili og kveðið er á um í 23. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1348.

3. Aðildarríkin skulu hafa talsmann fylgdarlauss, ólöggráða barns með í ráðum í gegnum alla málsmeðferðina við að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð samkvæmt þessari reglugerð. Talsmaðurinn skal aðstoða fylgdarlausu, ólöggráða barnið við að veita upplýsingar sem skipta máli fyrir mat á því hvað er barninu fyrir bestu, í samræmi við 4. mgr., þ.m.t. að nýta réttinn til að koma sjónarmiðum sínum á framfæri, og skal styðja við samskipti þess við aðra aðila, s.s. aðila sem sjá um að leita upp fjölskyldur, eftir því sem við á í þeim tilgangi, að teknu tilhlýðilegu tilliti til trúnaðarskyldu gagnvart barninu.

4. Þegar lagt er mat á það hvað er barni fyrir bestu skulu aðildarríkin starfa náið saman og skulu einkum taka tilhlýðilegt tillit til eftirfarandi þátta:

- möguleika á fjölskyldusameiningu,
- velferðar og félagsþroska hins ólöggráða barns til skamms, meðallangs og langs tíma, þ.m.t. aðstæðna þar sem viðbótarþættir stuðla að viðkvæmri stöðu, s.s. áföll, sérstakar heilbrigðisþarfir eða fötlun, að teknu sérstöku tilliti til þjóðernislegs, trúarlegs og menningarlegs uppruna barnsins og tungumáls og með hliðsjón af þörfinni fyrir stöðugleika og samféllu í félagslegri umönnun og menntun,
- öryggissjónarmiða, einkum þar sem hætta er á að hið ólöggráða barn sé fórnarlamb hvers konar ofbeldis eða misneytingar, þ.m.t. mansals,
- álits hins ólöggráða barns, með hliðsjón af aldri þess og þroska,
- ef umsækjandinn er fylgdarlaust, ólöggráða barn, upplýsinga frá talsmanninum í aðildarríkinu þar sem barnið er statt,
- allra annarra ástæðna sem skipta máli við mat á því hvað er barninu fyrir bestu.

5. Áður en fylgdarlaust, ólöggráða barn er flutt skal aðildarríkið sem annast flutninginn tilkynna um það til aðildarríkisins sem ber ábyrgð eða tilflutningsaðildarríkisins, sem skal staðfesta að allar viðeigandi ráðstafanir, sem um getur í 16. og 27. gr. tilskipunar (ESB) 2024/1346 og 23. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1348, verði gerðar án tafar, þ.m.t. tilnefning talsmanns í

aðildarríkinu sem ber ábyrgð eða tilflutningsaðildarríkinu. Áður en ákvörðun er tekin um flutning fylgdarlauss, ólögráða barns skal ætíð fara fram mat á því hvað er barninu fyrir bestu í hverju tilviki. Byggja skal matið á viðeigandi þáttum sem taldir eru upp í 4. mgr. þessarar greinar og niðurstöður mats á þessum þáttum skulu koma skýrt fram í ákvörðuninni um flutning. Matið skal framkvæmt án tafar af starfsfólki sem hlotið hefur viðeigandi þjálfun og hefur nauðsynlega menntun og hæfi og sérþekkingu til að tryggja að tekið sé tillit til þess sem er barninu fyrir bestu.

6. Að því er varðar beitingu 25. gr. skal aðildarríkið, þar sem umsókn fylgdarlauss, ólögráða barns um alþjóðlega vernd var fyrst skráð, grípa eins fljótt og auðið er til viðeigandi aðgerða til að bera kennsl á aðstandendur, systkini eða skyldmenni hins fylgdarlausa, ólögráða barns á yfirráðasvæði aðildarríkjanna, jafnframt því að vernda hagsmuni barnsins.

Í því skyni geta aðildarríkin óskað eftir aðstoð alþjóðlegra eða annarra viðeigandi aðila og greitt fyrir aðgangi hins ólögráða barns að leitarþjónustu slíkra aðila.

Starfsfólk lögbæru yfirvaldanna, sem um getur í 52. gr., sem hefur til meðferðar beiðnir í tengslum við fylgdarlaus, ólögráða börn, skal fá viðeigandi þjálfun varðandi sérþarfir ólögráða barna sem máli skiptir varðandi beitingu þessarar reglugerðar.

7. Í því skyni að greiða fyrir viðeigandi aðgerð til að bera kennsl á aðstandendur eða skyldmenni fylgdarlauss, ólögráða barns sem býr á yfirráðasvæði annars aðildarríkis skv. 6. mgr. þessarar greinar, skal framkvæmdastjórnin samþykkja framkvæmdargerðir, þ.m.t. staðlað eyðublað til að skiptast á viðeigandi upplýsingum milli aðildarríkjanna. Samþykkja skal þessar framkvæmdargerðir í samræmi við rannsóknarmálsmeðferðina sem um getur í 2. mgr. 77. gr.

II. KAFLI

Viðmiðanir til að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð

24. gr.

FORGANGSRÖÐ VIÐMIÐANA

1. Viðmiðunum, til að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð, skal beitt í þeirri röð sem þær eru settar fram í þessum kafla.
2. Ákvarða skal hvaða aðildarríki beri ábyrgð í samræmi við viðmiðanirnar sem eru settar fram í þessum kafla á grundvelli þeirrar stöðu sem var þegar umsókn um alþjóðlega vernd var fyrst skráð hjá aðildarríki.

25. gr.

Fylgdarlaus, ólögráða börn

1. Ef umsækjandi er fylgdarlaust, ólögráða barn gilda aðeins þær viðmiðanir sem eru settar fram í þessari grein. Þessar viðmiðanir skulu gilda í þeirri röð sem þær eru settar fram í 2.–5. mgr.
2. Aðildarríkið þar sem aðstandandi eða systkini hins fylgdarlausa, ólögráða barns dvelur löglega, skal vera aðildarríkið sem ber ábyrgð, nema sýnt sé fram á að slíkt samræmist ekki hagsmunum barnsins. Ef ólögráða umsækjandi er giftur eða kvæntur og maki hlutaðeigandi dvelur ekki löglega á yfirráðasvæði aðildarríkjanna skal aðildarríkið þar sem faðir, móðir eða annar fullorðinn einstaklingur, sem ber ábyrgð á ólögráða barninu, hvort sem er samkvæmt lögum eða venju í viðkomandi aðildarríki, eða systkini þess, dvelur löglega vera aðildarríkið sem ber ábyrgð, nema sýnt sé fram á að slíkt samræmist ekki hagsmunum barnsins.
3. Ef umsækjandi er fylgdarlaust, ólögráða barn, sem á skyldmenni sem dvelur löglega í öðru aðildarríki og þar sem sýnt er fram á, á grundvelli sérstakrar skoðunar, að skyldmennið geti annast viðkomandi, skal það aðildarríki sameina barnið og skyldmenni þess og bera ábyrgðina, nema sýnt sé fram á að slíkt samræmist ekki hagsmunum barnsins.
4. Þar sem aðstandendur, systkini eða skyldmenni, eins og um getur í 2. og 3. mgr., dvelja í fleiri en einu aðildarríki skal ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð með hagsmuni barnsins að leiðarljósi.
5. Ef engir aðstandendur, systkini eða skyldmenni, eins og um getur í 2. og 3. mgr., eru fyrir hendi skal aðildarríkið, þar sem umsókn hins fylgdarlausa, ólögráða barns um alþjóðlega vernd var fyrst skráð, bera ábyrgðina, að því tilskildu að slíkt samræmist hagsmunum barnsins.
6. Framkvæmdastjórninni er falið vald til að samþykkja framseldar gerðir, í samræmi við 78. gr., að því er varðar:
 - a) að bera kennsl á aðstandendur, systkini eða skyldmenni fylgdarlausa, ólögráða barna,
 - b) viðmiðanir til að færa sönnur á að fjölskyldutengsl séu fyrir hendi,
 - c) viðmiðanir til að meta getu skyldmenna til að annast fylgdarlaust, ólögráða barn, þ.m.t. þar sem aðstandendur, systkini eða skyldmenni barnsins dvelja í fleiri en einu aðildarríki.

Þegar framkvæmdastjórnin beitir valdi sínu til að samþykkja framseldar gerðir skal hún halda sig innan marka þess sem best er fyrir barnið, eins og kveðið er á um í 4. mgr. 23. gr.

7. Að því er varðar þessa grein skal framkvæmdastjórnin, með framkvæmdargerðum, koma á samræmdum aðferðum við samráð og skipti á upplýsingum milli aðildarríkja. Samþykkja skal þessar framkvæmdargerðir í samræmi við rannsóknarmálsmeðferðina sem um getur í 2. mgr. 77. gr.

26. gr.

Aðstandendur sem dvelja með löglegum hætti í aðildarríki

1. Eigi umsækjandi aðstandanda, sem hefur fengið leyfi til dvalar í aðildarríki sem einstaklingur sem nýtur alþjóðlegrar verndar eða sem býr í aðildarríki á grundvelli dvalarleyfis til langrar dvalar í samræmi við tilskipun ráðsins 2003/109/EB⁽⁴⁰⁾ eða dvalarleyfis til langrar dvalar sem veitt er í samræmi við landslög, ef sú tilskipun gildir ekki í

hlutaðeigandi aðildarríki, skal það aðildarríki bera ábyrgð á meðferð umsóknar um alþjóðlega vernd, að því tilskildu að viðkomandi einstaklingar hafi óskað þess skriflega.

2. Hafi aðstandanda áður verið heimiluð búseta sem einstaklingur sem nýtur alþjóðlegrar verndar en síðar orðið ríkisborgari í aðildarríki skal það aðildarríki bera ábyrgð á meðferð umsóknarinnar, að því tilskildu að viðkomandi einstaklingar hafi óskað þess skriflega.

3. Ákvæði 1. og 2. mgr. gilda einnig um börn sem fæddust eftir að aðstandandinn kom á yfirráðasvæði aðildarríkjanna.

27. gr.

Aðstandendur sem eru umsækjendur um alþjóðlega vernd

Eigi umsækjandi aðstandanda, sem enn bíður þess að fyrsta efnisákvörðun verði tekin um umsókn hans um alþjóðlega vernd í aðildarríki, skal það aðildarríki bera ábyrgð á meðferð umsóknarinnar um alþjóðlega vernd, að því tilskildu að viðkomandi einstaklingar hafi óskað þess skriflega.

28. gr.

Fjölskyldumálsmeðferð

Ef umsóknir nokkurra aðstandenda eða ógiftra, ólögráða systkina um alþjóðlega vernd eru skráðar í sama aðildarríki á sama tíma, eða á svo stuttum tíma að unnt sé að láta málsmeðferð við að ákvarða hvaða aðildarríki skuli bera ábyrgð fara fram samtímis, og ef beiting viðmiðananna, sem mælt er fyrir um í þessari reglugerð, myndi leiða til aðskilnaðar þessara einstaklinga skal ákvörðun um hvaða aðildarríki beri ábyrgð á meðferð umsókna þeirra tekin eftir eftirfarandi rök:

- það aðildarríki sem samkvæmt viðmiðuninum ber ábyrgð á að taka yfir umsjá flestra þeirra,
- það aðildarríki sem samkvæmt viðmiðuninum ber ábyrgð á meðferð umsóknar þess sem elstur er í fjölskyldunni.

29. gr.

Útgáfa dvalarskjala eða vegabréfsáritana

1. Ef umsækjandi er handhafi gilds dvalarskjals skal aðildarríkið, sem gaf út skjalið, bera ábyrgð á meðferð umsóknar hans um alþjóðlega vernd.

2. Ef umsækjandi er handhafi gildrar vegabréfsáritunar skal aðildarríkið, sem gaf út vegabréfsáritunina, bera ábyrgð á meðferð umsóknar um alþjóðlega vernd nema það hafi gefið út vegabréfsáritunina fyrir hönd annars aðildarríkis samkvæmt samkomulagi um fyrirvar, eins og kveðið er á um í 8. gr. reglugerðar (EB) nr. 810/2009. Í því tilviki skal aðildarríkið sem nýtur fyrirvars bera ábyrgð á meðferð umsóknar um alþjóðlega vernd.

3. Ef umsækjandi er handhafi fleiri en eins gilds dvalarskjals eða vegabréfsáritunar, sem gefin eru út af mismunandi aðildarríkjum, skal ákvörðun um hvaða aðildarríki beri ábyrgð á meðferð umsóknar um alþjóðlega vernd tekin eftir eftirfarandi rök:

- aðildarríkið, sem gaf út það dvalarskjal sem veitir rétt til lengstrar dvalar eða, ef gildistímabil eru jafnlöng, þá það aðildarríki sem gaf út dvalarskjalið sem síðast rennur út,
- ef fleiri en ein vegabréfsáritun er sömu gerðar, aðildarríkið sem gaf út vegabréfsáritunina sem síðast rennur út,
- ef vegabréfsáritanirnar eru ólíkrar gerðar, aðildarríkið sem gaf út vegabréfsáritun með lengstan gildistíma eða, ef gildistímabil eru jafnlöng, aðildarríkið sem gaf út vegabréfsáritunina sem síðast rennur út.

4. Ef umsækjandi er handhafi eins eða fleiri dvalarskjala, sem hafa runnið út eða sem voru ógilt, afturkolluð eða dregin til baka innan við þremur árum áður en umsóknin var skráð, eða einnar eða fleiri vegabréfsáritana sem hafa runnið út eða sem voru ógiltar, afturkallaðar eða dregnar til baka innan við 18 mánuðum áður en umsóknin var skráð, gilda 1., 2. og 3. mgr.

5. Hafi dvalarskjal eða vegabréfsáritun verið gefin út til handa einhverjum sem gaf upp falskt nafn eða nafn annars manns eða lagði fram frumfölsuð, grunnfölsuð eða ógild skjöl skal það ekki koma í veg fyrir að aðildarríkið sem gaf út það dvalarskjal eða vegabréfsáritun beri ábyrgð. Þó skal aðildarríkið sem gaf út dvalarskjalið eða vegabréfsáritunina ekki bera ábyrgð ef það getur sannað að svik hafi átt sér stað eftir útgáfu skjalsins eða vegabréfsáritunarinnar.

30. gr.

Prófskírteini eða aðrar staðfestingar á menntun og hæfi

1. Ef umsækjandi er handhafi prófskírteinis eða staðfestingar á menntun og hæfi, sem gefin er út af menntastofnun með staðfestu í aðildarríki, skal það aðildarríki bera ábyrgð á meðferð umsóknar hans um alþjóðlega vernd, að því tilskildu að umsóknin sé skráð innan sex ára frá útgáfu prófskírteinisins eða staðfestingarinnar um menntun og hæfi.

2. Ef umsækjandi er handhafi fleiri en eins prófskírteinis eða staðfestingar á menntun eða hæfi, sem gefin eru út af menntastofnunum í mismunandi aðildarríkjum, skal aðildarríkið sem gaf út prófskírteinið eða staðfestinguna um menntun eða hæfi eftir lengsta námstímann bera ábyrgð á meðferð umsóknarinnar um alþjóðlega vernd eða, ef námstímabil eru jafnlöng, það aðildarríki þar sem viðkomandi hlaut síðast prófskírteini eða staðfestingu á menntun og hæfi.

31. gr.

Koma eftir að kvöð um vegabréfsáritun hefur verið felld niður

1. Komi ríkisborgari þriðja lands eða ríkisfangslaus einstaklingur inn á yfirráðasvæði aðildarríkjanna í gegnum aðildarríki þar sem kvöð um vegabréfsáritun hefur verið felld niður, ber það aðildarríki ábyrgð á meðferð umsóknar viðkomandi um alþjóðlega vernd.

2. Ákvæði 1. mgr. gilda ekki ef umsókn ríkisborgara þriðja lands eða ríkisfangslauss einstaklings um alþjóðlega vernd er skráð í öðru aðildarríki þar sem kvöð um að viðkomandi hafi vegabréfsáritun til að komast inn á yfirráðsvæðið hefur einnig verið felld niður. Í því tilviki skal síðarnefnda aðildarríkið bera ábyrgð á meðferð umsóknar um alþjóðlega vernd.

32. gr.

Umsókn á alþjóðlegu gegnumferðarsvæði flughafnar

Ef umsókn um alþjóðlega vernd er lögð fram á alþjóðlegu gegnumferðarsvæði flughafnar í aðildarríki, ber það aðildarríki ábyrgð á meðferð umsóknarinnar.

33. gr.

Koma

1. Ef fastsett hefur verið, á grundvelli sannana eða sannana sem byggðar eru á líkum, eins og lýst er í skránum sem um getur í 4. mgr. 40. gr. þessarar reglugerðar, þ.m.t. gagna sem um getur í reglugerð (ESB) 2024/1358, að umsækjandi hafi komið ólöglega yfir landamæri aðildarríkis á landi, sjó eða í lofti frá þriðja landi skal fyrsta aðildarríkið sem umsækjandi kemur inn í bera ábyrgð á meðferð umsóknar um alþjóðlega vernd. Ábyrgð þessi fellur niður ef umsóknin er skráð meira en 20 mánuðum eftir að farið var yfir landamærin.

2. Ef fastsett hefur verið, á grundvelli sannana eða sannana sem byggðar eru á líkum, eins og lýst er í skránum sem um getur í 4. mgr. 40. gr. þessarar reglugerðar, þ.m.t. gagna sem um getur í reglugerð (ESB) 2024/1358, að umsækjandi hafi verið fluttur frá borði á yfirráðsvæði aðildarríkis í kjölfar leitar- og björgunaraðgerðar skal það aðildarríki, þrátt fyrir fyrstu málsgrein þessarar greinar, bera ábyrgð á meðferð umsóknar um alþjóðlega vernd. Ábyrgð þessi fellur niður ef umsóknin er skráð meira en 12 mánuðum eftir að viðkomandi var fluttur frá borði.

3. Ákvæði 1. og 2. mgr. þessarar greinar gilda ekki ef unnt er að fastsetja, á grundvelli sannana eða sannana sem byggðar eru á líkum, eins og lýst er í skránum sem um getur í 4. mgr. 40. gr. þessarar reglugerðar, þ.m.t. gagna sem um getur í reglugerð (ESB) 2024/1358, tilflutning umsækjandans til annars aðildarríkis skv. 67. gr. þessarar reglugerðar eftir að hafa farið yfir landamærin. Í því tilviki skal síðarnefnda aðildarríkið bera ábyrgð á meðferð umsóknar um alþjóðlega vernd.

III. KAFLI

Einstaklingar á framfæri annarra og ákvæði um ákvörðunarrétt

34. gr.

Einstaklingar á framfæri annarra

1. Ef umsækjandi er, sakir meðgöngu, þess að hann á nýfætt barn, alvarlegra andlegra eða líkamlegra veikinda, mikillar fötlunar, alvarlegs sálræns áfalls eða elli, háður aðstoð barns síns, systkinis eða foreldris, sem er með lagalega búsetu í einu aðildarríkjanna, eða ef barn hans, systkini eða foreldri, sem er með lagalega búsetu í einu aðildarríkjanna, er háð aðstoð umsækjanda skulu aðildarríkin að jafnaði halda saman eða sameina umsækjanda og viðkomandi barn, systkini eða foreldri, að því tilskildu að fjölskyldutengsl hafi verið til staðar áður en umsækjandinn kom inn á yfirráðsvæði aðildarríkisins, að barnið, systkinið, foreldrið eða umsækjandi hafi getu til að annast viðkomandi einstakling og að viðkomandi einstaklingar hafi, eftir að hafa verið upplýstir um þennan möguleika, óskað þess skriflega.

Ef vísbendingar eru um að barn, systkini eða foreldri hafi lagalega búsetu á yfirráðsvæði aðildarríkis þar sem einstaklingur, sem er öðrum háður, er staddur skal aðildarríkið ganga úr skugga um hvort barnið, systkinið eða foreldrið geti annast viðkomandi einstakling áður en beiðni um að einstaklingurinn sé tekinn í umsjá er lögð fram skv. 39. gr.

2. Ef barn, systkini eða foreldri, sem um getur í 1. mgr., er með lagalega búsetu í öðru aðildarríki en því sem umsækjandi er staddur í, skal aðildarríkið þar sem barnið, systkinið eða foreldrið er með lagalega búsetu bera ábyrgðina nema heilsa umsækjanda komi í veg fyrir að hann geti ferðast til þess aðildarríkis í umtalsverðan tíma. Í því tilviki skal aðildarríkið, þar sem umsækjandi er staddur, bera ábyrgð. Því aðildarríki ber ekki skylda til að sameina barn, systkini eða foreldri og umsækjanda á yfirráðsvæði sínu.

3. Framkvæmdastjórninni er falið vald til að samþykka framseldar gerðir, í samræmi við 78. gr., að því er varðar:

- þætti sem taka þarf tillit til við mat á framfærslutengslum,
- viðmiðanir til að færa sönnur á að fjölskyldutengsl séu fyrir hendi,
- viðmiðanir til að meta getu einstaklings til að annast einstakling á framfæri,
- þætti sem taka þarf tillit til við mat á því hvort viðkomandi einstaklingur sé ófær um að ferðast í umtalsverðan tíma.

4. Framkvæmdastjórnin skal með framkvæmdargerðum koma á samræmdum aðferðum við samráð og skipti á upplýsingum milli aðildarríkja að því er varðar þessa grein. Samþykking skal þessar framkvæmdargerðir í samræmi við rannsóknarmálsmeðferðina sem um getur í 2. mgr. 77. gr.

35. gr.

Ákvæði um ákvörðunarrétt

1. Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. 16. gr. er hverju aðildarríki heimilt að taka til meðferðar umsókn um alþjóðlega vernd sem ríkisborgari þriðja lands eða ríkisfangslauss einstaklingur hefur látið skrá hjá því, jafnvel þótt það beri ekki ábyrgð á slíki meðferð samkvæmt viðmiðunum sem mælt er fyrir um í þessari reglugerð.

2. Aðildarríki, þar sem umsókn um alþjóðlega vernd er skráð og þar sem yfir stendur málsmeðferð til að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð, eða aðildarríkið sem ber ábyrgðina, mega hvenær sem er áður en fyrsta efnisákvörðun hefur verið tekin,

fara fram á að annað aðildarríki taki yfir umsjá með umsækjanda í því skyni að sameina fólk sem tengt er fjölskylduböndum, af mannúðarástæðum sem byggjast einkum á þýðingarmiklum tengslum er varða fjölskyldu eða félags- eða menningarlegum sjónarmiðum, jafnvel þótt hitt aðildarríkið beri ekki ábyrgð samkvæmt þeim viðmiðunum sem mælt er fyrir um í 25.–28. gr. og í 34. gr. Viðkomandi einstaklingar skulu skriflega gefa samþykki sitt þess efnis.

Beiðni um að einstaklingur sé tekinn í umsjá skal innihalda allt það efni sem aðildarríkið, sem leggur fram beiðni, hefur með höndum til að gera aðildarríkinu, sem beiðni er beint til, kleift að meta stöðuna.

Aðildarríkið, sem beiðni er beint til, skal gera nauðsynlegar kannanir til að rannsaka mannúðarástæðurnar sem um getur í beiðninni og svara aðildarríkinu, sem leggur fram beiðnina, innan tveggja mánaða frá viðtöku beiðninnar í gegnum rafræna fjarskiptanetið sem komið var á fót með 18. gr. reglugerðar (EB) nr. 1560/2003. Sé beiðninni synjað skulu ástæður synjunarinnar koma fram í henni.

IV. KAFLI

Skyldur aðildarríkisins sem ber ábyrgð

36. gr.

Skyldur aðildarríkisins sem ber ábyrgð

- Aðildarríki, sem ber ábyrgð samkvæmt þessari reglugerð, skal vera skuldbundið til að:
 - taka yfir umsjá, samkvæmt skilyrðunum sem mælt er fyrir um í 39., 40. og 46. gr., einstaklings sem er með skráða umsókn í öðru aðildarríki,
 - taka aftur við, samkvæmt skilyrðunum sem mælt er fyrir um í 41. og 46. gr. þessarar reglugerðar, umsækjanda eða ríkisborgara þriðja lands eða ríkisfangslausum einstaklingi sem það aðildarríki hefur verið tilgreint sem ábyrgt fyrir skv. 1. mgr. 16. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1358,
 - taka aftur við, samkvæmt skilyrðunum sem mælt er fyrir um í 41. og 46. gr. þessarar reglugerðar, einstaklingi sem þegar hafði verið tekið við, sem hefur lagt fram umsókn um alþjóðlega vernd eða dvelur ólöglega í öðru aðildarríki en því sem samþykkti að taka við honum í samræmi við reglugerð (ESB) 2024/1350 eða sem veitti alþjóðlega vernd eða réttarstöðu á grundvelli mannúðar samkvæmt landbundnu endurbúsetukerfi.
 - Að því er þessa reglugerð varðar skal ekki vera mögulegt að aðgreina stöðu ólöggráða barns, sem er í fylgd umsækjanda og fellur undir skilgreiningu á aðstandanda, frá stöðu aðstandanda þess og skal aðildarríkið, sem ber ábyrgð á meðferð umsóknar þess aðstandanda um alþjóðlega vernd, taka ólöggráða barnið í umsjá eða taka við því aftur án þess að þörf sé á skriflegu samþykki viðkomandi, jafnvel þótt ólöggráða barnið sé ekki umsækjandi sjálf, nema sýnt sé fram á að slíkt samræmist ekki hagsmunum barnsins. Sama á við um börn sem fædd eru eftir að umsækjandi kemur á yfirráðasvæði aðildarríkanna án þess að hefja þurfi nýja málsmeðferð varðandi umsjá þeirra.
- Þrátt fyrir kröfuna um skriflegt samþykki, sem kveðið er á um í 26. gr., er ekki gerð krafa um skriflegt samþykki viðkomandi einstaklinga þegar hafin er ný málsmeðferð vegna umsjár ólöggráða barns gagnvart því aðildarríki sem tilgreint er sem aðildarríkið sem ber ábyrgð skv. 26. gr., nema sýnt sé fram á að flutningurinn til aðildarríkisins sem ber ábyrgð samræmist ekki hagsmunum barnsins.
- Við þær aðstæður sem um getur í a- og b-lið 1. mgr. þessarar greinar skal aðildarríkið sem ber ábyrgð taka til meðferðar eða ljúka meðferð umsóknar um alþjóðlega vernd í samræmi við reglugerð (ESB) 2024/1348.

37. gr.

Ábyrgð fellur niður

- Ef aðildarríki gefur út dvalarskjal til handa umsækjanda, ákveður að beita 35. gr., telur að það samræmist ekki hagsmunum barnsins að flytja fylgdarlaus, ólöggráða barn til aðildarríkisins sem ber ábyrgð eða flytur ekki viðkomandi einstakling til aðildarríkisins sem ber ábyrgð innan frestsins sem settur er fram í 46. gr., skal það aðildarríki verða aðildarríkið sem ber ábyrgð og skyldumar sem mælt er fyrir um í 36. gr. færast til þess. Þar sem við á skal það upplýsa aðildarríkið sem áður bar ábyrgð, aðildarríkið sem fer með málsmeðferð til að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð, eða aðildarríkið sem beiðni hefur verið um að taka umsækjandann í umsjá eða sem fengið hefur tilkynningu um að taka beri aftur við einstaklingi, í gegnum rafræna fjarskiptanetið sem komið var á fót með 18. gr. reglugerðar (EB) nr. 1560/2003.
- Aðildarríkið sem tekur við ábyrgðinni samkvæmt fyrstu undirgrein þessarar málsgreinar skal tilgreina að það sé orðið aðildarríkið sem ber ábyrgð skv. 3. mgr. 16. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1358.
- Í kjölfar meðferðar á umsókn í málsmeðferð við landamæri samkvæmt reglugerð (ESB) 2024/1348 skulu skyldumar, sem mælt er fyrir um í 1. mgr. 36. gr. þessarar reglugerðar, falla niður 15 mánuðum eftir að ákvörðun um að synja umsókn sem ótækri, tilhæfulausri eða bersýnilega tilhæfulausri, að því er varðar réttarstöðu flóttamanns eða réttarstöðu vegna viðbótarverndar, eða ákvörðun um að telja að umsókn hafi verið dregin til baka með beinum eða óbeinum hætti, er orðin endanleg.
- Litið skal á umsókn sem skráð er eftir tímabilið sem um getur í fyrstu undirgrein sem nýja umsókn að því er varðar þessa reglugerð, sem leiðir til nýrrar málsmeðferðar til að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð.
- Ef einstaklingur sækir um alþjóðlega vernd í öðru aðildarríki innan 15 mánaða tímabilsins, sem um getur í fyrstu undirgrein 2. mgr. þessarar greinar, og málsmeðferð um að taka aftur við einstaklingi er ólokið þegar 15 mánaða tímabilið rennur út skal ábyrgðin, þrátt fyrir þá undirgrein, ekki falla niður fyrr en þeirri málsmeðferð um að taka aftur við einstaklingi er lokið eða frestimir fyrir aðildarríkið, sem annast flutninginn, til að framkvæma hann í samræmi við 46. gr., eru útrunnir.
 - Skyldumar, sem mælt er fyrir um í 1. mgr. 36. gr. þessarar reglugerðar, skulu falla niður ef aðildarríkið sem ber ábyrgð sannar, á grundvelli gagna sem eru skráð og geymd í samræmi við reglugerð (ESB) 2017/2226 eða annarra sönnunargagna, að

viðkomandi einstaklingur hafi yfirgefið yferráðsæði aðildarríkjanna um a.m.k. níu mánaða skeið, nema hann hafi undir höndum gilt dvalarskjal, gefið út af aðildarríkinu sem ber ábyrgð.

Litið skal á umsókn, sem skráð er eftir fjarverutímabilið sem um getur í fyrstu undirgrein, sem nýja umsókn að því er varðar þessa reglugerð, sem leiðir til nýrrar málsmeðferðar til að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð.

5. Skyldan, sem mælt er fyrir um í b-lið 1. mgr. 36. gr. þessarar reglugerðar, til að taka aftur við ríkisborgara þriðja lands eða ríkisfangslausum einstaklingi skal falla niður þegar staðfest er, á grundvelli uppfærslu gagnamengisins sem um getur í d-lið 2. mgr. 16. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1358, að viðkomandi einstaklingur hafi yfirgefið yferráðsæði aðildarríkjanna, nauðugur eða viljugur, í samræmi við endursendingarákvörðun eða skipun um brottvísun sem gefin var út í kjölfar þess að umsókn var dregin til baka eða henni synjað.

Litið skal á umsókn, sem skráð er eftir að brottflutningur eða sjálfviljug heimför hefur farið fram, sem nýja umsókn að því er varðar þessa reglugerð, sem leiðir til nýrrar málsmeðferðar til að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð.

V. KAFLI

Málsmeðferðir

I. ÞÁTTUR

Upphaf málsmeðferðar

38. gr.

Upphaf málsmeðferðar

1. Aðildarríkið þar sem umsókn um alþjóðlega vernd er fyrst skráð samkvæmt reglugerð (ESB) 2024/1348 eða, eftir atvikum, tilflutningsaðildarríkið, skal tafarlaust hefja málsmeðferðina til að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð.

2. Hlaupist umsækjandinn á brott skal aðildarríkið þar sem umsókn er fyrst skráð eða, eftir atvikum, tilflutningsaðildarríkið halda áfram málsmeðferðinni til að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð.

3. Aðildarríkið sem fór með málsmeðferðina til að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð eða sem tók við ábyrgðinni skv. 4. mgr. 16. gr. þessarar reglugerðar, skal tafarlaust tilgreina í evrópska fingrafaragrunninum skv. 1. mgr. 16. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1358:

- ábyrgð sína skv. 2. mgr. 16. gr.,
- ábyrgð sína skv. 3. mgr. 16. gr.,
- ábyrgð sína skv. 4. mgr. 16. gr.,
- ábyrgð sína vegna þess að það virti ekki frestina sem mælt er fyrir um í 39. gr.,
- ábyrgð aðildarríkisins sem hefur samþykkt beiðni um að taka yfir umsjá umsækjandans skv. 40. gr.,
- ábyrgð sína skv. 3. mgr. 68. gr.

Þar til slíkur upplýsingum hefur verið bætt við gilda málsmeðferðirnar í 4. mgr. þessarar greinar.

4. Aðildarríkið sem tekur ákvörðunina skal, samkvæmt þeim skilyrðum sem mælt er fyrir um í 41. og 46. gr., taka aftur við umsækjanda, sem er staddur í öðru aðildarríki án dvalarskjals, eða sem leggur þar fram umsókn um alþjóðlega vernd á meðan málsmeðferð til að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð stendur yfir.

Þessi kvöð fellur niður ef aðildarríkið sem tekur ákvörðunina kemst að þeirri niðurstöðu að umsækjandi hafi fengið dvalarskjal frá öðru aðildarríki.

5. Ef umsækjandi er staddur í aðildarríki án dvalarskjals eða leggur þar fram umsókn um alþjóðlega vernd eftir að annað aðildarríki hefur staðfest tilflutning viðkomandi einstaklings skv. 9. mgr. 67. gr. og áður en flutningur til tilflutningsaðildarríkisins á sér stað skv. 11. mgr. 67. gr., skal það ríki taka við honum aftur með þeim skilyrðum sem mælt er fyrir um í 41. og 46. gr. Þessi kvöð fellur niður ef tilflutningsaðildarríkið kemst að þeirri niðurstöðu að umsækjandi hafi fengið dvalarskjal frá öðru aðildarríki.

II. ÞÁTTUR

Málsmeðferð beiðna um að einstaklingur sé tekinn í umsjá

39. gr.

Beiðni lögð fram um að einstaklingur sé tekinn í umsjá

1. Ef aðildarríki, sem um getur í 1. mgr. 38. gr., telur að annað aðildarríki beri ábyrgð á meðferð umsóknarinnar skal það, tafarlaust og ávallt innan tveggja mánaða frá þeim degi sem umsóknin var skráð, fara fram á að hitt aðildarríkið taki yfir umsjá umsækjandans. Aðildarríki skulu setja í forgang beiðnir sem eru lagðar fram á grundvelli 25.–28. gr. og 34. gr.

Ef jákvæð niðurstaða fæst í evrópska fingrafaragrunninum við gögn, sem skráð eru skv. 22. og 24. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1358 eða í upplýsingakerfinu um vegabréfsáritanir við gögn, sem skráð eru skv. 21. gr. reglugerðar (EB) nr. 767/2008, skal beiðnin um að einstaklingur sé tekinn í umsjá, þrátt fyrir fyrstu undirgrein þessarar málsgreinar, send innan eins mánaðar frá því að slík niðurstaða barst.

Ef beiðni um að umsækjandi verði tekinn í umsjá er ekki lögð fram innan þeirra fresta sem mælt er fyrir um í fyrstu og annarri undirgrein skal aðildarríkið, þar sem umsóknin var skráð, bera ábyrgð á meðferð umsóknarinnar um alþjóðlega vernd.

Ef umsækjandinn er fylgdarlaust, ólögráða barn skal aðildarríkið sem tekur ákvörðunina, hvenær sem er áður en fyrsta efnisákvörðun hefur verið tekin, ef það telur að það sé barninu fyrir bestu, halda áfram málsmeðferðinni til að ákvarða hvaða

aðildarríki beri ábyrgð og fara fram á að annað aðildarríki taki yfir umsjá umsækjandans, einkum ef beiðnin byggist á 26., 27. eða 34. gr., þrátt fyrir að frestirnir, sem mælt er fyrir um í fyrstu og annarri undirgrein þessarar málsgreinar, séu útrunnir.

2. Aðildarríkið sem leggur fram beiðni getur farið fram á að fá svar í skyndi ef umsóknin um alþjóðlega vernd var skráð eftir að ákvörðun um að synja um komu eða endursendingarákvörðun var gefin út.

Í beiðninni skulu koma fram ástæður þess að svar þurfi að berast í skyndi og innan hvaða frests óskað er eftir svári. Fresturinn skal vera a.m.k. ein vika.

3. Beiðni um að einstaklingur sé tekinn í umsjá skal innihalda skýran og ítarlegan rökstuðning, sem byggist á öllum aðstæðum málsins, þ.m.t. viðeigandi atriðum úr yfirlýsingu umsækjandans, með tilliti til viðeigandi viðmiðana sem sett eru fram í II. kafla og, eftir atvikum, sniðmátsins sem um getur í 1. mgr. 22. gr. Beiðnin skal lögð fram á stöðluðu eyðublaði ásamt sönnunum eða sönnunum byggðum á líkum, eins og lýst er í skránum sem um getur í 4. mgr. 40. gr., eða öðrum viðeigandi gögnum eða upplýsingum sem réttlæta beiðnina og gera yfirvöldum aðildarríkisins, sem beiðninni er beint til, kleift að kanna hvort það beri ábyrgð í samræmi við viðmiðanirnar sem mælt er fyrir um í þessari reglugerð.

Framkvæmdastjórnin skal, með framkvæmdargerðum, koma á samræmdum aðferðum við undirbúning og framlagningu beiðna um að einstaklingur sé tekinn í umsjá. Samþykkja skal þessar framkvæmdargerðir í samræmi við rannsóknarmálsmeðferðina sem um getur í 2. mgr. 77. gr.

40. gr.

Svar við beiðni um að einstaklingur sé tekinn í umsjá

1. Aðildarríkið, sem beiðni er beint til, skal gera nauðsynlegar kannanir og svara beiðninni um að taka umsækjanda í umsjá án tafar og í öllum tilvikum innan eins mánaðar frá móttöku hennar. Aðildarríki skulu setja í forgang beiðnir sem eru lagðar fram á grundvelli 25.–28. gr. og 34. gr. Í því skyni getur aðildarríkið sem beiðni er beint til óskað eftir aðstoð frá landsbundnum, alþjóðlegum eða öðrum viðeigandi aðilum við að staðfesta þær sannanir og sannanir byggðar á líkum sem aðildarríkið, sem leggur fram beiðni, leggur fram, einkum að því er varðar að bera kennsl á og leita uppi aðstandendur.

2. Ef jákvæð niðurstaða fæst í evrópska fingrafaragrunninum við gögn, sem skráð eru skv. 22. og 24. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1358 eða í upplýsingakerfinu um vegabréfsáritanir við gögn, sem skráð eru skv. 21. gr. reglugerðar (EB) nr. 767/2008, skal aðildarríkið sem beiðni er beint til, þrátt fyrir fyrstu 1. mgr., svara beiðninni innan tveggja vikna frá viðtöku hennar.

3. Í málsmeðferðinni við að ákveða hvaða aðildarríki beri ábyrgð skal notast við sannanir eða sannanir, byggðar á líkum.

4. Framkvæmdastjórnin skal, með framkvæmdargerðum, láta vinna tvær skrár og endurskoða þær reglulega, yfir viðeigandi sannanir eða sannanir byggðar á líkum, í samræmi við viðmiðanirnar sem settar eru fram í annarri og þriðju undirgrein þessarar málsgreinar. Samþykkja skal þessar framkvæmdargerðir í samræmi við rannsóknarmálsmeðferðina sem um getur í 2. mgr. 77. gr.

Að því er varðar fyrstu undirgrein er með sönnunum átt við fornlegar sannanir sem ákvarða ábyrgð samkvæmt þessari reglugerð, að því tilskildu að þær séu ekki hraktar með sönnunum um hið gagnstæða. Aðildarríkin skulu sjá framkvæmdastjórninni fyrir fyrirmyndum að mismunandi gerðum opinberra skjala í samræmi við flokkun sem komið er á í skránni yfir fornlegar sannanir.

Að því er varðar fyrstu undirgrein er með sönnunum, byggðum á líkum, átt við leiðbeinandi þætti sem, þrátt fyrir að vera hrekjanlegir, kunna að vera fullnægjandi vegna sönnunargildis þeirra. Sönnunargildi sannana, byggðra á líkum í tengslum við ábyrgð á meðferð umsóknar um alþjóðlega vernd skal metið í hverju tilviki fyrir sig.

5. Krafan um sannanir og sannanir, byggðar á líkum má ekki vera meiri en nauðsynlegt er fyrir rétta beitingu þessarar reglugerðar.

6. Aðildarríkið, sem beiðni er beint til, skal viðurkenna ábyrgð sína að því tilskildu að sannanir, byggðar á líkum, séu samfelldar, sannreynanlegar og nægilega ítarlegar til að ákvarða hvar ábyrgðin liggur.

Ef beiðni er lögð fram á grundvelli 25.–28. gr. og 34. gr. og aðildarríkið, sem beiðninni er beint til, telur að sannanir, byggðar á líkum, séu ekki samfelldar, sannreynanlegar og nægilega ítarlegar til að ákvarða hvar ábyrgðin liggji, skal það setja fram rökstuðning fyrir því í svarinu sem um getur í 8. mgr. þessarar greinar.

7. Hafi aðildarríkið, sem leggur fram beiðni, farið fram á að fá svar í skyndi skv. 2. mgr. 39. gr. skal aðildarríkið, sem beiðni er beint til, svara innan tilskilins frests eða að öðrum kosti innan tveggja vikna frá því að beiðnin berst.

8. Andmæli aðildarríkið, sem beiðni er beint til, ekki beiðninni innan eins mánaðar tímabilsins sem sett er fram í 1. mgr. þessarar greinar eða, eftir atvikum, innan tveggja vikna tímabilsins sem sett er fram í 2. og 7. mgr. þessarar greinar, í svári með rökstuddum ástæðum, sem byggjast á öllum aðstæðum málsins með tilliti til viðeigandi viðmiðana sem sett eru fram í II. kafla, skal það, að ekki sé andmælt, talið jafngilda því að beiðnin hafi verið samþykkt og hefur það í för með skyldu til að taka einstaklinginn í umsjá, þ.m.t. að gera viðeigandi ráðstafanir við komu. Rökstuddu ástæðurnar skulu studdar sönnunum og sönnunum, byggðum á líkum, ef þær liggja fyrir.

Framkvæmdastjórnin skal, með framkvæmdargerðum, útbúa staðlað eyðublað fyrir svör með rökstuddum ástæðum samkvæmt þessari grein. Samþykkja skal þessar framkvæmdargerðir í samræmi við rannsóknarmálsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 2. mgr. 77. gr.

III. ÞÁTTUR

Málsmeðferð tilkynninga um að taka beri aftur við einstaklingi

41. gr.

Tilkynning um að taka beri aftur við einstaklingi lögð fram

- Við aðstæður sem um getur í b- eða c-lið 1. mgr. 36. gr. skal aðildarríkið, þar sem einstaklingur er staddur, þegar í stað senda tilkynningu um að taka beri aftur við einstaklingi og í öllu falli innan tveggja vikna frá því að jákvæð niðurstaða fæst í evrópska fingrafaragrunninum. Þótt tilkynning um að taka beri aftur við einstaklingi sé ekki send innan þessa frests hefur það ekki áhrif á þá skyldu aðildarríkisins, sem ber ábyrgð, að taka aftur við viðkomandi einstaklingi.
- Tilkynning um að taka beri aftur við einstaklingi skal lögð fram á stöðluðu eyðublaði ásamt sönnunum eða sönnunum, byggðum á líkum, eins og lýst er í skránum sem um getur í 4. mgr. 40. gr. eða viðeigandi þáttum í yfirlýsingum viðkomandi einstaklings.
- Aðildarríkið sem fær tilkynninguna skal staðfesta móttöku hennar við aðildarríkið sem lagði hana fram innan tveggja vikna nema aðildarríkið sem fær tilkynninguna sýni fram á, innan þessa frests, að það beri ekki ábyrgð skv. 37. gr. eða að tilkynningin um að taka beri aftur við einstaklingi byggist á röngum upplýsingum um hvaða aðildarríki beri ábyrgð samkvæmt reglugerð (ESB) 2024/1358.
- Ef ekki er brugðist við innan tveggja vikna frestsins sem settur er fram í 3. mgr. er það talið jafngilda staðfestingu á móttöku tilkynningarinnar.
- Framkvæmdastjórnin skal, með framkvæmdargerðum, koma á samræmdum aðferðum við undirbúning og framlagningu tilkynninga um að taka beri aftur við einstaklingi. Samþykkja skal þessar framkvæmdargerðir í samræmi við rannsóknarmálsmeðferðina sem um getur í 2. mgr. 77. gr.

IV. ÞÁTTUR

Réttarfarsreglur

42. gr.

Ákvörðun um flutning tilkynnt

- Aðildarríkið sem tekur ákvörðun og sem lagt hefur fram beiðni um að umsækjandi, sem um getur í a-lið 1. mgr. 36. gr., sé tekinn í umsjá, er hefur verið samþykkt, eða sem sent hefur tilkynningu um að taka beri aftur við einstaklingi varðandi einstaklinga sem um getur í b- og c-lið 1. mgr. 36. gr., skal taka ákvörðun um flutning innan tveggja vikna frá samþykki eða staðfestingu.
- Þegar aðildarríkið, sem beiðninni er beint til eða sem fær tilkynninguna, samþykkir að taka umsækjanda í umsjá eða staðfestir að það muni taka aftur við einstaklingi, sem um getur í b- eða c-lið 1. mgr. 36. gr., skal aðildarríkið, sem annast flutninginn, tilkynna hlutaðeigandi einstaklingi skriflega um þá ákvörðun að flytja hann til aðildarríkisins sem ber ábyrgð, á eðlilegu máli og án tafar og, eftir atvikum, um þá staðreynd að það muni ekki taka umsókn hans um alþjóðlega vernd til meðferðar, um fresti til að annast flutninginn og þá skyldu að hlíta ákvörðuninni skv. 5. mgr. 17. gr.
- Ef lögfræðingur eða annar ráðgjafi, sem hefur hlotið viðurkenningu eða leyfi til að starfa sem slíkur samkvæmt landslögum, er lagalegur málsvari hlutaðeigandi einstaklings, er aðildarríkjunum heimilt að tilkynna slíkum lögfræðingi eða ráðgjafa um ákvörðunina, sem um getur í 1. mgr., í stað hlutaðeigandi einstaklings og, eftir atvikum, skýra hlutaðeigandi einstaklingi frá ákvörðuninni.
- Í ákvörðuninni, sem um getur í 1. mgr. þessarar greinar, skulu einnig koma fram upplýsingar um lagaleg úrræði sem standa til boða skv. 43. gr., þ.m.t. rétt til að óska eftir áhrifum til frestunar, og tundaður frestur til að leita slíkra úrræða og fresturinn til að flytja viðkomandi, og ef nauðsyn ber til, upplýsingar um hvar og hvenær hlutaðeigandi einstaklingur á að mæta ef hann ferðast á eigin vegum til aðildarríkisins sem ber ábyrgð.

Aðildarríkin skulu tryggja að með ákvörðuninni, sem um getur í 1. mgr., séu hlutaðeigandi einstaklingi veittar upplýsingar um einstaklinga eða aðila sem geta veitt honum lögfræðiaðstoð nema þessar upplýsingarnar hafi þegar verið látnar í té.

- Njóti hlutaðeigandi einstaklingur ekki lagalegs fyrirsvars lögfræðings eða annars ráðgjafa, sem hefur hlotið viðurkenningu eða leyfi til að starfa sem slíkur samkvæmt landslögum, skulu aðildarríkin veita honum upplýsingar um meginatriði ákvörðunarinnar og skulu þau fela í sér upplýsingar um lagaleg úrræði sem standa til boða og fresti til að leita slíkra úrræða, á tungumáli sem hlutaðeigandi einstaklingur skilur eða sem raunhæft er að ætla að hann skilji.

43. gr.

Úrræði

- Umsækjandi eða annar einstaklingur, eins og um getur í b- eða c-lið 1. mgr. 36. gr., skal eiga rétt til raunhæfs úrræðis til að leita réttar síns, í formi kæru eða endurskoðunar fyrir dómstóli á málsatvikum og lagaatriðum vegna ákvörðunar um flutning.

Umfang slíks úrræðis skal takmarkast við mat á:

- hvort flutningurinn myndi skapa raunverulega hættu á ómannlegri eða vanvirðandi meðferð, í skilningi 4. gr. sáttmálans um grundvallarréttindi, fyrir viðkomandi einstakling,
- hvort aðstæður hafi komið upp eftir ákvörðunina um flutning sem hafa úrslitáþýðingu fyrir rétta beitingu þessarar reglugerðar,

c) hvort brotið hafi verið gegn ákvæðum 25.–28. gr. og 34. gr., í tilviki einstaklinga sem teknir eru í umsjá skv. a-lið 1. mgr. 36. gr.

2. Aðildarríki skulu kveða á um a.m.k. einnar viku en eigi meira en þriggja vikna frest fyrir hlutaðeigandi einstakling til að nýta rétt sinn til raunhæfs úrræðis til að leita réttar síns skv. 1. mgr. eftir að tilkynnt er um ákvörðun um flutning.

3. Hlutaðeigandi einstaklingur skal hafa rétt til að fara fram á, innan hæfilegs frests frá því að honum er tilkynnt um ákvörðunina um flutning en þó aldrei lengur en sem nemur þeim fresti sem aðildarríki kveða á um skv. 2. mgr., að dómstóll fresti framkvæmd ákvörðunar um flutning meðan beiðni er niðurstöðu kærunnar eða endurskoðunarinnar. Aðildarríkin geta kveðið á um það í landslögum að beiðni um að fresta framkvæmd ákvörðunar um flutning verði að leggja fram ásamt kærinni skv. 1. mgr. Aðildarríkin skulu tryggja að raunhæft úrræði til að leita réttar síns sé fyrir hendi með því að fresta flutningi uns ákvörðun hefur verið tekin um fyrstu frestunardeiðina. Sérhver ákvörðun um hvort fresta beri framkvæmd ákvörðunar um flutning skal tekin innan eins mánaðar frá því að lögbærum dómstól barst beiðni þess efnis.

Hafi hlutaðeigandi einstaklingur ekki nýtt sér rétt sinn til að óska eftir áhrifum til frestunar skal áfrýjun eða endurskoðun ákvörðunar um flutning ekki fresta framkvæmd ákvörðunarinnar.

Rökstyðja skal ákvörðun um að fresta ekki framkvæmd ákvörðunar um flutning.

Ef áhrif til frestunar eru veitt skal dómstóllinn leitast við að taka efnislega ákvörðun um kærana eða endurskoðunina innan eins mánaðar frá ákvörðuninni um áhrif til frestunar.

4. Aðildarríkin skulu tryggja að hlutaðeigandi einstaklingur hafi aðgang að lögfræðiaðstoð og, ef nauðsyn krefur, tungumálaaðstoð.

5. Aðildarríkin skulu tryggja að einstaklingum sé séð fyrir lögfræðiaðstoð og málsvara við kærumeðferð án endurgjalds, sé þess óskað, hafi hlutaðeigandi einstaklingur ekki efni á henni. Aðildarríkjunum er heimilt að kveða á um að einstaklingar sem falla undir þessa reglugerð skuli ekki fá hagstæðari meðferð, að því er varðar gjöld og annan kostnað, en ríkisborgarar landsins fá almennt í málum er lúta að lögfræðiaðstoð og fyrirsvári.

Aðildarríkjunum er heimilt að kveða á um að ekki skuli veitt lögfræðiaðstoð eða séð fyrir málsvara endurgjaldslaust ef lögbæra yfirvaldið eða dómstóll telur engar raunhæfar líkur á að kærana eða endurskoðunin beri árangur, að því tilskildu að það hafi ekki í för með sér geðþóttabundnar takmarkanir á lögfræðiaðstoð og fyrirsvári.

Ef annað yfirvald en dómstóll tekur ákvörðun um að veita ekki lögfræðiaðstoð og sjá viðkomandi fyrir málsvara endurgjalds-laust samkvæmt annarri undirgrein, skulu aðildarríki sjá til þess að viðkomandi hafi raunhæft úrræði fyrir dómstóli til að vefengja þá ákvörðun. Ef ákvörðunin er vefengd skal úrræðið vera óaðskiljanlegur hluti af úrræðinu sem um getur í 1. mgr.

Aðildarríkin skulu tryggja að ekki séu geðþóttabundnar takmarkanir á lögfræðiaðstoð og málsvara og að ekki sé staðið í vegi fyrir skilvirkum aðgangi hlutaðeigandi einstaklings að réttarkerfinu.

Lögfræðiaðstoð skal a.m.k. taka til undirbúnings tilskilinna málskjala. Lagalegt fyrirsvár skal a.m.k. taka til fyrirsvars fyrir dómstóli og kann að vera takmarkað við lögfræðinga eða ráðgjafa sem sérstaklega eru tilnefndir samkvæmt landslögum til að veita lögfræðiaðstoð og fyrirsvár.

Í landslögum skal mæla fyrir um málsmeðferðarreglur um aðgang að lögfræðiaðstoð og fyrirsvári.

V. ÞÁTTUR

Varðhald vegna flutnings

44. gr.

Varðhald

1. Aðildarríki skulu ekki halda neinum í varðhaldi af þeirri ástæðu einni að hann sætir málsmeðferðinni sem komið er á með þessari reglugerð.

2. Ef hætta er talin á að viðkomandi hlaupist á brott eða ef þess gerist þörf til að vernda þjóðaröryggi eða allsherjarreglu geta aðildarríkin hneppt hlutaðeigandi einstakling í varðhald til að tryggja málsmeðferð um flutning hans í samræmi við þessa reglugerð, á grundvelli mats í hverju tilviki fyrir sig á persónulegum aðstæðum hans og einungis ef meðalhófs er gætt og beiting vægari þvingunarráðstafana dugir ekki.

3. Varðhald skal vara í eins skamman tíma og kostur er og ekki lengur en telja má nauðsynlegt til að ljúka megi tilskilinni stjórnsýslumeðferð af tilhlýðilegri kostgæfni þar til flutningur samkvæmt þessari reglugerð fer fram.

4. Að því er varðar varðhaldsskilyrði og ábyrgðir varðandi umsækjendur í varðhaldi samkvæmt ákvæðum þessarar greinar, skulu 11., 12. og 13. gr. tilskipunar (ESB) 2024/1346 gilda.

5. Varðhald samkvæmt þessari grein skal fyrirskipað skriflega af stjórnvöldum eða dómsyfyrvöldum. Í varðhaldsúrskurðinum skal tilgreina þau málsatvik og lagaatriði sem liggja honum til grundvallar. Þegar stjórnvald fyrirskipar varðhald skulu aðildarríki kveða á um skjótan úrskurð dómstóla um lögmæti varðhaldsins, án kröfu eða að beiðni umsækjanda, eða hvort tveggja.

45. gr.

Frestir fyrir umsækjendur í varðhaldi

1. Ef einstaklingur er hnepptur í varðhald skv. 44. gr. skal, þrátt fyrir ákvæði 39. og 41. gr., fresturinn til að leggja fram beiðni um að hann verði tekinn í umsjá eða tilkynningu um að taka beri aftur við honum ekki vera lengri en tvær vikur frá skráningu umsóknar um alþjóðlega vernd eða tvær vikur frá jákvæðri niðurstöðu úr evrópska fingrafaragrunninum ef engin ný umsókn hefur verið skráð í tilkynningaradildarríkinu.

Ef einstaklingur er hnepttur í varðhald eftir skráningu umsóknar, skal fresturinn til að leggja fram beiðni um að hann verði tekinn í umsjá eða tilkynningu um að taka beri aftur við honum ekki vera lengri en ein vika frá þeim degi sem hann var hnepttur í varðhald.

2. Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. 40. gr. skal aðildarríkið, sem beiðni er beint til, svara eins fljótt og auðið er og í öllum tilvikum innan viku frá viðtöku beiðninnar. Sé beiðninni ekki svarað innan viku er það talið jafngilda því að beiðnin hafi verið samþykkt og hefur það í för með sér skyldu til að taka einstaklinginn í umsjá, þ.m.t. að gera viðeigandi ráðstafanir við komu.

3. Ef einstaklingur er hnepttur í varðhald skal, þrátt fyrir ákvæði 46. gr., flutningur einstaklings frá aðildarríkinu, sem annast flutninginn, til aðildarríkisins, sem ber ábyrgð, fara fram eins fljótt og við verður komið og innan fimm vikna frá:

- a) þeim degi sem beiðnin um að einstaklingurinn verði tekinn í umsjá var samþykkt eða tilkynningin um að taka beri aftur við einstaklingnum staðfest eða
- b) þeim degi þegar kæra eða endurskoðun hefur ekki lengur áhrif til frestunar í samræmi við 3. mgr. 43. gr.

4. Ef aðildarríkið, sem annast flutning, virðir ekki fresti til að leggja fram beiðni um að umsækjandi verði tekinn í umsjá eða tilkynningu um að taka beri aftur við einstaklingi eða tekur ekki ákvörðun um flutning hans innan þess frests sem mælt er fyrir um í 1. mgr. 42. gr., eða fari flutningur ekki fram innan fimm vikna frestsins sem um getur í 3. mgr. þessarar greinar, skal viðkomandi látinn laus úr varðhaldi. Ákvæði 39., 41. og 46. gr. gilda áfram til samræmis við það.

VI. ÞÁTTUR

Flutningur

46. gr.

Ítarlegar reglur og frestir

1. Flutningur umsækjanda eða annars einstaklings, eins og um getur í b- og c-lið 1. mgr. 36. gr., frá aðildarríki, sem annast flutninginn, til aðildarríkisins, sem ber ábyrgð, skal fara fram í samræmi við innlend lög aðildarríkisins, sem annast flutninginn, að undangengnu samráði milli viðkomandi ríkja, eins fljótt og við verður komið og innan sex mánaða frá því að annað aðildarríki samþykkir beiðni um að taka viðkomandi í umsjá eða staðfestir tilkynningu um að taka við honum aftur, eða frá því að lokaákvörðun er tekin um kæru eða endurskoðun ákvörðunar um flutning með áhrif til frestunar í samræmi við 3. mgr. 43. gr.

Aðildarríki skulu setja í forgang flutning umsækjanda í kjölfar samþykktar beiðna sem eru lagðar fram á grundvelli 25.–28. gr. og 34. gr.

Ef flutningur á sér stað í tengslum við tilflutning skal hann fara fram innan þess frests sem kveðið er á um í 11. mgr. 67. gr.

Ef flutningur einstaklings til aðildarríkis fer fram undir eftirliti með brottför eða með fylgd skulu aðildarríkin tryggja að það sé gert með mannúðlegum hætti og í samræmi við og með fullri virðingu fyrir mannlegri reisn og öðrum grundvallarréttindum.

Ef nauðsyn krefur skal aðildarríkið, sem annast flutninginn, útvega hlutaðeigandi einstaklingi ferðabréf. Framkvæmdastjórnin skal ákveða form ferðabréfanna með framkvæmdargerðum. Samþykkja skal þessar framkvæmdargerðir í samræmi við rannsóknarmálsmeðferðina sem um getur í 2. mgr. 77. gr.

Aðildarríkið, sem ber ábyrgð, skal tilkynna aðildarríkinu, sem annast flutninginn, eftir því sem við á, að hlutaðeigandi einstaklingur sé kominn heilu og höldnu eða að hann hafi ekki komið innan frestsins sem gefinn var.

2. Ef flutningurinn fer ekki fram innan frestsins, sem settur er fram í fyrstu undirgrein 1. mgr., fellur niður sú skylda aðildarríkisins, sem ber ábyrgð, að taka hlutaðeigandi einstakling í umsjá eða taka við honum aftur og færast ábyrgðin þá til aðildarríkisins sem annast flutninginn. Þennan frest má framlengja í eitt ár að hámarki ef ekki getur orðið af flutningnum vegna þess að hlutaðeigandi einstaklingur er í fangelsi eða í þrjú ár að hámarki frá því að aðildarríkið, sem leggur fram beiðni, upplýsti aðildarríkið, sem ber ábyrgð, um að hlutaðeigandi einstaklingur, eða aðstandandi sem flytja á með hlutaðeigandi einstaklingi, hafi hlaupist á brott, veitt líkamlega mótsþyrnu við flutningi, gert sig af ásetningi óháfan til flutningsins eða uppfylli ekki heilbrigðiskröfur sem gerðar eru vegna flutningsins.

Ef hlutaðeigandi einstaklingur verður tiltækur yfirvöldum á nýjan leik og innan við þrjú mánuðir eru eftir af þeim tíma sem um getur í 1. mgr. skal aðildarríkið, sem annast flutninginn, hafa þrjú mánuði til að annast flutninginn.

3. Ef einstaklingur hefur verið fluttur fyrir mistök eða ef ákvörðun um flutning er snúið við sakir kæru eða endurskoðunar eftir að flutningur hefur farið fram skal aðildarríkið sem annaðist flutninginn tafarlaust taka við honum aftur.

4. Framkvæmdastjórnin skal, með framkvæmdargerðum, koma á samræmdum aðferðum við samráð og skipti á upplýsingum milli aðildarríkja að því er varðar þessa grein, einkum þegar um er að ræða flutning sem er frestað eða seinkað, flutning í kjölfar sjálfgefins samþykkis, flutning ólöggráða barna eða einstaklinga á framfæri annarra og flutninga undir eftirliti. Samþykkja skal þessar framkvæmdargerðir í samræmi við rannsóknarmálsmeðferðina sem um getur í 2. mgr. 77. gr.

47. gr.

Kostnaður við flutning

1. Í samræmi við 20. gr. reglugerðar (ESB) 2021/1147 skal greiða framlag til aðildarríkisins sem annast flutning umsækjanda eða annars einstaklings eins og um getur í b- eða c-lið 1. mgr. 36. gr. þessarar reglugerðar skv. 46. gr. þessarar reglugerðar.

2. Ef flytja þarf einstakling aftur til aðildarríkis, vegna þess að hann hefur verið fluttur fyrir mistök eða vegna þess að ákvörðun um flutning hefur verið snúið við sakir kæru eða endurskoðunar eftir að flutningur hefur farið fram, skal aðildarríkið sem upphaflega annaðist flutninginn taka á sig kostnað við flutning hlutaðeigandi einstaklings aftur á yfirráðasvæði þess.

3. Þess skal ekki krafist að einstaklingar, sem eru fluttir samkvæmt þessari reglugerð, beri sjálfir kostnað af slíkum flutningi.

48. gr.

Skipti á viðeigandi upplýsingum áður en flutningur fer fram

1. Aðildarríkið, sem annast flutning umsækjanda eða annars einstaklings eins og um getur í b- eða c-lið 1. mgr. 36. gr., skal láta aðildarríkinu, sem ber ábyrgð, í té persónuupplýsingar um hann sem eru fullnægjandi, viðeigandi og takmarkast við það sem er nauðsynlegt í þeim tilgangi einum að lögbær yfirvöld, í samræmi við innlend lög aðildarríkisins sem ber ábyrgð, séu í aðstöðu til að veita einstaklingnum viðeigandi aðstoð, þ.m.t. brýna heilbrigðisþjónustu sem þörf er á til að gæta grundvallarhagsmuna viðkomandi, til að tryggja samfellu í vernd og réttindum sem hlutaðeigandi nýtur samkvæmt þessari reglugerð og öðrum viðeigandi lagagæringum um vernd. Þessi gögn skulu senda aðildarríkinu sem ber ábyrgð innan hæfilegs tíma áður en flutningur fer fram til að tryggja að lögbær yfirvöld hafi nægan tíma til að gera nauðsynlegar ráðstafanir.
2. Aðildarríkið sem annast flutninginn skal senda aðildarríkinu sem ber ábyrgð hverjar þær upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að standa vörð um réttindi og allar brýnar sérþarfir einstaklingsins sem flytja á, einkum:
 - a) upplýsingar um tafarlaugar aðgerðir sem aðildarríkið, sem ber ábyrgð, þarf að grípa til í því skyni að tryggja að sérþörfum einstaklingsins, sem flytja á, sé mætt á viðeigandi hátt, þ.m.t. með hvers konar brýnni heilbrigðisþjónustu sem kann að vera þörf á og, ef nauðsyn krefur, hvers konar nauðsynlegar ráðstafanir til að vernda hagsmuni barnsins,
 - b) samskiptaupplýsingar aðstandenda, skyldmenna eða annarra sem eru tengdir hlutaðeigandi fjölskylduböndum í aðildarríkinu sem tekur við honum, eftir atvikum,
 - c) þegar um er að ræða ólöggráða börn, upplýsingar um mat á því hvað er barninu fyrir bestu og um menntun þeirra,
 - d) eftir atvikum, mat á aldri umsækjanda,
 - e) eftir atvikum, skimunareyðublaðið skv. 17. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1356, þ.m.t. öll sönnunargögn sem vísað er til á eyðublaðinu,
 - f) allar aðrar viðeigandi upplýsingar.
3. Upplýsingaskipti samkvæmt þessari grein skulu einungis fara fram milli þeirra yfirvalda sem framkvæmdastjórninni hefur verið tilkynnt um í samræmi við 52. gr. þessarar reglugerðar og þau skulu fara fram í gegnum rafræna fjarskiptanetið sem komið var á fót með 18. gr. reglugerðar (EB) nr. 1560/2003. Upplýsingar, sem skipst er á, skulu einungis notaðar í þeim tilgangi sem mælt er fyrir um í 1. mgr. þessarar greinar og skulu ekki unnar frekar.
4. Í því skyni að greiða fyrir upplýsingaskiptum milli aðildarríkjanna skal framkvæmdastjórnin, með framkvæmdargerðum, útbúa staðlæð eyðublað til að flytja tilskilin gögn samkvæmt þessari reglugerð. Samþykkinga skal þessar framkvæmdargerðir í samræmi við rannsóknarmálsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 2. mgr. 77. gr.
5. Ákvæði 8. og 9. mgr. 51. gr. skulu gilda um skipti á upplýsingum í samræmi við þessa grein.

49. gr.

Skipti á upplýsingum sem varða öryggi áður en flutningur fer fram

Að því er varðar beitingu 41. gr., ef aðildarríkið, sem annast flutninginn, býr yfir upplýsingum sem gefa til kynna gilda ástæðu til að telja að umsækjandinn eða annar einstaklingur, eins og um getur í b- eða c-lið 1. mgr. 36. gr., stofni þjóðaröryggi eða allsherjarreglu í aðildarríki í hættu, skulu lögbær yfirvöld í því aðildarríki láta aðildarríkið, sem ber ábyrgð, vita að slíkar upplýsingar séu fyrir hendi. Löggæsluyfirvöld eða önnur lögbær yfirvöld þessara aðildarríkjanna skulu miðla upplýsingunum sín á milli eftir viðeigandi leiðum fyrir slík upplýsingaskipti.

50. gr.

Skipti á heilbrigðisupplýsingum áður en flutningur fer fram

1. Aðildarríkið sem annast flutninginn skal, að því marki sem lögbært yfirvald þess hefur aðgengi að slíkum upplýsingum í samræmi við landslög, í þeim tilgangi einum að veita læknishjálp eða -meðferð, einkum þegar um er að ræða einstaklinga í viðkvæmri stöðu, þ.m.t. fatlaða, aldraða, þungaðar konur, ólöggráða börn og þá sem sætt hafa pyntingum, nauðgunum eða öðru alvarlegu andlegu, líkamlegu eða kynferðislegu ofbeldi, senda aðildarríkinu, sem ber ábyrgð, upplýsingar um hvers konar sérþarfir einstaklingsins sem á að flytja, sem í tilteknum tilvikum geta innihaldið upplýsingar um líkamlegt heilbrigði eða geðheilbrigði hans. Upplýsingarnar skulu sendar í sameiginlegu heilbrigðisvottorði og skulu nauðsynleg skjöl fylgja með. Aðildarríkið sem ber ábyrgð skal tryggja að þessum sérþörfum sé mætt á viðeigandi hátt, þ.m.t. einkum með hvers konar brýnni heilbrigðisþjónustu sem þörf er á.
- Framkvæmdastjórnin skal, með framkvæmdargerðum, semja sameiginlega heilbrigðisvottorðið sem um getur í fyrstu undirgrein. Samþykkinga skal þessar framkvæmdargerðir í samræmi við rannsóknarmálsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 2. mgr. 77. gr.
2. Aðildarríkið, sem annast flutninginn, skal einungis senda upplýsingarnar sem um getur í 1. mgr. til aðildarríkisins, sem ber ábyrgð, að fengnu ótvíræðu samþykki umsækjanda eða fulltrúa hans eða þegar slíkt er nauðsynlegt til að vernda lýðheilsu eða almannaoþryggi eða, ef hlutaðeigandi einstaklingur er líkamlega eða löglega ófær um að veita samþykki sitt, til að vernda grundvallarhagsmuni hlutaðeigandi einstaklings eða annars einstaklings. Það skal ekki standa í vegi fyrir flutningi þótt samþykki hafi ekki fengist, þ.m.t. ef samþykki er synjað.
3. Einungis heilbrigðisstarfsmanni, sem er bundinn þagnarskyldu samkvæmt landslögum, eða öðrum einstaklingi, sem er bundinn sambærilegri þagnarskyldu, er heimilt að vinna persónulegar heilbrigðisupplýsingar eins og um getur í 1. mgr.

4. Upplýsingaskipti samkvæmt þessari grein skulu einungis fara fram milli þeirra heilbrigðisstarfsmanna eða annarra einstaklinga sem um getur í 3. mgr. Upplýsingar, sem skipst er á, skulu einungis notaðar í þeim tilgangi sem mælt er fyrir um í 1. mgr. og skulu ekki unnar frekar.
5. Framkvæmdastjórnin skal, með framkvæmdargerðum, koma á samræmdum aðferðum og fyrirkomulagi skipta á upplýsingum sem um getur í 1. mgr. Samþykkja skal þessar framkvæmdargerðir í samræmi við rannsóknarmálsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 2. mgr. 77. gr.
6. Ákvæði 8. og 9. mgr. 51. gr. skulu gilda um upplýsingaskipti í samræmi við þessa grein.

VI. KAFLI

Samvinna á sviði stjórnýslu

51. gr.

Upplýsingamiðlun

1. Sérhvert aðildarríki skal láta hverju hinna aðildarríkjanna í té, að beiðni þeirra, persónuupplýsingar um einstakling sem fellur undir gildissvið þessarar reglugerðar, sem eru fullnægjandi, viðeigandi og takmarkast við það sem nauðsynlegt er í þeim tilgangi að:
 - a) ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð,
 - b) taka viðkomandi umsókn um alþjóðlega vernd til meðferðar,
 - c) efna aðrar skuldbindingar sem leiðir af þessari reglugerð,
 - d) framfylgja endursendingarákvörðun.
2. Upplýsingarnar, sem um getur í 1. mgr., skulu eingöngu ná yfir:
 - a) persónuupplýsingar um hlutaðeigandi einstakling og, þar sem við á, aðstandendur hans, skyldmennir eða aðra sem eru tengdir honum fjölskylduböndum, þ.e. fullt nafn og, ef við á, fyrri nöfn, viðurnefni eða dulnefni, núverandi og fyrrverandi ríkisfang, fæðingardag og -ár og fæðingarstað,
 - b) upplýsingar um persónuskilríki og ferðaskilríki, þ.m.t. upplýsingar um númer, gildistíma, útgáfudag, yfirvald sem gaf út skilríkin og útgáfustað,
 - c) allar aðrar upplýsingar sem eru nauðsynlegar til að staðfesta deili á viðkomandi einstaklingi, þ.m.t. lífkenna-upplýsingar sem hlutaðeigandi aðildarríki tekur af umsækjandanum, einkum að því er varðar 8. mgr. 67. gr. þessarar reglugerðar, í samræmi við reglugerð (ESB) 2024/1358,
 - d) upplýsingar um dvalarstaði og ferðaleiðir,
 - e) upplýsingar um dvalarskjöl eða vegabréfsáritanir sem aðildarríki hefur gefið út,
 - f) upplýsingar um staðinn þar sem umsókn var skráð,
 - g) upplýsingar um skráningardag fyrri umsóknar um alþjóðlega vernd, ef við á, skráningardag núverandi umsóknar, upplýsingar um stöðu málsins og hvaða ákvörðun hefur verið tekin, ef við á.
3. Aðildarríkið sem ber ábyrgð á meðferð umsóknar um alþjóðlega vernd getur, að því tilskildu að það sé nauðsynlegt við meðferð umsóknarinnar, farið þess á leit við annað aðildarríki að það gefi upplýsingar um ástæðurnar, sem umsækjandi hefur lagt fram til stuðnings umsókn sinni, og, eftir atvikum, ástæður þeirra ákvarðana sem teknar hafa verið varðandi umsækjanda. Ef aðildarríkið sem ber ábyrgð beitir ákvæðum 55. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1348 getur það einnig óskað eftir upplýsingum sem gera lögbærum yfirvöldum þess kleift að ákvarða hvort nýir þættir hafi komið fram eða verið lagðir fram af umsækjandanum. Aðildarríkið sem beiðni er beint til getur neitað að vernda við beiðninni ef slíkar upplýsingar geta skaðað mikilvæga hagsmuni aðildarríkisins eða haft áhrif á verndun frelsis og grundvallarréttinda viðkomandi einstaklings eða annarra. Aðildarríkið, sem leggur fram beiðni, skal upplýsa umsækjandann fyrir fram um þær tilteknu upplýsingar sem beiðni er um og ástæðu beiðninnar.
4. Sérhver beiðni um upplýsingar skal einungis send með skírskotun til einstakrar umsóknar um alþjóðlega vernd eða flutnings vegna tilflutnings. Beiðnin skal rökstudd og, sé tilgangur hennar að kanna hvort hendi sé viðmiðun sem gæti haft í för með sér ábyrgð aðildarríkisins sem beiðni er beint til, skulu henni fylgja þær sannanir sem byggt er á, þ.m.t. viðeigandi upplýsingar frá áreiðanlegum heimildum um það hvernig umsækjendur komu inn á yfirráðasvæði aðildarríkjanna, eða þeir tilteknu og sannprófanlegu þættir í yfirlýsingum umsækjandans sem hún byggist á. Slíkar viðeigandi upplýsingar frá áreiðanlegum heimildum skulu ekki einar og sér nægja til að ákvarða ábyrgð og valdsvið aðildarríkis samkvæmt þessari reglugerð en þær geta komið að gagni við að meta aðrar vísbendingar sem varða einstaka umsækjendur.
5. Aðildarríkinu, sem beiðni er beint til, ber skylda til að svara henni innan þriggja vikna. Allar tafir á svári skulu tilhlýðilega rökstuddar. Þótt aðildarríkið, sem beiðni er beint til, svari ekki innan þriggja vikna ber því engu að síður skylda til að svara. Ef aðildarríkið, sem beiðni er beint til, heldur eftir upplýsingum sem sýna fram á að það sé ábyrgt, getur það aðildarríki ekki skírskotað til þess að fresturinn, sem kveðið er á um í 39. gr., sé útrunninn sem ástæðu til að neita að hlíta beiðni um að taka einstakling í umsjá. Í því tilviki skal fresturinn, sem kveðið er á um í 39. gr. til að leggja fram beiðni um að einstaklingur sé tekinn í umsjá, lengdur í samræmi við töfina á svári frá aðildarríkinu sem beiðni er beint til.
6. Upplýsingaskiptin skulu fara fram að beiðni aðildarríkis og mega einungis fara fram á milli þeirra yfirvalda sem hvert aðildarríki um sig hefur tilnefnt og tilkynnt framkvæmdastjórninni við í samræmi við 1. mgr. 52. gr.

7. Upplýsingarnar, sem sendar eru, má aðeins nota í þeim tilgangi sem mælt er fyrir um í 1. mgr. Í hverju aðildarríki má aðeins senda slíkar upplýsingar, eftir gerð þeirra og valdsviði yfirvaldsins sem tekur við þeim, til þeirra yfirvalda og dómstóla sem hafa það verkefni að:

- ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð,
- taka viðkomandi umsókn um alþjóðlega vernd til meðferðar,
- efna aðrar skuldbindingar sem leiðir af þessari reglugerð.

8. Aðildarríkið, sem sendir upplýsingarnar áfram, skal gæta þess að þær séu réttar og uppfærðar. Komi í ljós að aðildarríkið hafi látið í té rangar upplýsingar, eða upplýsingar sem ekki hefði átt að senda, skal tilkynna það tafarlaust þeim aðildarríkjum sem tóku við þeim upplýsingum. Þeim ber skylda til að leiðrétta eða eyða upplýsingunum.

9. Hverju hlutaðeigandi aðildarríki ber skylda til að halda skrá um þær upplýsingar sem það sendir eða fær frá öðrum í sérstakri gagnaskrá fyrir viðkomandi einstakling eða í almennri skrá.

52. gr.

Lögbær yfirvöld og úrræði

1. Aðildarríkin skulu tilkynna framkvæmdastjórninni án tafar hvaða lögbær yfirvöld beri ábyrgð á að efna skuldbindingarnar samkvæmt þessari reglugerð og síðari breytingum á henni. Aðildarríki skulu sjá til þess að þessi yfirvöld hafi nauðsynlegan mannaúð, búnað og fjármagn til að sinna verkefnum sínum sem tengjast beitingu málsmeðferða til að ákvarða með skjótum og skilvirkum hætti hvaða aðildarríki beri ábyrgð á meðferð umsóknar um alþjóðlega vernd, og einkum til að standa vörð um réttindi varðandi málsmeðferð og grundvallarréttindi, tryggja skjóta málsmeðferð til að sameina á ný aðstandendur og skyldmenn sem eru stödd í mismunandi aðildarríkjum, svara beiðnum um upplýsingar, beiðnum um að einstaklingar séu teknir í umsjá og tilkynningum um að taka beri aftur við einstaklingi innan tilskilins frests og, þar sem það á við, uppfylla skyldur sínar skv. IV. hluta.

2. Framkvæmdastjórnin skal birta samsteypa skrá yfir yfirvöldin, sem um getur í 1. mgr., í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*. Þegar breytingar verða á skránni skal framkvæmdastjórnin birta einu sinni á ári uppfærða, samsteypa skrá.

3. Aðildarríkin skulu tryggja að starfsfólk yfirvaldanna, sem um getur í 1. mgr., fái nauðsynlega þjálfun að því er varðar beitingu þessarar reglugerðar.

4. Framkvæmdastjórnin skal, með framkvæmdargerðum, koma á öruggum, rafrænum samskiptaleiðum milli yfirvaldanna sem um getur í 1. mgr., og milli þeirra og Hælisstofnunarinnar, til að senda upplýsingar, lífkennaupplýsingar sem teknar eru í samræmi við reglugerð (ESB) 2024/1358, beiðnir, tilkynningar, svör og öll önnur skrifleg bréfaskipti og til að tryggja að sendendur fái sjálfvirkta rafræna staðfestingu á að það hafi komist til skila. Samþykkinga skal þessar framkvæmdargerðir í samræmi við rannsóknarmálsmeðferðina sem um getur í 2. mgr. 77. gr.

53. gr.

Stjórnvaldsráðstafanir

1. Aðildarríkjunum er heimilt að gera stjórnvaldsráðstafanir sín á milli varðandi tilhögun við framkvæmd þessarar reglugerðar í því skyni að greiða fyrir beitingu hennar og auka skilvirkni. Slíkar ráðstafanir geta falist í:

- gagnkvæmum skiptum á tengifulltrúum,
- einföldun málsmeðferðar og styttingu fresta til sendingar og meðferðar á beiðnum um að umsækjandi verði tekinn í umsjá eða tilkynningum um að taka beri aftur við einstaklingi,
- samstöðuframlögum skv. IV. hluta.

2. Aðildarríkin geta einnig viðhaldið þeim stjórnvaldsráðstöfunum sem gerðar eru samkvæmt reglugerð (EB) nr. 343/2003 ⁽⁴¹⁾ og reglugerð (ESB) nr. 604/2013. Ef slíkar ráðstafanir samrýmast ekki þessari reglugerð skulu hlutaðeigandi aðildarríki breyta þeim með því að eyða öllu ósamræmi.

3. Áður en gerð er ráðstöfun, sem um getur í b-lið 1. mgr., eða henni er breytt skulu hlutaðeigandi aðildarríki ráðfæra sig við framkvæmdastjórnina um það hvort ráðstöfunin samrýmist reglugerðinni.

4. Ef framkvæmdastjórnin telur að ráðstafanirnar, sem um getur í b-lið 1. mgr., séu ósamrýmanlegar þessari reglugerð skal hún tilkynna hlutaðeigandi aðildarríkjum það innan hæfilegs tíma. Hlutaðeigandi aðildarríki skulu gera allar viðeigandi ráðstafanir til að breyta hlutaðeigandi ráðstöfun innan hæfilegra tímamarka með því að eyða slíku ósamræmi.

5. Aðildarríkin skulu tilkynna framkvæmdastjórninni um allar ráðstafanir, sem um getur í 1. mgr., og um allar uppsagnir á slíkum ráðstöfunum eða breytingar á þeim.

54. gr.

Net ábyrga aðila

Hælisstofnunin skal koma á fót og greiða fyrir starfsemi eins eða fleiri neta lögbærra yfirvalda, sem um getur í 1. mgr. 52. gr., í því skyni að efla hagnýtt samstarf, þ.m.t. að því er varðar flutninga, og upplýsingaskipti um öll málefni sem tengjast fullri beitingu þessarar reglugerðar, þ.m.t. þróun hagnýtra verkfæra, bestu starfsvenja og leiðbeininga.

Landamæra- og strandgæslustofnunin og aðrar viðeigandi stofnanir, skrifstofur og fagstofnanir Sambandsins geta átt fulltrúa í slíkum netum þegar nauðsyn krefur.

VII. KAFLI**Sáttameðferð**

55. gr.

Sáttameðferð

1. Til að greiða fyrir því að kerfin, sem sett eru upp með þessari reglugerð, starfi eðlilega og leysa erfiðleika við beitingu þeirra skulu tvö eða fleiri aðildarríki, sem lenda í erfiðleikum í samstarfi sínu samkvæmt þessari reglugerð eða við beitingu hennar sín á milli, að beiðni eins eða fleiri þeirra, tafarlaust efna til samráðs til að finna viðeigandi lausnir innan hæfilegs tíma, í samræmi við meginregluna um samstarf af heilindum sem er að finna í 3. mgr. 4. gr. sáttmálans um Evrópusambandið.

Deila má upplýsingum, eftir því sem við á, um erfiðleika sem upp hafa komið og lausnina sem fannst með framkvæmdastjórninni og hinum aðildarríkjunum innan nefndarinnar sem um getur í 77. gr.

2. Ef engin lausn finnst skv. 1. mgr. eða ef erfiðleikarnir eru viðvarandi, getur eitt eða fleiri hlutaðeigandi aðildarríkja farið þess á leit við framkvæmdastjórnina að hún efni til samráðs við hlutaðeigandi aðildarríki með það fyrir augum að finna viðeigandi lausnir. Framkvæmdastjórnin skal tafarlaust efna til slíks samráðs. Hlutaðeigandi aðildarríki skulu taka virkan þátt í samráðinu. Aðildarríkin og framkvæmdastjórnin skulu gera allar viðeigandi ráðstafanir til að leysa málið án tafar. Framkvæmdastjórnin getur samþykkt tilmæli, sem beint er til hlutaðeigandi aðildarríkja, og tilgreint þær ráðstafanir sem gripa skal til og viðeigandi fresti.

Deila má upplýsingum, eftir því sem við á, um erfiðleika sem upp hafa komið, þau tilmæli sem gefin hafa verið út og lausnina sem fannst með framkvæmdastjórninni og hinum aðildarríkjunum innan nefndarinnar sem um getur í 77. gr.

Málsmeðferðin, sem sett er fram í þessari grein, skal ekki hafa áhrif á fresti sem settir eru fram í þessari reglugerð í tilteknum málum.

3. Þessi grein hefur ekki áhrif á vald framkvæmdastjórnarinnar til að hafa umsjón með beitingu laga Sambandsins skv. 258. og 260. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins. Hún hefur heldur ekki áhrif á möguleika hlutaðeigandi aðildarríkja til að vísa ágreiningi til Dómstóls Evrópusambandsins í samræmi við 273. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins eða möguleika aðildarríkis til að fara með málið fyrir Dómstólinn í samræmi við 259. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins.

IV. HLUTI**SAMSTADA****I. KAFLI****Samstöðukerfi**

56. gr.

Árlega samstöðusamlagið

1. Árlega samstöðusamlagið, sem skal innihalda framlögin sem sett eru fram í framkvæmdargerð ráðsins sem um getur í 57. gr. og sem aðildarríkin gáfu skuldbundingarloforð um á fundi samstarfsvettvangs háttsettra embættismanna, skal vera helsta samstöðuviðbragðstæki aðildarríkja, sem eru undir álagi af völdum fólksflutninga, á grundvelli þeirra þarfa sem tilgreindar eru í tillögu framkvæmdastjórnarinnar sem um getur í 12. gr.

2. Árlega samstöðusamlagið skal fela í sér eftirfarandi tegundir samstöðuráðstafana, sem skulu teljast jafngildar:

- a) tilflutning, í samræmi við 67. og 68. gr.:
 - i. umsækjenda um alþjóðlega vernd,
 - ii. hafi hlutaðeigandi framlagsaðildarríki og aðildarríki sem nýtur góðs af samstöðuframlögum gert tvíhliða samkomulag um það, einstaklinga sem njóta alþjóðlegrar verndar og sem hlutu alþjóðlega vernd innan við þremur árum áður en framkvæmdargerð ráðsins, sem um getur í 57. gr., var samþykkt,
- b) fjárframlög aðildarríkja sem miða fyrst og fremst að aðgerðum í aðildarríkjunum sem tengjast sviði fólksflutninga, móttöku, verndar, enduraðlögunar fyrir brottför, landamærastjórnunar og aðgerðatengds stuðnings, sem einnig geta stutt við aðgerðir í eða í tengslum við þriðju lönd sem gætu haft bein áhrif á straum innflytjenda við ytri landamæri aðildarríkjanna eða bætt verndar-, móttöku- og fólksflutningakerfi hlutaðeigandi þriðja lands, þ.m.t. áætlanir um aðstoð við sjálfviljugu heimför og enduraðlögun, í samræmi við 64. gr.,
- c) aðrar samstöðuráðstafanir á sviði fólksflutninga, móttöku, verndar, endursendingar og enduraðlögunar og landamærastjórnunar, með áherslu á aðgerðatengdan stuðning, uppbyggingu getu, þjónustu, stuðning við starfsfólk, aðstöðu og tæknibúnað í samræmi við 65. gr.

Aðgerðir í eða í tengslum við þriðju lönd, sem um getur í b-lið fyrstu undirgreinar þessarar málsgreinar, skulu framkvæmdar af aðildarríkjum sem njóta góðs af samstöðuframlögum í samræmi við gildissvið og markmið þessarar reglugerðar og reglugerðar (ESB) 2021/1147.

3. Fjárframlög, sem um getur í b-lið 2. mgr., til verkefna í þriðju löndum skulu einkum beinast að því að:

- a) efla getu á sviði verndarmála og móttöku í þriðju löndum, þ.m.t. með því að efla sérfræðipekkingu og getu mannaúts og stofnana,
- b) stuðla að löglegum fólksflutningum og hreyfanleika undir góðri stjórn, þ.m.t. með því að efla tvíhliða, svæðisbundið og alþjóðlegt samstarf varðandi fólksflutninga, nauðungarflutninga, löglegar leiðir og samstarf um hreyfanleika,

- c) styðja áætlanir um aðstoð við sjálfviljuga heimför og varanlega enduraðlögun farandfólks sem snýr aftur og fjölskyldna þeirra,
- d) draga úr þeirri viðkvæmu stöðu sem af smygli á farandfólki og mansali leiðir, auk áætlana gegn smygli og mansali,
- e) styðja við skilvirkar og mannréttindamiðaðar fólksflutningastefnur.

57. gr.

Framkvæmdargerð ráðsins um að koma á fót árlega samstöðusamlaginu

1. Á grundvelli tillögu framkvæmdastjórnarinnar, sem um getur í 12. gr., og í samræmi við framsetningu skuldbindingarloforða, sem fram fer á samstarfsvettvangi háttsettra embættismanna sem um getur í 13. gr., skal ráðið árlega samþykkja, fyrir lok hvers almanaksárs, framkvæmdargerð til að koma á fót árlega samstöðusamlaginu, þ.m.t. viðmiðunartölur fyrir nauðsynlega tilflutninga og fjárframlög til árlega samstöðusamlagsins á vettvangi Sambandsins og þau tilteknu skuldbindingarloforð sem hvert aðildarríki hefur gefið varðandi hverja tegund samstöðuframlaga, sem um getur í 2. mgr. 56. gr., á fundi samstarfsvettvangs háttsettra embættismanna sem um getur í 13. gr. Ráðið skal samþykkja framkvæmdargerðina, sem um getur í þessari málsgrein, með auknum meirihluta. Ráðið getur breytt tillögu framkvæmdastjórnarinnar sem um getur í 12. gr. með auknum meirihluta.
2. Í framkvæmdargerð ráðsins sem um getur í 1. mgr. þessarar greinar skal einnig, ef nauðsyn krefur, setja fram leiðbeinandi hlutfall árlega samstöðusamlagsins sem gera má aðgengilegt aðildarríkjum, sem eru undir álagi af völdum fólksflutninga vegna mikils fjölda koma sem stafa af endurteknum flutningum frá borði í kjölfar leitar- og björgunaraðgerða, að teknu tilliti til landfræðilegra sérkenna hlutaðeigandi aðildarríkja. Í henni má einnig tilgreina annars konar samstöðu, eins og sett er fram í c-lið 2. mgr. 56. gr., allt eftir þörfum fyrir slíkar ráðstafanir vegna sérstakra áskorana á sviði fólksflutninga í hlutaðeigandi aðildarríkjum.
3. Á fundi samstarfsvettvangs háttsettra embættismanna, sem um getur í 13. gr., skulu aðildarríkin komast að niðurstöðu varðandi heildarviðmiðunartölur fyrir hverja samstöðuráðstöfun í árlega samstöðusamlaginu, á grundvelli tillögu framkvæmdastjórnarinnar sem um getur í 12. gr. Á þeim fundi skulu aðildarríkin einnig leggja fram skuldbindingarloforð sín um framlög til árlega samstöðusamlagsins, í samræmi við 4. mgr. þessarar greinar og skyldubundna sanngjarna hlutann sem reiknaður er samkvæmt viðmiðunarlyklinum sem settur er fram í 66. gr.
4. Við framkvæmd 3. mgr. þessarar greinar skulu aðildarríkin hafa fullan ákvörðunarrétt til að velja á milli þeirra tegunda samstöðuráðstafana sem eru taldar upp í 2. mgr. 56. gr. eða samsetningu af þeim. Aðildarríki sem gefa skuldbindingarloforð um annars konar samstöðuráðstafanir skulu tilgreina fjárhagslegt virði slíkra ráðstafana á grundvelli hlutlægra viðmiðana. Þó að aðrar samstöðuráðstafanir séu ekki tilgreindar í tillögu framkvæmdastjórnarinnar sem um getur í 12. gr. geta aðildarríkin samt sem áður gefið skuldbindingarloforð um slíkar ráðstafanir. Hafi aðildarríki sem njóta góðs af samstöðuframlögum ekki óskað eftir slíkum ráðstöfunum á tilteknu ári skal umreikna þær í fjárframlög.

58. gr.

Upplýsingar um fyrirætlun aðildarríkis, sem tilgreint hefur verið í ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar að sé undir álagi af völdum fólksflutninga, um að nota árlega samstöðusamlagið

1. Aðildarríki, sem tilgreint hefur verið að sé undir álagi af völdum fólksflutninga í ákvörðun sem um getur í 11. gr., skal, eftir samþykkt framkvæmdargerðar ráðsins sem um getur í 57. gr., tilkynna framkvæmdastjórninni og ráðinu ef það hyggst nýta sér árlega samstöðusamlagið. Framkvæmdastjórnin skal tilkynna Evrópuþinginu um það.
2. Hlutaðeigandi aðildarríki skal láta í té upplýsingar um tegund og umfang þeirra samstöðuráðstafana, sem um getur í 2. mgr. 56. gr., sem þarf til að takast á við ástandið, þ.m.t., ef við á, hvers kyns notkun á þáttum varanlegrar verkfærakistu ESB fyrir stuðning vegna fólksflutninga. Hyggist aðildarríkið nýta sér fjárframlög skal það einnig tilgreina viðkomandi útgjaldaáætlanir Sambandsins.
3. Eftir móttöku upplýsinganna, sem um getur í 2. mgr., skal hlutaðeigandi aðildarríki hafa aðgang að árlega samstöðusamlaginu í samræmi við 60. gr. Samræmingaraðili ESB á sviði samstöðu skal, án tafar og í öllu falli innan 10 daga frá móttöku upplýsinganna, kalla saman samstarfsvettvanginn á tæknistigi til að hrinda samstöðuráðstöfununum í framkvæmd.

59. gr.

Tilkynning um þörf aðildarríkis, sem telur sig vera undir álagi af völdum fólksflutninga, á að nýta árlega samstöðusamlagið

1. Ef aðildarríki, sem ekki hefur verið tilgreint að sé undir álagi af völdum fólksflutninga í ákvörðun sem um getur í 11. gr., telur sjálf að svo sé, skal það tilkynna framkvæmdastjórninni að það þurfi að nýta sér árlega samstöðusamlagið og upplýsa ráðið um það. Framkvæmdastjórnin skal tilkynna Evrópuþinginu um það.
2. Tilkynningin, sem um getur í 1. mgr., skal fela í sér:
 - a) tilhlýðilegan rökstuðning fyrir því að álag af völdum fólksflutninga sé til staðar og fyrir umfangi þess í tilkynningar-aðildarríkinu, þ.m.t. uppfærð gögn um vísana sem um getur í a-lið 3. mgr. 9. gr.,
 - b) upplýsingar um tegund og umfang þeirra samstöðuráðstafana, sem um getur í 56. gr., sem þarf til að takast á við ástandið, þ.m.t., ef við á, hvers kyns notkun á þáttum varanlegrar verkfærakistu ESB fyrir stuðning vegna fólksflutninga og, ef hlutaðeigandi aðildarríki hyggst nýta sér fjárframlög, upplýsingar um viðkomandi útgjaldaáætlanir Sambandsins,
 - c) lýsingu á því hvernig árlega samstöðusamlagið gæti komið stöðugleika á ástandið,

d) hvernig hlutaðeigandi aðildarríki hyggst bregðast við hvers konar hugsanlegum veikleikum sem greindir hafa verið á sviði ábyrgðar, viðbúnaðar eða viðnámsþróttar.

3. Hælisstofnunin, Landamæra- og strandgæslustofnunin og Evrópustofnun grundvallarmannréttinda auk hlutaðeigandi aðildarríkis skulu, ef framkvæmdastjórnin fer þess á leit, aðstoða framkvæmdastjórnina við að taka saman mat á álaginu af völdum fólksflutninga.

4. Framkvæmdastjórnin skal meta tilkynninguna eins fljótt og auðið er, með tilliti til upplýsinganna sem settar eru fram í 9. og 10. gr., þess hvort tilgreint hafi verið að tilkynningaraðildarríkið ætti á hættu á verða fyrir álagi af völdum fólksflutninga í ákvörðuninni sem um getur í 11. gr., stöðunnar í heild í Sambandinu, stöðunnar í tilkynningaraðildarríkinu á næstliðnum 12 mánuðum og þarfanna sem tilkynningaraðildarríkið lætur í ljós, og samþykkja ákvörðun um hvort það telji að aðildarríkið sé undir álagi af völdum fólksflutninga. Ákvarði framkvæmdastjórnin að aðildarríkið sé undir álagi af völdum fólksflutninga skal hlutaðeigandi aðildarríki sem nýtur góðs af samstöðuframlögum, nema því sé sýnjað um að njóta góðs af árlega samstöðusamlaginu í samræmi við 6. mgr. þessarar greinar.

5. Framkvæmdastjórnin skal án tafar senda hlutaðeigandi aðildarríki, Evrópuþinginu og ráðinu ákvörðun sína.

6. Ef staðfest er í ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar að tilkynningaraðildarríkið sé undir álagi af völdum fólksflutninga skal samræmingaraðili ESB á sviði samstöðu kalla saman samstarfsvettvanginn á tæknistigi án tafar og innan tveggja vikna frá því að ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar er send til hlutaðeigandi aðildarríkis, Evrópuþingsins og ráðsins, til að hrinda samstöðu-ráðstöfununum í framkvæmd. Samræmingaraðili ESB á sviði samstöðu skal kalla saman samstarfsvettvanginn á tæknistigi nema framkvæmdastjórnin telji, eða ráðið ákveði með framkvæmdargerð sem er samþykkt innan tveggja vikna frá því að ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar er send til hlutaðeigandi aðildarríkis, Evrópuþingsins og ráðsins, að árlega samstöðusamlagið hafi ekki nægilega burði til að hægt sé að heimila hlutaðeigandi aðildarríki að njóta góðs af því eða að aðrar hlutlægar ástæður séu fyrir því að heimila aðildarríkinu ekki að njóta góðs af því.

7. Ákveði ráðið að árlega samstöðusamlagið búi ekki yfir nægilegri getu, gilda ákvæði 4. mgr. 13. gr. og skal samstarfsvettvangur háttsettra embættismanna kallaður saman eigi síðar en einni viku eftir ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar.

Ef framkvæmdastjórnin ákveður að hafna beiðni aðildarríkis um að teljast vera undir álagi af völdum fólksflutninga getur tilkynningaraðildarríkið lagt nýja tilkynningu fyrir framkvæmdastjórnina og ráðið með frekari viðeigandi upplýsingum.

60. gr.

Framkvæmd og samræming samstöðuframlaga

1. Innan samstarfsvettvangsins á tæknistigi skulu aðildarríkin starfa hvert með öðru og framkvæmdastjórninni að því að tryggja árangursríka og skilvirka framkvæmd samstöðuframlaga í árlega samstöðusamlaginu fyrir viðkomandi ár, tímanlega og þannig að jafnvægis sé gætt, í ljósi þeirra þarfa sem hafa verið greindar og metnar og þeirra samstöðuframlaga sem tiltæk eru.

2. Samræmingaraðili ESB á sviði samstöðu skal, með hliðsjón af þróun stöðunnar í fólksflutningamálum, samræma framkvæmd samstöðuframlaga til að tryggja jafna dreifingu þeirra framlaga, sem tiltæk eru, milli aðildarríkjanna sem njóta góðs af þeim.

3. Að undanskilinni framkvæmd fjárfamlaga skulu aðildarríkin, við framkvæmd tilgreindra samstöðuráðstafana, efna skuldbindingarloforð sín um samstöðuframlög, sem um getur í 56. gr., fyrir tiltekið ár fyrir lok þess árs, með fyrirvara um ákvæði 3. mgr. 65. gr. og 12. mgr. 67. gr.

Framlagsaðildarríki skulu efna skuldbindingarloforð sín í hlutfalli við heildarskuldbindingarloforð sitt til árlega samstöðusamlagsins fyrir tiltekið ár, fyrir árslok.

Aðildarríkjum, sem fengið hafa samstöðuframlög dregin frá að fullu í samræmi við 61. eða 62. gr. eða eru sjálf aðildarríki sem njóta góðs af samstöðuframlögum skv. 1. mgr. 58. gr. og 4. mgr. 59. gr., er ekki skylt að efna skuldbindingarloforð sín um samstöðuframlög, sem um getur í 2. mgr. 56. gr., fyrir tiltekið ár.

Framlagsaðildarríkjum skal ekki vera skylt að efna skuldbindingarloforð sín, sem eru lögð fram skv. 2. mgr. 56. gr., eða að beita ábyrgðarjöfnun, skv. 63. gr., gagnvart aðildarríki sem nýtur góðs af samstöðuframlögum ef framkvæmdastjórnin hefur, í ákvörðun eins og um getur í 11. gr. eða 4. mgr. 59. gr., greint kerfislega annmarka hjá því aðildarríki, að því er varðar reglurnar sem settar eru fram í III. hluta þessarar reglugerðar, sem gætu haft alvarlegar neikvæðar afleiðingar fyrir framkvæmd þessarar reglugerðar.

4. Á fyrsta fundi samstarfsvettvangsins á tæknistigi innan árlega hringrásarferlisins (e. *annual cycle*) geta framlagsaðildarríki og aðildarríki sem njóta góðs af samstöðuframlögum látið í ljósi raunhæfar óskir, í ljósi þeirra þarfa sem greindar hafa verið, varðandi eiginleika tiltækra einstaklinga sem til greina koma varðandi tilflutning og mögulega áætlun um framkvæmd samstöðuframlaga sinna, að teknu tilliti til þarfanna á brýnum aðgerðum fyrir aðildarríkin sem njóta góðs af samstöðuframlögum.

Samræmingaraðili ESB á sviði samstöðu skal greiða fyrir samskiptum og samstarfi milli aðildarríkjanna að því er varðar þessa þætti.

Við tilflutninga skulu aðildarríki setja einstaklinga í viðkvæmri stöðu í forgang.

5. Lögbærar stofnanir, skrifstofur og fagstofnanir Sambandsins á sviði verndarmála og stjórnunar landamæra og fólksflutninga skulu, þegar óskað er eftir því og innan umbóðs hvernar þeirra um sig, veita aðildarríkjunum og framkvæmdastjórninni stuðning í því skyni að tryggja rétta framkvæmd og starfsemi þessa hluta. Slíkur stuðningur getur verið í formi greininga, sérfræðibekkingar og aðgerðartengds stuðnings. Samræmingaraðili ESB á sviði samstöðu skal samræma alla aðstoð sérfræðinga eða teyma, sem send eru á vettvang af hálfu Hælisstofnunarinnar, Landamæra- og strandgæslustofnunarinnar eða annarrar stofnunar, skrifstofu eða fagstofnunar Sambandsins, í tengslum við framkvæmd samstöðuframlaga.

6. Í janúar ár hvert, frá og með 2027, skulu aðildarríkin staðfesta við samræmingaraðila ESB á sviði samstöðu umfang hverrar samstöðuráðstöfunar sem þau framkvæmdu á undangengnu ári.

61. gr.

Samstöðuframlög dregin frá vegna álags af völdum fólksflutninga

1. Aðildarríki, sem tilgreint hefur verið að sé undir álagi af völdum fólksflutninga í ákvörðun sem um getur í 11. gr. eða sem telur sig vera undir álagi af völdum fólksflutninga og hefur ekki nýtt sér árlega samstöðusamlagið í samræmi við 58. gr. eða tilkynnt um þörf á að nota árlega samstöðusamlagið í samræmi við 59. gr., getur hvenær sem er farið fram á að framlögin, sem það gaf skuldbindingarloforð um og sett voru fram í framkvæmdargerð ráðsins, sem um getur í 57. gr., verði dregin frá að fullu eða að hluta.

Hlutaðeigandi aðildarríki skal senda beiðni sína til framkvæmdastjórnarinnar. Í upplýsingaskyni skal það senda ráðinu beiðni sína.

2. Ef aðildarríkið, sem leggur fram beiðni, sem um getur í 1. mgr. þessarar greinar, er ekki tilgreint í ákvörðun sem um getur í 11. gr., sem aðildarríki sem er undir álagi af völdum fólksflutninga, en telur sig þó vera undir slíku álagi, skal það láta eftirfarandi fylgja beiðni sinni:

- lýsingu á því hvernig frádráttur frá framlögum sem gefið var skuldbindingarloforð um, að fullu eða að hluta, gæti stuðlað að því að koma stöðugleika á ástandið,
- hvort hægt væri að skipta framlaginu, sem gefið var skuldbindingarloforð um, út fyrir annars konar samstöðuframlag,
- hvernig viðkomandi aðildarríki muni bregðast við hvers konar hugsanlegum veikleikum sem greindir hafa verið á sviði ábyrgðar, viðbúnaðar eða viðnámsþröttar,
- tilhlýðilegan rökstuðning fyrir því að álag af völdum fólksflutninga sé til staðar og fyrir umfangi þess í aðildarríkinu sem leggur fram beiðni.

Við mat á slíkri beiðni skal framkvæmdastjórnin einnig taka tillit til upplýsinganna sem settar eru fram í 9. og 10. gr.

3. Innan fjögurra vikna frá móttöku beiðninnar, sem lögð var fram í samræmi við þessa grein, skal framkvæmdastjórnin tilkynna ráðinu um mat sitt á henni. Framkvæmdastjórnin skal einnig tilkynna Evrópuþinginu um það mat.

4. Eftir að ráðið hefur mótttekið mat framkvæmdastjórnarinnar skal það samþykkja framkvæmdargerð til að ákvarða hvort aðildarríkinu sé heimilt að víkja frá ákvæðum framkvæmdargerðar ráðsins sem um getur í 57. gr.

62. gr.

Samstöðuframlög dregin frá þegar staðið er frammi fyrir verulegum fólksflutningum

1. Aðildarríki sem tilgreint hefur verið að standi frammi fyrir verulegum fólksflutningum í ákvörðun sem um getur í 11. gr., eða sem telur sig standa frammi fyrir verulegum fólksflutningum, getur hvenær sem er farið fram á að framlögin, sem það gaf skuldbindingarloforð um og sett voru fram í framkvæmdargerð ráðsins, sem um getur í 57. gr., verði dregin frá að fullu eða að hluta.

Hlutaðeigandi aðildarríki skal senda beiðni sína til framkvæmdastjórnarinnar. Í upplýsingaskyni skal það senda ráðinu beiðni sína.

2. Ef aðildarríkið sem leggur fram beiðni er tilgreint í ákvörðun sem um getur í 11. gr. sem aðildarríki sem stendur frammi fyrir verulegum fólksflutningum skal beiðnin innihalda:

- lýsingu á því hvernig frádráttur frá framlögum sem gefið var skuldbindingarloforð um, að fullu eða að hluta, gæti stuðlað að því að koma stöðugleika á ástandið,
- hvort hægt væri að skipta framlaginu, sem gefið var skuldbindingarloforð um, út fyrir annars konar samstöðuframlag,
- hvernig viðkomandi aðildarríki muni bregðast við hvers konar hugsanlegum veikleikum sem greindir hafa verið á sviði ábyrgðar, viðbúnaðar eða viðnámsþröttar,
- tilhlýðilegan rökstuðning fyrir því á hvaða sviði verndar-, móttöku- og fólksflutningakerfisins þörmörkum varðandi getu hefur verið náð og hvernig það hefur áhrif á getu viðkomandi aðildarríkis til að uppfylla skuldbindingarloforð sitt.

3. Ef aðildarríkið sem leggur fram beiðni er ekki tilgreint í ákvörðun sem um getur í 11. gr. sem aðildarríki sem stendur frammi fyrir verulegum fólksflutningum en telur sjálf að það standi frammi fyrir verulegum fólksflutningum skal beiðnin, til viðbótar við upplýsingarnar sem um getur í 2. mgr. þessarar greinar, einnig innihalda tilhlýðilegan rökstuðning varðandi það hversu miklir fólksflutningarir eru í aðildarríkinu sem leggur fram beiðnina. Við mat á slíkri beiðni skal framkvæmdastjórnin einnig taka tillit til upplýsinganna sem settar eru fram í 9. og 10. gr. og hvort tilgreint hafi verið að aðildarríkið eigi á hættu á verða fyrir álagi af völdum fólksflutninga í ákvörðun sem um getur í 11. gr.

4. Innan fjögurra vikna frá móttöku beiðninnar, sem lögð var fram í samræmi við þessa grein, skal framkvæmdastjórnin tilkynna ráðinu um mat sitt á henni. Framkvæmdastjórnin skal einnig tilkynna Evrópuþinginu um það mat.

5. Eftir að ráðið hefur mótttekið mat framkvæmdastjórnarinnar skal það samþykkja framkvæmdargerð til að ákvarða hvort aðildarríkinu sé heimilt að víkja frá ákvæðum framkvæmdargerðar ráðsins sem um getur í 57. gr.

63. gr.

Jöfnun ábyrgðar

1. Ef skuldbindingarloforð til árlega samstöðusamlagsins um tilflutninga, sem sett eru fram í framkvæmdargerð ráðsins sem um getur í 57. gr., nema 50% eða meira af þeirri tölu, sem tilgreind er í tillögu framkvæmdastjórnarinnar sem um getur í 12. gr., getur aðildarríki sem nýtur góðs af samstöðuframlögum farið fram á að hin aðildarríkin taki að sér ábyrgð á meðferð umsókna um alþjóðlega vernd sem það sjálft ber ábyrgð á, í stað tilflutninga, í samræmi við málsmeðferðina sem sett er fram í 69. gr.

2. Framlagsaðildarríki getur tjáð aðildarríkjum sem njóta góðs af samstöðuframlögum vilja sinn til að taka yfir ábyrgð á meðferð umsókna um alþjóðlega vernd, sem ákvarðað hefur verið að aðildarríki sem nýtur góðs af samstöðuframlögum beri ábyrgð á, í stað tilflutninga:

- a) ef viðmiðunarmörkunum sem sett eru fram í 1. mgr. hefur verið náð eða
- b) ef framlagsaðildarríkið hefur gefið skuldbindingarloforð um að 50% eða meira af skyldubundnum sanngjörnum hluta þess til árlega samstöðusamlagsins, sem settur er fram í framkvæmdargerð ráðsins sem um getur í 57. gr., verði í formi tilflutninga.

Ef framlagsaðildarríki hefur látið í ljós slíkan vilja og aðildarríkið sem nýtur góðs af samstöðuframlögum samþykkir skal það síðarnefnda beita málsmeðferðinni sem sett er fram í 69. gr.

3. Framlagsaðildarríki skulu taka að sér ábyrgð á umsóknum um alþjóðlega vernd, sem ákvarðað hefur verið að aðildarríkið sem nýtur góðs af samstöðuframlögum beri ábyrgð á, að því marki sem nemur hærri tölunni af þeim tveimur sem um getur í a- og b-lið þessarar málsgreinar, ef, í kjölfar fundar samstarfsvettvangs háttsettra embættismanna sem kallaður er saman í samræmi við 4. mgr. 13. gr., skuldbindingarloforð um tilflutninga til árlega samstöðusamlagsins, sem sett eru fram í framkvæmdargerð ráðsins sem um getur í 57. gr. eru:

- a) undir tölunni sem um getur í a-lið 2. mgr. 12. gr. eða
- b) undir 60% af viðmiðunartölunni sem er notuð til að reikna út skyldubundinn sanngjarnan hluta hvers aðildarríkis í tilflutningum þegar komið er á fót árlega samstöðusamlaginu í samræmi við 57. gr.

4. Ákvæði 3. mgr. þessarar greinar gilda einnig þegar skuldbindingarloforð, sem koma skulu til framkvæmdar á tilteknu ári, eru lægri en hærri talan af þeim tveimur sem um getur í a- eða b-lið þeirrar málsgreinar vegna frádráttar að fullu eða að hluta sem er veittur í samræmi við 61. eða 62. gr. eða vegna þess að aðildarríkjum sem njóta góðs af samstöðuframlögum, eins og um getur í 1. mgr. 58. gr. og 4. mgr. 59. gr., er ekki skylt að efna skuldbindingarloforð sín um samstöðuframlög fyrir tiltekið ár.

5. Framlagsaðildarríki sem hefur ekki eftir skuldbindingarloforð sín eða samþykkt tilflutninga skv. 9. mgr. 67. gr., sem jafngilda skuldbindingarloforðum þess um tilflutninga, eins og um getur í 3. mgr. 57. gr., fyrir lok tiltekins árs, skal, að beiðni aðildarríkisins sem nýtur góðs af samstöðuframlögum, taka yfir ábyrgð á umsóknum um alþjóðlega vernd, sem ákvarðað hefur verið að aðildarríkið sem nýtur góðs af samstöðuframlögum beri ábyrgð á, allt að þeim fjölda tilflutninga sem gefið hafði verið skuldbindingarloforð um, í samræmi við 3. mgr. 57. gr., eins fljótt og unnt er eftir lok tiltekins árs.

6. Framlagsaðildarríkið skal tilgreina hvaða umsóknum það tekur ábyrgð á skv. 3.–5. mgr. þessarar greinar og upplýsa aðildarríkið sem nýtur góðs af samstöðuframlögum í gegnum rafræna fjarskiptanetið sem komið var á fót með 18. gr. reglugerðar (EB) nr. 1560/2003.

Framlagsaðildarríkið skal verða aðildarríkið sem ber ábyrgð á tilgreindum umsóknum og skal tilgreina ábyrgð sína skv. 3. mgr. 16. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1358.

7. Aðildarríkjum er ekki skylt að taka á sig ábyrgð, samkvæmt fyrstu undirgrein 6. mgr. þessarar greinar, umfram sinn sanngjarna hluta, sem reiknaður er út samkvæmt viðmiðunarlyklinum sem settur er fram í 66. gr.

8. Þessi grein gildir eingöngu ef:

- a) umsækjandinn er ekki fylgdarlaust, ólöggráða barn,
- b) ákvarðað var að aðildarríkið sem nýtur góðs af samstöðuframlögum bæri ábyrgð á grundvelli viðmiðananna sem settar eru fram í 29.–33. gr.,
- c) flutningsfresturinn, sem settur er fram í 1. mgr. 46. gr., er ekki útrunninn,
- d) umsækjandi hefur ekki hlaupist á brott frá framlagsaðildarríkinu,
- e) viðkomandi einstaklingur nýtur ekki alþjóðlegrar verndar,
- f) viðkomandi er ekki einstaklingur sem tekið hefur verið við.

9. Framlagsaðildarríkið getur beitt ákvæðum þessarar greinar gagnvart ríkisborgurum þriðju landa eða ríkisfangslausum einstaklingum sem hafa fengið endanlega synjun á umsókn sinni í aðildarríkinu sem nýtur góðs af samstöðuframlögum. Ákvæði 55. og 56. gr. reglugerðar (ESB) nr. 2024/1348 skulu gilda.

64. gr.

Fjárframlög

1. Fjárframlög skulu samanstanda af millifærslum fjárhæða frá framlagsaðildarríkjum til fjárlaga Sambandsins og skulu teljast markaðar ytri tekjur í samræmi við 5. mgr. 21. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB, KBE) 2018/1046⁽⁴²⁾. Fjárframlög skulu notuð til að framkvæma aðgerðir árlega samstöðusamlagsins, sem um getur í b-lið 2. mgr. 56. gr. þessarar reglugerðar.

- Aðildarríki sem njóta góðs af samstöðuframlögum skulu tilgreina aðgerðir sem unnt er að fjármagna með fjárframlögum sem um getur í 1. mgr. þessarar greinar og leggja þær fyrir samstarfsvettvanginn á tæknistigi. Framkvæmdastjórnin skal hafa náð samráð við aðildarríki sem njóta góðs af samstöðuframlögum með það fyrir augum að tryggja að þessar aðgerðir séu í samræmi við markmiðin sem sett eru fram í b-lið 2. mgr. 56. gr. og 3. mgr. 56. gr. Samræmingaraðili ESB á sviði samstöðu skal halda skrá yfir aðgerðir og gera hana aðgengilega í gegnum samstarfsvettvanginn á tæknistigi.
- Framkvæmdastjórnin skal samþykka framkvæmdargerð um reglur um meðferð fjárframlaga. Sú framkvæmdargerð skal samþykkt í samræmi við rannsóknarmálsmeðferðina sem um getur í 2. mgr. 77. gr.
- Sé fjárhæðinni sem um getur í 1. mgr. 57. gr. þessarar reglugerðar ekki úthlutað að fullu er heimilt að bæta eftirstandandi fjárhæð við fjárhæðina sem um getur í b-lið 2. mgr. 10. gr. reglugerðar (ESB) 2021/1147.
- Aðildarríkin skulu gefa framkvæmdastjórninni og samstarfsvettvangnum á tæknistigi skýrslu um framvindu við framkvæmd aðgerða sem fjármagnaðar eru með fjárframlögum samkvæmt þessari grein.
- Í skýrslu sinni, sem um getur í 9. gr., skal framkvæmdastjórnin láta koma fram upplýsingar um framkvæmd aðgerða sem fjármagnaðar eru með fjárframlögum samkvæmt þessari grein, þ.m.t. um málefni sem gætu haft áhrif á framkvæmdina og ráðstafanir sem gerðar hafa verið til að bregðast við þeim.

65. gr.

Aðrar samstöðuráðstafanir

- Framlög í formi annarra samstöðuráðstafana skulu byggjast á sérstakri beiðni aðildarríkisins sem nýtur góðs af samstöðuframlögum. Telja skal slík framlög til fjárhagslegrar samstöðu og skulu hlutaðeigandi framlagsaðildarríki og aðildarríki sem njóta góðs af samstöðuframlögum fastsetja raunverulegt virði þeirra sameiginlega og á raunhæfan hátt og tilkynna það samræmingaraðila ESB á sviði samstöðu áður en framlögin koma til framkvæmda.
- Aðildarríki skulu bjóða aðrar samstöðuráðstafanir einungis sem viðbót við, og án þess að þær séu tvítekning á, þeim ráðstöfunum sem fylgja aðgerðum stofnana, skrifstofa og fagstofnana Sambandsins eða fjármögnun Sambandsins á sviði stjórnunar verndarmála og fólksflutninga í þeim aðildarríkjum sem njóta góðs af samstöðuframlögum. Aðildarríkin skulu einungis láta í té aðrar samstöðuráðstafanir sem viðbót við þau framlög sem þeim ber að leggja til gegnum stofnanir, skrifstofur og fagstofnanir Sambandsins.
- Aðildarríki sem njóta góðs af samstöðuframlögum og framlagsaðildarríki skulu ljúka framkvæmd annarra samþykkrta samstöðuráðstafana, jafnvel þótt viðkomandi framkvæmdargerðir séu fallnar úr gildi.

66. gr.

Viðmiðunarlykill

Sá hluti samstöðuframlaga, sem hvert aðildarríki skal leggja til og um getur í 3. mgr. 57. gr., skal reiknaður út í samræmi við formúluna sem sett er fram í I. viðauka og byggjast á eftirfarandi viðmiðunum fyrir hvert aðildarríki, samkvæmt nýjustu tiltæku gögnum Hagstofu Evrópubandalaganna:

- íbúafjöldi (50% vægi),
- vergri heildarlandsframleiðslu (50% vægi).

II. KAFLI

Kröfur um málsmeðferð

67. gr.

Málsmeðferð áður en tilflutnings kemur

- Málsmeðferðin, sem sett er fram í þessari grein, gildir um tilflutning einstaklinga sem um getur í a-lið 2. mgr. 56. gr.
- Áður en málsmeðferðinni, sem sett er fram í þessari grein, er beitt skal aðildarríkið, sem nýtur góðs af samstöðuframlögum, tryggja að ekki liggja fyrir neinær gildar ástæður til að ætla að hlutaðeigandi einstaklingur ögni innra öryggi. Ef gildar ástæður eru til að ætla að einstaklingurinn ögni innra öryggi, fyrir eða við þá málsmeðferð sem sett er fram í þessari grein, þ.m.t. ef ögn við innra öryggi hefur verið ákvörðuð í samræmi við 15. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1356, skal aðildarríkið sem nýtur góðs af samstöðuframlögum ekki beita málsmeðferðinni sem sett er fram í þessari grein eða hætta henni tafarlaust. Aðildarríkið sem nýtur góðs af samstöðuframlögum skal útiloka viðkomandi einstakling frá síðari tilflutningi eða flutningi til hvaða aðildarríkis sem er. Ef hlutaðeigandi einstaklingur er umsækjandi um alþjóðlega vernd skal aðildarríkið sem nýtur góðs af samstöðuframlögum vera aðildarríkið sem ber ábyrgð í samræmi við 4. mgr. 16. gr. þessarar reglugerðar.
- Ef tilflutningur stendur fyrir dyrum skal aðildarríkið sem nýtur góðs af samstöðuframlögum tilgreina þá einstaklinga sem flytja mætti. Að fenginni beiðni frá aðildarríkinu sem nýtur góðs af samstöðuframlögum skal Hælisstofnunin styðja það aðildarríki við að bera kennsl á einstaklinga til tilflutnings og við að para þá við tilflutningsaðildarríki, í samræmi við k-lið 1. mgr. 2. gr. reglugerðar (ESB) 2021/2303.

Aðildarríkið skal, eftir atvikum, taka tillit til þess ef fyrir hendi eru mikilvæg tengsl, s.s. á grundvelli fjölskyldu eða menningarlegra sjónarmiða, milli hlutaðeigandi einstaklings og tilflutningsaðildarríkisins. Í því skyni skal aðildarríkið sem nýtur góðs af samstöðuframlögum gefa þeim einstaklingum, sem til stendur að flytja til, tækifæri til að veita upplýsingar um mikilvæg tengsl sem fyrir hendi eru við tiltekin aðildarríki og leggja fram viðeigandi upplýsingar og gögn til að ákvarða þessi tengsl. Þetta tækifæri skal ekki fela í sér rétt einstaklinga til að velja tiltekið tilflutningsaðildarríki samkvæmt þessari grein.

- Til að bera kennsl á einstaklinga til tilflutnings og para þá saman við tilflutningsaðildarríki geta aðildarríki sem njóta góðs af samstöðuframlögum notað verkfæri sem samræmingaraðili ESB á sviði samstöðu hefur þróað.

Umsækjendum sem ekki hafa mikilvæg tengsl við neitt aðildarríki skal skipt niður á eftirstandandi tilflutningsaðildarríki með sannaðum hætti.

Hafi tilgreindur einstaklingur, sem til stendur að flytja til, fengið alþjóðlega vernd skal hann því aðeins fluttur að hann hafi veitt skriflegt samþykki sitt fyrir tilflutningnum.

5. Þegar tilflutningur stendur fyrir dyrum skal aðildarríkið sem nýtur góðs af samstöðuframlögum upplýsa þá einstaklinga sem um getur í 1. mgr. þessarar greinar um málsmeðferðina sem sett er fram í þessari grein og 68. gr. og einnig, eftir atvikum, um þær skyldur sem settar eru fram í 3., 4. og 5. mgr. 17. gr. og um afleiðingar þess að uppfylla ekki skyldur, sem settar eru fram í 18. gr.

Fyrsta undirgrein þessarar málsgreinar gildir ekki um umsækjendur ef hægt er að ákvarða að aðildarríkið sem nýtur góðs af samstöðuframlögum teljist vera aðildarríkið sem ber ábyrgð samkvæmt þeim viðmiðunum sem settar eru fram í 25.–28. gr. og 34. gr., að undanskilinni 5. mgr. 25. gr. Slíkir umsækjendur skulu ekki teljast uppfylla skilyrði til tilflutnings.

6. Aðildarríkin skulu tryggja að aðstandendur sæti tilflutningi til yfirráðasvæðis sama aðildarríkis.

7. Í þeim tilvikum sem um getur í 2. og 3. mgr. skal aðildarríkið sem nýtur góðs af samstöðuframlögum senda tilflutningsaðildarríkinu, eins fljótt og auðið er, allar viðeigandi upplýsingar og skjöl um viðkomandi einstakling og nota til þess staðlað eyðublað, m.a. til þess að gera yfirvöldum tilflutningsaðildarríkisins kleift að kanna hvort ástæða sé til að ætla að viðkomandi einstaklingur geti verið ógn við innra öryggi.

8. Tilflutningsaðildarríkið skal kanna upplýsingarnar, sem aðildarríkið sem nýtur góðs af samstöðuframlögum sendi skv. 7. mgr., og sannprófa að ekki liggja fyrir neinar gildar ástæður til að ætla að viðkomandi einstaklingur geti verið ógn við innra öryggi. Tilflutningsaðildarríkið getur valið að sannprófa þær upplýsingar með einstaklingsviðtali við viðkomandi einstakling. Viðkomandi einstaklingur skal upplýstur með tilhlýðilegum hætti um eðli og tilgang slíks viðtals. Einstaklingsviðtalið skal fara fram innan þess frests sem kveðið er á um í 9. mgr.

9. Ef ekki eru fyrir hendi neinar gildar ástæður til að ætla að viðkomandi einstaklingur geti verið ógn við innra öryggi skal tilflutningsaðildarríkið staðfesta tilflutning viðkomandi einstaklings innan viku frá móttöku viðeigandi upplýsinga frá aðildarríkinu sem nýtur góðs af samstöðuframlögum.

Ef athuganir staðfesta að fyrir hendi séu gildar ástæður til að ætla að viðkomandi einstaklingur geti verið ógn við innra öryggi skal tilflutningsaðildarríkið tilkynna aðildarríkinu sem nýtur góðs af samstöðuframlögum innan viku frá móttöku viðeigandi upplýsinga frá því aðildarríki, um eðli og undirliggjandi þætti viðvörunar úr viðeigandi gagnagrunni. Í slíkum tilvikum skal viðkomandi einstaklingur ekki sæta tilflutningi.

Í undantekningartilvikum, þegar hægt er að sýna fram á að athugun á upplýsingunum sé sérlega flókin eða að athuga þurfi mikinn fjölda mála á sama tíma, getur tilflutningsaðildarríkið svarað eftir að vikufresturinn, sem um getur í fyrstu og annarri undirgrein, rennur út en ætíð þó innan tveggja vikna. Við slíkar aðstæður skal tilflutningsaðildarríkið tilkynna aðildarríkinu sem nýtur góðs af samstöðuframlögum innan upprunalega vikufrestsins um þá ákvörðun sína um að fresta svari.

Ef ekki er aðhafst innan vikufrestsins sem um getur í fyrstu og annarri undirgrein eða tveggja vikna frestsins sem um getur í þriðju undirgrein skal það talið jafngilda staðfestingu á móttöku upplýsinganna og fela í sér skyldu til að flytja til sín viðkomandi einstakling, þ.m.t. skyldu til að gera viðeigandi ráðstafanir við komu.

10. Aðildarríkið sem nýtur góðs af samstöðuframlögum skal taka ákvörðun um flutning innan viku frá staðfestingu tilflutningsaðildarríkisins. Það skal tilkynna viðkomandi einstaklingi, skriflega og án tafar, um ákvörðun um flutning hans til þess aðildarríkis í það minnsta tveimur dögum fyrir flutninginn, ef um er að ræða umsækjendur, og einni viku fyrir flutninginn, ef um er að ræða einstaklinga sem njóta alþjóðlegrar verndar.

Ef einstaklingurinn, sem til stendur að flytja til, er umsækjandi skal hann hlíta ákvörðuninni um tilflutning.

11. Flutningur viðkomandi einstaklings frá aðildarríkinu sem nýtur góðs af samstöðuframlögum til tilflutningsaðildarríkisins skal fara fram í samræmi við landslög aðildarríkisins sem nýtur góðs af samstöðuframlögum, að höfðu samráði milli hlutaðeigandi aðildarríkja, eins fljótt og við verður komið og innan fjögurra vikna frá staðfestingu tilflutningsaðildarríkisins eða endanlegri ákvörðun um kæru eða endurskoðun ákvörðunar um flutning sem hefur áhrif til frestunar í samræmi við 3. mgr. 43. gr.

12. Aðildarríki sem njóta góðs af samstöðuframlögum og tilflutningsaðildarríki skulu halda tilflutningsferlinu áfram jafnvel eftir að tímarammi fyrir framkvæmd eða gildi framkvæmdargerða ráðsins, sem um getur í 57., 61. og 62. gr., rennur út.

13. Ákvæði 42. gr. (3., 4. og 5. mgr.), 43. gr., 44. gr., 46. gr. (1. og 3. mgr.), 47. gr. (2. og 3. mgr.), 48. gr. og 50. gr. gilda að breyttu breytanda um málsmeðferð við tilflutning.

Aðildarríkið sem nýtur góðs af samstöðuframlögum og sem annast flutning einstaklings sem nýtur alþjóðlegrar verndar skal senda tilflutningsaðildarríkinu allar upplýsingar sem um getur í 2. mgr. 51. gr., upplýsingar um forsendur umsóknar einstaklingsins sem nýtur alþjóðlegrar verndar og forsendur ákvarðana sem teknar hafa verið varðandi þann einstakling.

14. Framkvæmdastjórnin skal, með framkvæmdargerðum, koma á samræmdum aðferðum við undirbúning og framlagningu upplýsinga og skjala vegna tilflutnings. Samþykkja skal þessar framkvæmdargerðir í samræmi við rannsóknarmálsmeðferðina sem um getur í 2. mgr. 77. gr. Þegar framkvæmdastjórnin undirbýr þessar framkvæmdargerðir getur hún haft samráð við Hælisstofnunina.

68. gr.

Málsmeðferð eftir tilflutning

1. Tilflutningsaðildarríkið skal tilkynna aðildarríkinu sem nýtur góðs af samstöðuframlögum, Hælisstofnuninni og samræmingaraðila ESB á sviði samstöðu um að hlutaðeigandi einstaklingur sé kominn heilu og höldnu eða að hann hafi ekki komið innan frestsins sem gefinn var.

2. Hafi tilflutningsaðildarríki tekið við umsækjanda áður en ákvarðað hefur verið hvaða aðildarríki beri ábyrgð skal það beita málsmeðferðarreglunum sem settar eru fram í III. hluta, að undanskilinni 16. gr. (2. mgr.), 17. gr. (1. og 2. mgr.), 25. gr. (5. mgr.), 29. gr., 30. gr. og 33. gr. (1. og 2. mgr.).

Ef ekki er unnt að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð samkvæmt fyrstu undirgrein þessarar málsgreinar skal tilflutningsaðildarríkið bera ábyrgð á meðferð umsóknarinnar um alþjóðlega vernd.

Tilflutningsaðildarríkið skal tilgreina ábyrgð sína í evrópska fingrafaragrunninum skv. 1. mgr. 16. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1358.

3. Hafi umsækjandi verið fluttur til, eftir fyrri ákvörðun um að aðildarríkið sem nýtur góðs af samstöðuframlögum skuli bera ábyrgð á grundvelli annars en þeirra viðmiðana sem um getur í annarri málsgrein 5. mgr. 67. gr., skal ábyrgð á meðferð umsóknarinnar um alþjóðlega vernd færast til tilflutningsaðildarríkisins.

Ábyrgð á meðferð frekari framsetninga umsóknar (e. *further representations*) eða síðari umsókna hlutaðeigandi einstaklings í samræmi við 55. og 56. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1348 skal einnig færast til tilflutningsaðildarríkisins.

Tilflutningsaðildarríkið skal tilgreina ábyrgð sína í evrópska fingrafaragrunninum skv. 3. mgr. 16. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1358.

4. Hafi einstaklingur sem nýtur alþjóðlegrar verndar verið fluttur til skal tilflutningsaðildarríkið sjálfkrafa veita honum alþjóðlega vernd í samræmi við þá stöðu sem aðildarríkið sem nýtur góðs af samstöðuframlögum veitti.

69. gr.

Málsmeðferð vegna ábyrgðarjöfnunar skv. 1. og 2. mgr. 63. gr.

1. Fari aðildarríki sem nýtur góðs af samstöðuframlögum fram á að annað aðildarríki taki ábyrgð á meðferð tiltekins fjölda umsókna um alþjóðlega vernd skv. 1. og 2. mgr. 63. gr. skal það senda beiðni sína til framlagsaðildarríkisins og taka fram fjölda umsókna um alþjóðlega vernd sem taka þarf ábyrgð á í stað tilflutnings.

2. Framlagsaðildarríkið skal svara beiðninni innan 30 daga frá viðtöku hennar.

Framlagsaðildarríkinu er heimilt að ákveða að taka ábyrgð á meðferð færri umsókna um alþjóðlega vernd en aðildarríkið sem nýtur góðs af samstöðuframlögum fór fram á.

3. Aðildarríkið, sem hefur samþykkt beiðni skv. 2. mgr. þessarar greinar, skal tilgreina hvaða umsóknum um alþjóðlega vernd það tekur ábyrgð á og tilgreina ábyrgð sína skv. 3. mgr. 16. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1358.

70. gr.

Aðrar skyldur

Aðildarríkin skulu upplýsa framkvæmdastjórnina, einkum samræmingaraðila ESB á sviði samstöðu, um framkvæmd samstöðurráðstafana, þ.m.t. ráðstafana vegna samstarfs við þriðja land.

III. KAFLI

Fjárstuðningur frá Sambandinu

71. gr.

Fjárstuðningur

Í samræmi við meginregluna um samstöðu og sanngjarna skiptingu ábyrgðar skal fjárstuðningur í kjölfar tilflutnings skv. I. og II. kafla þessa hluta framkvæmdur í samræmi við 20. gr. reglugerðar (ESB) 2021/1147.

V. HLUTI

ALMENN ÁKVÆÐI

72. gr.

Gagnaöryggi og persónuvernd

1. Þessi reglugerð hefur ekki áhrif á lög Sambandsins um vernd persónuupplýsinga, einkum reglugerðir Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2016/679 og (ESB) 2018/1725⁽⁴³⁾ og tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2016/680⁽⁴⁴⁾.

2. Aðildarríkin skulu gera viðeigandi tæknilegar og skipulagslegar ráðstafanir til að tryggja öryggi persónuupplýsinga sem unnar eru samkvæmt þessari reglugerð, einkum til að forðast ólögmatan eða óheimilan aðgang að eða birtingu persónuupplýsinga sem unnar eru, að þeim sé breytt eða að þær glatist.

3. Lögbært eftirlitsyfirvald eða -yfirvöld hvers aðildarríkis skulu hafa sjálfstætt eftirlit með því hvort vinnsla persónuupplýsinga af hálfu yfirvaldanna, sem um getur í 52. gr., í hlutaðeigandi aðildarríki sé með lögmætum hætti, í samræmi við landslög.

73. gr.

Þagnarskylda

Aðildarríkin skulu tryggja að yfirvöldin, sem um getur í 52. gr., séu bundin reglum um þagnarskyldu, eins og kveðið er á um í landslögum, varðandi allar upplýsingar sem þau fá við störf sín.

74. gr.

Viðurlög

Aðildarríkin skulu setja reglur um viðurlög, þ.m.t. stjórnsýslu- eða refsiviðurlög í samræmi við landslög, við brotum gegn ákvæðum þessarar reglugerðar og gera allar nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að þeim sé beitt. Viðurlög, sem kveðið er á um, skulu vera skilvirk, í réttu hlutfalli við brot og hafa varnaðaráhrif.

75. gr.

Útreikningur á frestum

Eftirfarandi gildir við útreikninga allra fresta sem kveðið er á um í þessari reglugerð:

- frestur, mældur í dögum, vikum eða mánuðum, reiknast frá þeim tíma þegar atburður á sér stað eða aðgerð er framkvæmd; ekki skal telja sjálfan daginn þegar atburður á sér stað eða aðgerð er framkvæmd með í frestinum,
- frestur, mældur í vikum eða mánuðum, skal renna út í lok þess dags síðustu viku eða síðasta mánaðar frestsins, sem ber upp á sama vikudag eða sama mánaðardag og sá dagur þegar atburðurinn átti sér stað eða aðgerðin var framkvæmd sem reikna á frestinn frá.
- ef frestur, mældur í mánuðum, á að renna út á degi sem vantar í síðasta mánuð frestsins skal fresturinn renna út á miðnætti síðasta dags þessa síðasta mánaðar,
- laugar dagar, sunnudagar og opinberir frídagar í hlutaðeigandi aðildarríki reiknast inn í fresti; ef frestur rennur út á laugardegi, sunnudegi eða opinberum frídegi skal telja næsta virka dag sem síðasta dag frestsins.

76. gr.

Gildissvæði

Að því er varðar Franska lýðveldið gildir þessi reglugerð eingöngu á evrópsku yfirráðasvæði þess.

77. gr.

Nefndarmeðferð

- Framkvæmdastjórnin skal njóta aðstoðar nefndar. Þessi nefnd skal vera nefnd í skilningi reglugerðar (ESB) nr. 182/2011.
- Þegar vísað er til þessarar málsgreinar gildir 5. gr. reglugerðar (ESB) nr. 182/2011.

Skili nefndin ekki álitni skal framkvæmdastjórnin ekki samþykkja drögin að framkvæmdargerðinni og skal þriðja undirgrein 4. mgr. 5. gr. reglugerðar (ESB) nr. 182/2011 gilda.

78. gr.

Beiting framsals

- Framkvæmdastjórninni er falið vald til að samþykkja framseldar gerðir að uppfylltum þeim skilyrðum sem mælt er fyrir um í þessari grein.
- Framkvæmdastjórninni skal falið vald til að samþykkja framseldu gerðirnar, sem um getur í 6. mgr. 25. gr. og 3. mgr. 34. gr., í fimm ár frá 11. júní 2024. Framkvæmdastjórnin skal taka saman skýrslu um valdaframsalið eigi síðar en níu mánuðum fyrir lok fimm ára tímabilsins. Valdaframsalið skal framlengt með þegjandi samkomulagi um jafnlangan tíma, nema Evrópuþingið eða ráðið andmæli þeirri framlengingu eigi síðar en þremur mánuðum fyrir lok hvers tímabils.
- Evrópuþinginu eða ráðinu er hvenær sem er heimilt að afturkalla valdaframsalið sem um getur í 6. mgr. 25. gr. og 3. mgr. 34. gr. Með ákvörðun um afturköllun skal binda enda á valdaframsalið sem um getur í þeirri ákvörðun. Ákvörðunin öðlast gildi daginn eftir birtingu hennar í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins* eða síðar, eftir því sem tilgreint er í henni. Hún skal ekki hafa áhrif á gildi neinna framseldra gerða sem þegar eru í gildi.
- Áður en framseld gerð er samþykkt skal framkvæmdastjórnin hafa samráð við sérfræðinga sem hvert aðildarríki hefur tilnefnt í samræmi við meginreglurnar sem mælt er fyrir um í samstarfssamningnum milli stofnana um betri lagasetningu frá 13. apríl 2016.
- Um leið og framkvæmdastjórnin samþykkir framselda gerð skal hún samtímis tilkynna það Evrópuþinginu og ráðinu.
- Framseld gerð, sem er samþykkt skv. 6. mgr. 25. gr. eða 3. mgr. 34. gr., skal því aðeins öðlast gildi að Evrópuþingið eða ráðið hafi ekki haft uppi nein andmæli innan fjögurra mánaða frá tilkynningu um gerðina til Evrópuþingsins og ráðsins eða ef bæði Evrópuþingið og ráðið hafa upplýst framkvæmdastjórnina, áður en fresturinn er liðinn, um þá fyrirætlan sína að hreyfa ekki andmælum. Þessi frestur skal framlengdur um tvo mánuði að frumkvæði Evrópuþingsins eða ráðsins.

79. gr.

Eftirlit og mat

Eigi síðar en 1. febrúar 2028 og árlega eftir það skal framkvæmdastjórnin endurskoða virkni ráðstafananna sem settar eru fram í IV. hluta þessarar reglugerðar og gefa skýrslu um framkvæmd ráðstafananna sem settar eru fram í þessari reglugerð. Senda skal skýrsluna til Evrópuþingsins og ráðsins.

Framkvæmdastjórnin skal, með reglulegu millibili og a.m.k. þriðja hvert ár, endurskoða gildi þeirra talna sem settar eru fram í a- og b-lið 2. mgr. 12. gr. og virkni III. hluta þessarar reglugerðar í heild, þ.m.t. hvort breyta ætti skilgreiningunni á aðstandendum og lengd frestanna sem settir eru fram í þeim hluta, í ljósi heildarstöðunnar í fólksflutningamálum.

Framkvæmdastjórnin skal, eigi síðar en 1. júlí 2031 og á fimm ára fresti eftir það, láta fara fram mat á þessari reglugerð, einkum með tilliti til meginreglunnar um samstöðu og sanngjarna skiptingu ábyrgðar sem er að finna í 80. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins. Framkvæmdastjórnin skal leggja fram skýrslur um helstu niðurstöður matsins fyrir Evrópuþingið, ráðið og efnahags- og félagsmálanefnd Evrópusambandsins. Aðildarríkin skulu láta framkvæmdastjórninni í té allar nauðsynlegar upplýsingar til að semja skýrslurnar, eigi síðar en sex mánuðum áður en frestur framkvæmdastjórnarinnar til að leggja fram hverja skýrslu rennur út.

80. gr.

Tölfræðilegar upplýsingar

Í samræmi við 4. mgr. 4. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 862/2007 ⁽⁴⁵⁾ skulu aðildarríkin senda framkvæmdastjórninni (Hagstofu Evrópusambandsins) tölfræðilegar upplýsingar varðandi beitingu þessarar reglugerðar og reglugerðar (EB) nr. 1560/2003.

VI. HLUTI

BREYTINGAR Á ÖÐRUM GERÐUM SAMBANDSINS

81. gr.

Breytingar á reglugerð (ESB) 2021/1147

Reglugerð (ESB) 2021/1147 er breytt sem hér segir:

- 1) Ákvæðum 2. gr. er breytt sem hér segir:
 - a) Í stað 1. og 2. liðar kemur eftirfarandi:
 - „1. „umsækjandi um alþjóðlega vernd“: umsækjandi eins og skilgreint er í 4. lið 2. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2024/1351 ^(*),
 2. „einstaklingur sem nýtur alþjóðlegrar verndar“: einstaklingur sem nýtur alþjóðlegrar verndar eins og skilgreint er í 7. lið 2. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1351,
- 2) Eftirfarandi lið er bætt við:
 - „15. „samstöðuaðgerð“: aðgerð, en gildissvið hennar er sett fram í b-lið 2. mgr. 56. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1351, sem er fjármögnuð með fjárfraðslum frá aðildarríkjunum, eins og um getur í 1. mgr. 64. gr. þeirrar reglugerðar.“
- 3) Eftirfarandi málsgrein er bætt við í 15. gr.:
 - „6a. Heimilt er að auka framlagið af fjárlögum Sambandsins í 100% af aðstoðarhæfum heildarútgjöldum vegna samstöðuaðgerða.“
- 3) Í stað 20. gr. kemur eftirfarandi:

„20. gr.

Fjármagn til flutnings á umsækjendum um alþjóðlega vernd eða einstaklingum sem njóta alþjóðlegrar verndar

1. Aðildarríki skal fá, til viðbótar við úthlutanir sínar skv. a-lið 1. mgr. 13. gr. þessarar reglugerðar, fjárhæð sem nemur:
 - a) 10 000 evrum fyrir hvern umsækjanda um alþjóðlega vernd sem það aðildarríki verður ábyrgt fyrir í kjölfar tilflutnings í samræmi við 67. og 68. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1351,
 - b) 10 000 evrum fyrir hvern einstakling sem nýtur alþjóðlegrar verndar og er tilfluttur til þess aðildarríkis í samræmi við 67. og 68. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1351.

Fjárhæðirnar sem um getur í a- og b-lið fyrstu undirgreinar skulu hækkaðar í 12 000 evrum fyrir hvern umsækjanda um alþjóðlega vernd eða einstakling sem nýtur alþjóðlegrar verndar, eftir því sem við á, sem er fylgdarlaust, ólögráða barn sem er tilflutt til viðkomandi aðildarríkis í samræmi við 67. og 68. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1351.

2. Aðildarríkið, sem ber kostnaðinn af flutningi sem um getur í 1. mgr., skal fá framlag upp á 500 evrum fyrir hvern umsækjanda um alþjóðlega vernd eða einstakling sem nýtur alþjóðlegrar verndar sem fluttur er til annars aðildarríkis.

3. Aðildarríkið sem ber kostnaðinn af flutningi, sem um getur í a-, b- eða c-lið 1. mgr. 36. gr. reglugerðar (ESB) 2024/1351 og er framkvæmdur í samræmi við 46. gr. þeirrar reglugerðar, skal fá framlag upp á 500 evrur fyrir hvern umsækjanda um alþjóðlega vernd sem fluttur er til annars aðildarríkis.
4. Úthluta skal fjárhæðunum, sem um getur í 1.–3. mgr. þessarar greinar, til áætlunar aðildarríkisins að því tilskildu að einstaklingurinn, sem fjárhæðinni er úthlutað fyrir, hafi í reynd verið fluttur til þess aðildarríkis eða verið skráður sem umsækjandi í aðildarríkinu sem ber ábyrgð í samræmi við reglugerð (ESB) 2024/1351, eftir því sem við á. Þær fjárhæðir skal ekki nota til annarra aðgerða í áætlun aðildarríkisins nema í tilhlýðilega rökstuddum tilvikum sem framkvæmdastjórnin hefur samþykkt með breytingu á áætluninni.
5. Fjárhæðirnar, sem um getur í þessari grein, skulu vera í formi fjármögnunar sem ekki tengist kostnaði í samræmi við 125. gr. fjárhagsreglugerðarinnar.
6. Vegna eftirlits og úttekta skulu aðildarríki geyma þær upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að hægt sé að bera kennsl á einstaklinga sem fluttir eru og hvaða dag það var gert.
7. Til að taka tillit til núverandi verðbólguþriggja, viðeigandi þróunar á sviði tilflutninga og annarra þátta sem kunna að hámarka nýtingu fjárhagslega hvatans sem fylgir þeim fjárhæðum sem um getur í 1., 2. og 3. mgr. þessarar greinar, er framkvæmdastjórninni falið vald til að samþykkja framseldar gerðir í samræmi við 37. gr. til að aðlaga þessar fjárhæðir, ef það er talið viðeigandi, innan marka tiltæks fjármagns.“
- 4) Eftirfarandi lið er bætt við í 2. mgr. 35. gr.:
- „ha) framkvæmd samstöðuaðgerða, þ.m.t. sundurliðun fjárframlaga eftir aðgerðum og lýsing á helsta árangri sem náðst hefur með fjármögnuninni.“
- 5) Eftirfarandi lið er bætt við í 4. lið II. viðauka:
- „c) stuðning við samstöðuaðgerðir, í samræmi við umfang stuðningsins sem sett er fram í III. viðauka.“
- 6) Eftirfarandi kóða er bætt við í IV. lið í töflu 1 í VI. viðauka:
- „007 Samstöðuaðgerðir“.
- 7) Eftirfarandi kóðum er bætt við í töflu 3 í VI. viðauka:
- „006 Endurbúseta og viðtaka af mannúðarástæðum
007 Alþjóðleg vernd (flutningur til)
008 Alþjóðleg vernd (flutningur frá)
009 Samstöðuaðgerðir“.

82. gr.

Breytingar á reglugerð (ESB) 2021/1060

Reglugerð (ESB) 2021/1060 er breytt sem hér segir:

- 1) Eftirfarandi málsgrein er bætt við í 36. gr.:
- „3a. Þrátt fyrir 3. mgr. þessarar greinar skal Sambandið ekki leggja til framlag vegna tækniástoðar til stuðnings samstöðuaðgerðum, eins og skilgreint er í 15. lið 2. gr. reglugerðarinnar um Sjóðinn vegna verndarmála, fólksflutninga og aðlögunar (e. *AMIF Regulation*) og 11. lið 2. gr. reglugerðarinnar um fjármögnunarleiðina fyrir landamærustjórnun og stefnu í vegabréfsáritunarmálum (e. *BMVI Regulation*).“
- 2) Ákvæðum 63. gr. er breytt sem hér segir:
- a) Eftirfarandi undirgrein er bætt við 6. mgr.:
- „Fyrsta undirgrein þessarar málsgreinar gildir ekki um stuðning við samstöðuaðgerðir, eins og skilgreint er í 15. lið 2. gr. reglugerðarinnar um Sjóðinn vegna verndarmála, fólksflutninga og aðlögunar og 11. lið 2. gr. reglugerðarinnar um fjármögnunarleiðina fyrir landamærustjórnun og stefnu í vegabréfsáritunarmálum.“
- b) Eftirfarandi undirgrein er bætt við 7. mgr.:
- „Ef áætlun er breytt til að taka upp fjárstuðning við samstöðuaðgerðir, eins og skilgreint er í 15. lið 2. gr. reglugerðarinnar um Sjóðinn vegna verndarmála, fólksflutninga og aðlögunar og 11. lið 2. gr. reglugerðarinnar um fjármögnunarleiðina fyrir landamærustjórnun og stefnu í vegabréfsáritunarmálum, má kveða á um það í áætluninni að aðstoðarhæfi útgjalda í tengslum við slíka breytingu hefjist frá og með 11. júní 2024.“

VII. HLUTI

UMBREYTINGARÁKVÆÐI OG LOKAÁKVÆÐI

83. gr.

Niðurfelling reglugerðar (ESB) nr. 604/2013

Reglugerð (ESB) nr. 604/2013 er felld úr gildi frá og með 12. júní 2026.

Líta skal á tilvísanir í niðurfelldu reglugerðina sem tilvísanir í þessa reglugerð og skulu þær lesnar með hliðsjón af samsvörunartöflunni í II. viðauka.

Reglugerð (EB) nr. 1560/2003 skal gilda áfram nema og þar til henni verður breytt með framkvæmdargerðum sem samþykktar eru samkvæmt þessari reglugerð.

84. gr.

Umbreytingarráðstafanir

1. Hafi umsókn verið skráð eftir 12. júní 2026 skal taka tillit til hvers kyns atburða sem líklegt má telja að hefðu í för með sér ábyrgð aðildarríkis samkvæmt þessari reglugerð, jafnvel þótt þeir hafi átt sér stað fyrir þann dag.
2. Ákvarða skal hvaða aðildarríki ber ábyrgð á meðferð umsóknar um alþjóðlega vernd, sem skráð er fyrir 12. júní 2026, í samræmi við þær viðmiðanir sem settar eru fram í reglugerð (ESB) nr. 604/2013.
3. Eigi síðar en 12. september 2024 skal framkvæmdastjórnin, í nánu samstarfi við viðkomandi stofnanir, skrifstofur og fagstofnanir Sambandsins og aðildarríkin, leggja sameiginlega framkvæmdaáætlun fyrir ráðið til að tryggja að aðildarríkin séu nægilega undir það búin að koma þessari reglugerð til framkvæmda eigi síðar en 12. júní 2026, meta eyður og nauðsynlegar hagnýtar ráðstafanir og tilkynna Evrópuþinginu um það.

Á grundvelli þeirrar sameiginlegu framkvæmdaáætlunar skal sérhvert aðildarríki, eigi síðar en 12. desember 2024, með stuðningi framkvæmdastjórnarinnar og viðkomandi stofnana, skrifstofa og fagstofnana Sambandsins, koma á fót landsbundinni framkvæmdaáætlun þar sem aðgerðirnar og tímalínan vegna framkvæmdar þeirra eru settar fram. Sérhvert aðildarríki skal ljúka við að hrinda áætlun sinni í framkvæmd eigi síðar en 12. júní 2026.

Aðildarríkjunum er heimilt, að því er varðar framkvæmd þessarar greinar, að nýta sér stuðning viðeigandi stofnana, skrifstofa og fagstofnana Sambandsins og heimilt er að nota sjóði Sambandsins til að veita aðildarríkjunum fjárstuðning í samræmi við þær réttargerðir sem gilda um þessar stofnanir, skrifstofur, fagstofnanir og sjóði.

Framkvæmdastjórnin skal fylgjast náið með framkvæmd landsbundnu framkvæmdaáætlananna sem um getur í annarri undirgrein.

Framkvæmdastjórnin skal, í fyrstu tveimur skýrslunum sem um getur í 9. gr., gera grein fyrir stöðunni varðandi framkvæmd sameiginlegu framkvæmdaáætlunarinnar og landsbundnu framkvæmdaáætlananna sem um getur í þessari málsgrein.

Þar til skýrslurnar sem um getur í fimmtu undirgrein þessarar málsgreinar liggja fyrir skal framkvæmdastjórnin upplýsa Evrópuþingið og ráðið á sex mánaða fresti um stöðuna varðandi framkvæmd sameiginlegu framkvæmdaáætlunarinnar og landsbundnu framkvæmdaáætlananna sem um getur í þessari málsgrein.

85. gr.

Gildistaka og framkvæmd

Reglugerð þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í Stjórnartíðindum Evrópusambandsins.

Hún kemur til framkvæmda frá og með 12. júní 2026.

Hins vegar koma 7.–15. gr., 22. gr. (fjórða undirgrein 1. mgr.), 23. gr. (7. mgr.), 25. gr. (6. og 7. mgr.), 34. gr. (3. og 4. mgr.), 39. gr. (önnur undirgrein 3. mgr.), 40. gr. (4. mgr.), 40. gr. (önnur undirgrein 8. mgr.), 41. gr. (5. mgr.), 46. gr. (fimmta undirgrein 1. mgr.), 46. gr. (4. mgr.), 48. gr. (4. mgr.), 50. gr. (önnur undirgrein 1. mgr.), 50. gr. (5. mgr.), 52. gr. (4. mgr.), 56. og 57. gr., 64. gr. (3. mgr.), 67. gr. (14. mgr.), 78. gr. og 84. gr. til framkvæmda frá 11. júní 2024.

Reglugerð þessi er bindandi í heild sinni og gildir í öllum aðildarríkjunum án frekari lögfestingar í samræmi við sáttmálana.

Gjört í Brussel 14. maí 2024.

Fyrir hönd Evrópuþingsins,

forseti.

R. METSOLA

Fyrir hönd ráðsins,

forseti.

H. LAHBIB

⁽¹⁾ Stjtið. ESB C 155, 30.4.2021, bls. 58.

⁽²⁾ Stjtið. ESB C 175, 7.5.2021, bls. 32.

⁽³⁾ Afstaða Evrópuþingsins frá 10. apríl 2024 (hefur enn ekki verið birt í Stjórnartíðindunum) og ákvörðun ráðsins frá 14. maí 2024.

⁽⁴⁾ Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2024/1346 frá 14. maí 2024 um kröfur varðandi móttöku umsækjenda um alþjóðlega vernd (Stjtið. ESB L, 2024/1346, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj>).

⁽⁵⁾ Reglugerð ráðsins (ESB) 2022/922 frá 9. júní 2022 um að koma á fót og starfrækja úttekta- og eftirlitskerfi til að sannprófa beitingu Schengen-réttarreglnanna og um niðurfellingu reglugerðar (ESB) nr. 1053/2013 (Stjtið. ESB L 160, 15.6.2022, bls. 1).

⁽⁶⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2024/1356 frá 14. maí 2024 um innleiðingu skimunar ríkisborgara þriðju landa á ytri landamærunum og um breytingu á reglugerðum (EB) nr. 767/2008, (ESB) 2017/2226, (ESB) 2018/1240 og (ESB) 2019/817 (Stjtið. ESB L, 2024/1356, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj>).

⁽⁷⁾ Tilmæli framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2020/1366 frá 23. september 2020 um viðbúnaðar- og neyðarstjórnunarkerfi ESB í tengslum við fólksflutninga (viðbúnaðar- og neyðaráætlun vegna fólksflutninga) (Stjtið. ESB L 317, 1.10.2020, bls. 26).

⁽⁸⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 2021/1147 frá 7. júlí 2021 um stofnun Sjóðs vegna verndarmála, fólksflutninga og aðlögunar (Stjtið. ESB L 251, 15.7.2021, bls. 1).

⁽⁹⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2021/1060 frá 24. júní 2021 um almenn ákvæði um Byggðáþróunarsjóð Evrópu, Félagsmálasjóð Evrópu+, Samheldnisjóðinn, Sjóðinn fyrir sanngjörn umskipti og Sjávarútvegs- og fiskeldissjóð Evrópu og fjárhagsreglur fyrir þá og Sjóðinn vegna verndarmála, fólksflutninga og aðlögunar, Sjóðinn fyrir innra öryggi og fjármögnunarleiðina til fjárstuðnings við landamæra- stjórnun og stefnu í vegabréfsáritunarmálum (Stjtið. ESB L 231, 30.6.2021, bls. 159).

- (¹⁰) Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2024/1359 frá 14. maí 2024 um að taka á neyðarástandi og óviðráðanlegum atvikum á sviði fólksflutninga og verndarmála og um breytingu á reglugerð (ESB) 2021/1147 (Stjtið. ESB L, 2024/1359, 22.5.2024, ELI <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj>).
- (¹¹) Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 604/2013 frá 26. júní 2013 um að koma á viðmiðunum og fyrirkomulagi við að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð á meðferð umsóknar um alþjóðlega vernd sem ríkisborgari þriðja lands eða ríkisfangslaus einstaklingur leggur fram í einu aðildarríkanna (Stjtið. ESB L 180, 29.6.2013, bls. 31).
- (¹²) Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2024/1347 frá 14. maí 2024 um kröfur, sem ríkisborgarar þriðju lands eða ríkisfangslausir einstaklingar þurfa að uppfylla til að njóta alþjóðlegrar verndar, um samræmda réttarstöðu flóttamanna eða fólks sem á rétt á viðbótarvernd og um efni þeirrar verndar sem veitt er, og um breytingu á tilskipun ráðsins 2003/109/EB og um niðurfellingu á tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2011/95/ESB (Stjtið. ESB L, 2024/1347, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj>).
- (¹³) Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2024/1350 frá 14. maí 2024 um koma á ramma Sambandsins um endurbúsetu og viðtöku af mannúðarástæðum og um breytingu á reglugerð (ESB) 2021/1147 (Stjtið. ESB L, 2024/1350, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1350/oj>).
- (¹⁴) Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2024/1348 frá 14. maí 2024 um að taka upp sameiginlega málsmeðferð um alþjóðlega vernd í Sambandinu og um niðurfellingu á tilskipun 2013/32/ESB (Stjtið. ESB L, 2024/1348, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj>).
- (¹⁵) Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 1560/2003 frá 2. september 2003 um nákvæmar reglur um beitingu reglugerðar ráðsins (EB) nr. 343/2003 um að koma á viðmiðunum og fyrirkomulagi við að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð á meðferð umsóknar um vernd sem ríkisborgari þriðja lands leggur fram í einu aðildarríkanna (Stjtið. ESB L 222, 5.9.2003, bls. 3).
- (¹⁶) Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2024/1358 frá 14. maí 2024 um stofnun evrópska fingrafaragrunnsins „Eurodac“ til að bera saman lífkennaupplýsingar í því skyni að stuðla að skilvirkri beitingu reglugerða Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2024/1351 og (ESB) 2024/1350 og tilskipunar ráðsins 2001/55/EB og til að staðfesta deili á ríkisborgurum þriðju lands og ríkisfangslausum einstaklingum sem dvelja þar ólöglega og um beiðnir löggæslufyrivalda aðildarríkanna og Löggæslusamvinnustofnunar Evrópusambandsins um samanburð við gögn í evrópska fingrafaragrunninum í löggæslutilgangi, um breytingu á reglugerðum Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2018/1240 og (ESB) 2019/818 og um niðurfellingu á reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 603/2013 (Stjtið. ESB L, 2024/1358, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1358/oj>).
- (¹⁷) Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 767/2008 frá 9. júlí 2008 um upplýsingakerfið um vegabréfsáritanir (VIS) og skipti á gögnum milli aðildarríkanna um vegabréfsáritanir til stuttar dvalar (VIS-reglugerð) (Stjtið. ESB L 218, 13.8.2008, bls. 60).
- (¹⁸) Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2016/679 frá 27. apríl 2016 um vernd einstaklinga í tengslum við vinnslu persónuupplýsinga og um frjálsa miðlun slíkra upplýsinga og niðurfellingu tilskipunar 95/46/EB (almenna persónuverndarreglugerðin) (Stjtið. ESB L 119, 4.5.2016, bls. 1).
- (¹⁹) Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 182/2011 frá 16. febrúar 2011 um reglur og almennar meginreglur varðandi tilhögun eftirlits aðildarríkanna með framkvæmdastjórninni þegar hún beitir framkvæmdarvaldi sínu (Stjtið. ESB L 55, 28.2.2011, bls. 13).
- (²⁰) Stjtið. ESB L 123, 12.5.2016, bls. 1.
- (²¹) Stjtið. ESB L 66, 8.3.2006, bls. 38.
- (²²) Stjtið. EB L 93, 3.4.2001, bls. 40.
- (²³) Stjtið. ESB L 53, 27.2.2008, bls. 5.
- (²⁴) Stjtið. ESB L 160, 18.6.2011, bls. 39.
- (²⁵) Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2016/399 frá 9. mars 2016 um setningu Sambandsreglna um för fólks yfir landamæri (Schengen-landamæraegrlurnar) (Stjtið. ESB L 77, 23.3.2016, bls. 1).
- (²⁶) Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2019/1896 frá 13. nóvember 2019 um Evrópsku landamæra- og strandgæsluna og um niðurfellingu á reglugerðum (ESB) nr. 1052/2013 og (ESB) 2016/1624 (Stjtið. ESB L 295, 14.11.2019, bls. 1).
- (²⁷) Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2008/115/EB frá 16. desember 2008 um sameiginlega staðla og málsmeðferð í aðildarríkjunum varðandi endursendingu ríkisborgara þriðju lands sem dvelja þar ólöglega (Stjtið. ESB L 348, 24.12.2008, bls. 98).
- (²⁸) Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2009/52/EB frá 18. júní 2009 um lágmarksstaðla varðandi viðurlög og ráðstafanir gegn vinnuveitendum ríkisborgara þriðju lands sem dvelja ólöglega í aðildarríkjunum (Stjtið. ESB L 168, 30.6.2009, bls. 24).
- (²⁹) Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2021/2303 frá 15. desember 2021 um Hælisstofnun Evrópusambandsins og um niðurfellingu á reglugerð (ESB) nr. 439/2010 (Stjtið. ESB L 468, 30.12.2021, bls. 1).
- (³⁰) Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2016/794 frá 11. maí 2016 um Löggæslusamvinnustofnun Evrópusambandsins (Löggæslusamvinnustofnunina (Europol)) sem kemur í stað og fellir úr gildi ákvarðanir ráðsins 2009/371/DIM, 2009/934/DIM, 2009/935/DIM, 2009/936/DIM og 2009/968/DIM (Stjtið. ESB L 135, 24.5.2016, bls. 53).
- (³¹) Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 2021/1148 frá 7. júlí 2021 um að koma á fót, sem hluta af Sjóðnum fyrir samþætta landamærastjórnun, fjármögnunarleiðinni til fjárstuðnings við landamærastjórnun og stefnu í vegabréfsáritunarmálum (Stjtið. ESB L 251, 15.7.2021, bls. 48).
- (³²) Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2024/1349 frá 14. maí 2024 um koma á endursendingarmálsmeðferð við landamæri og um breytingu á reglugerð (ESB) 2021/1148 (Stjtið. ESB L, 2024/1349, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1349/oj>).
- (³³) Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2021/836 frá 20. maí 2021 um breytingu á ákvörðun nr. 1313/2013/ESB um almannavarnakerfi Sambandsins (Stjtið. ESB L 185, 26.5.2021, bls. 1).
- (³⁴) Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 2017/2226 frá 30. nóvember 2017 um að koma á fót komu- og brottfararkerfi til að skrá upplýsingar um komu og brottfarir og upplýsingar um synjanir um komu ríkisborgara þriðju lands, sem fara yfir ytri landamæri aðildarríkanna, og um að ákvarða skilyrði fyrir aðgangi að komu- og brottfararkerfinu í löggæslutilgangi og um breytingu á samningnum um framkvæmd Schengen-samkomulagsins og á reglugerðum (EB) nr. 767/2008 og (ESB) nr. 1077/2011 (Stjtið ESB L 327, 9.12.2017, bls. 20).
- (³⁵) Tilskipun ráðsins 2001/55/EB frá 20. júlí 2001 um lágmarkskröfur til að veita tímabundna vernd ef til stórfellds innstreyms fólks, sem hefur neyðst til að yfirgefa heimili sín og heimahaga, kemur og um ráðstafanir til að stuðla að jafnvægi milli viðleitni aðildarríkanna til að veita slíkum einstaklingum viðtöku og afleiðinga þess (Stjtið. EB L 212, 7.8.2001, bls. 12).
- (³⁶) Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 810/2009 frá 13. júlí 2009 um Bandalagsreglur um vegabréfsáritanir (vegabréfsáritunarreglurnar) (Stjtið. ESB L 243, 15.9.2009, bls. 1).
- (³⁷) Framkvæmdarákvörðun ráðsins (ESB) 2018/1993 frá 11. desember 2018 um samþætt viðbragðskerfi ESB til að bregðast við pólitísku neyðarástandi (Stjtið. ESB L 320, 17.12.2018, bls. 28).
- (³⁸) Ákvörðun ráðsins 2013/488/ESB frá 23. september 2013 um öryggisreglur til að vernda trúnaðarflokkaðar upplýsingar Evrópusambandsins (Stjtið. ESB L 274, 15.10.2013, bls. 1).
- (³⁹) Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2011/36/ESB frá 5. apríl 2011 um að koma í veg fyrir og berjast gegn mansali og vernda fórnarlömb þess, og um niðurfellingu á rammaákvörðun ráðsins 2002/629/DIM (Stjtið. ESB L 101, 15.4.2011, bls. 1).
- (⁴⁰) Tilskipun ráðsins 2003/109/EB frá 25. nóvember 2003 um ríkisborgara þriðju lands sem hafa stöðu einstaklinga með fasta búsetu (Stjtið. ESB L 16, 23.1.2004, bls. 44).

⁽⁴¹⁾ Reglugerð ráðsins (EB) nr. 343/2003 frá 18. febrúar 2003 um að koma á viðmiðunum og fyrirkomulagi við að ákvarða hvaða aðildarríki beri ábyrgð á meðferð umsóknar um vernd sem ríkisborgari þriðja lands leggur fram í einu aðildarríkjanna (Stjtið. ESB L 50, 25.2.2003, bls. 1).

⁽⁴²⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB, KBE) 2018/1046 frá 18. júlí 2018 um fjárhagsreglur sem gilda um fjárlög Sambandsins, breytingu á reglugerðum (ESB) nr. 1296/2013, (ESB) nr. 1301/2013, (ESB) nr. 1303/2013, (ESB) nr. 1304/2013, (ESB) nr. 1309/2013, (ESB) nr. 1316/2013, (ESB) nr. 223/2014, (ESB) nr. 283/2014, og ákvörðun nr. 541/2014/ESB og niðurfellingu reglugerðar (ESB, KBE) nr. 966/2012 (Stjtið. ESB L 193, 30.7.2018, bls. 1).

⁽⁴³⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2018/1725 frá 23. október 2018 um vernd einstaklinga í tengslum við vinnslu meginstofnana, stofnana, skrifstofa og fagstofnana Sambandsins á persónuupplýsingum og um frjálsa miðlun slíkra upplýsinga og um niðurfellingu reglugerðar (EB) nr. 45/2001 og ákvörðunar nr. 1247/2002/EB (Stjtið. ESB L 295, 21.11.2018, bls. 39).

⁽⁴⁴⁾ Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2016/680 frá 27. apríl 2016 um vernd einstaklinga að því er varðar vinnslu lögbærra yfirvalda á persónuupplýsingum í tengslum við að koma í veg fyrir, rannsaka, koma upp um eða saksækja fyrir refsiverð brot eða fullnægja refsiviðurlögum og frjálsa miðlun slíkra upplýsinga og um niðurfellingu rammaákvörðunar ráðsins 2008/977/DIM (Stjtið. ESB L 119, 4.5.2016, bls. 89).

⁽⁴⁵⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 862/2007 frá 11. júlí 2007 um hagskýrslur Bandalagsins um fólksflutninga og alþjóðlega vernd og um niðurfellingu á reglugerð ráðsins (EBE) nr. 311/76 um tölfraeðilega skráningu erlends vinnuafis (Stjtið. ESB L 199, 31.7.2007, bls. 23).

I. VIÐAUKI

Formúla fyrir viðmiðunarlykilinn skv. 66. gr.:

$$\text{Áhrif af íbúafjölda}_{AR} = \frac{\text{íbúafjöldi}_{AR}}{\sum_{i=1}^n \text{íbúafjöldi}_{AR}}$$

$$\text{Áhrif af VLF}_{AR} = \frac{\text{VLF}_{AR}}{\sum_{i=1}^n \text{VLF}_{AR}}$$

$\text{Hluti}_{AR} = 50\% \text{ áhrif af íbúafjölda}_{AR} + 50\% \text{ áhrif af VLF}_{AR}$

n: heildarfjöldi aðildarríkja (e. MS)

II. VIÐAUKI

Samsvörunartafla

Reglugerð (ESB) nr. 604/2013	Þessi reglugerð
1. gr.	1. gr.
a-liður 2. gr.	1. liður 2. gr.
b-liður 2. gr.	3. liður 2. gr.
c-liður 2. gr.	4. liður 2. gr.
d-liður 2. gr.	5. liður 2. gr.
e-liður 2. gr.	6. liður 2. gr.
f-liður 2. gr.	7. liður 2. gr.
g-liður 2. gr.	8. liður 2. gr.
h-liður 2. gr.	9. liður 2. gr.
i-liður 2. gr.	10. liður 2. gr.
j-liður 2. gr.	11. liður 2. gr.
k-liður 2. gr.	12. liður 2. gr.
l-liður 2. gr.	13. liður 2. gr.
m-liður 2. gr.	14. liður 2. gr.
n-liður 2. gr.	18. liður 2. gr.
3. gr.	16. gr.
4. gr.	19. gr.
5. gr.	22. gr.
6. gr.	23. gr.
7. gr.	24. gr.

8. gr.	25. gr.
9. gr.	26. gr.
10. gr.	27. gr.
11. gr.	28. gr.
12. gr.	29. gr.
14. gr.	31. gr.
15. gr.	32. gr.
13. gr.	33. gr.
16. gr.	34. gr.
17. gr.	35. gr.
18. gr.	36. gr.
19. gr.	37. gr.
20. gr.	38. gr.
21. gr.	39. gr.
22. gr.	40. gr.
23. gr.	41. gr.
24. gr.	41. gr.
25. gr.	41. gr.
26. gr.	42. gr.
27. gr.	43. gr.
28. gr.	44. gr.
29. gr.	46. gr.
30. gr.	47. gr.
31. gr.	48. gr.
32. gr.	50. gr.
34. gr.	51. gr.
35. gr.	52. gr.
36. gr.	53. gr.
37. gr.	55. gr.